

Bijlage 1: Kostenaandelen, tarieven en voorbeeldberekening

Kostenaandelen op basis van nieuwe kostentoedeling

	2023(huidig)	2024	Vershil
Ingezetenen	28,0%	28,0%	0,0%
Gebouwd	47,6%	54,6%	+ 7,0%
Ongebouwd	24,0%	17,1%	-/-6,9%
Natuur	0,4%	0,3%	-/- 0,1%
Totaal	100,0%	100,0%	0,0%

Tarieven op basis van begroting 2023 met toepassing nieuwe kostentoedeling

	2023	2024	Mutatie t.o.v. huidige situatie
Tarieven per categorie			
Ingezetene (woonruimte)	107,43	107,43	0,00
Binnendijks gebouwd (% van WOZ-waarde)	0,05702%	0,06540%	+ 0,00838%
Buitendijks gebouwd (% van WOZ-waarde)	0,01425%	0,01635%	+ 0,00210%
Ongebouwd:			
/buitendijks onbemalen (hectare)	18,14	12,93	-5,21
buitendijks onbemalen wegen (hectare)	90,71	64,63	-26,08
buitendijks bemalen (hectare)	54,43	38,78	-15,65
buitendijks bemalen wegen (hectare)	127,00	90,49	-36,51
binnendijks onbemalen (hectare)	72,57	51,71	-20,86
binnendijks onbemalen wegen (hectare)	145,14	103,41	-41,73
binnendijks bemalen (hectare)	108,86	77,56	-31,3
binnendijks bemalen wegen (hectare)	181,43	129,27	-52,16
Natuur (hectare)	8,67	6,50	-2,17

Voorbeeldberekening op basis van begroting 2023 met toepassing nieuwe kostentoedeling

			2023	2024
	Eenheden	Omslageneheid		
Zuiveringsheffing	3	VE	175,92	175,92
Ingezetenen	1	Woonruimte	107,43	107,43
Gebouwd	180.000	WOZ-waarde	102,64	117,72
Ongebouwd	60	Hectare	6.531,60	4.653,60
Natuur	5	Hectare	43,35	32,50
TOTAAL			6.960,94	5.087,17

Hoogheemraadschap van Delfland – kennisgeving – terinzagelegging Kostentoedelingsverordening watersysteemheffing Delfland 2022

Bij de vaststelling van de kostentoedelingsverordening 2021 in 2020 is met de VV afgesproken dat de kostentoedelingsverordening ten behoeve van 2022 opnieuw zou worden besproken. Daarnaast is op verzoek van het college een advies uitgebracht met betrekking tot de opbouw van de belastingtarieven. Op basis van de kostentoedeling worden de kosten van watersysteembeheer van het waterschap over de verschillende categorieën belastingbetalers verdeeld. De kostentoedelingsverordening is de wettelijke basis voor de berekening van de uiteindelijke belastingtarieven voor de watersysteemheffing.

De verenigde vergadering van Delfland is voornemens op 18 november 2021 de Kostentoedelingsverordening watersysteemheffing Delfland 2022 vast te stellen. Dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland hebben hiertoe in zijn vergadering van 13 september 2021 het ontwerp vastgesteld.

Het ontwerp van de Kostentoedelingsverordening watersysteemheffing Delfland 2022 en de daarop betrekking hebbende stukken liggen van 23 september tot en met 31 oktober 2021 voor eenieder ter inzage, zowel digitaal door bijgaand PDF te downloaden, als door de stukken te komen inzien op het Gemeenlandshuis, Phoenixstraat 32 te Delft op werkdagen van 9.00-12.00 uur en van 14.00-16.00 uur.

Ingezeten en belanghebbenden kunnen gedurende de periode van terinzagelegging hun zienswijze over het ontwerp van de Kostentoedelingsverordening watersysteemheffing Delfland 2022 schriftelijk of mondeling kenbaar maken.

Schriftelijke zienswijzen kunnen worden gericht aan Dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland, Postbus 3061, 2601 DB Delft, onder vermelding van 'Zienswijze ontwerp Kostentoedelingsverordening watersysteemheffing Delfland 2021'.

Voor een mondelinge zienswijze kunt u een afspraak maken met de hieronder genoemde contactpersoon.

Indien u vragen heeft naar aanleiding van deze kennisgeving, dan kunt u op werkdagen van 9.00 tot 16.00 uur contact opnemen met de sector Bedrijfsvoering, afdeling financiën, de heer D.Th.J. van der Plas, te bereiken via telefoonnummer (015) 260 8108.

[Redacted]

From: [Redacted] [Redacted]@wetterskipfryslan.nl>
Sent: dinsdag 23 mei 2023 07:40
To: [Redacted] [Redacted] [Redacted] [Redacted]
Subject: Voorstel AB versie 2023 05 19
Attachments: Voorstel AB versie 2023 05 19.docx

Hoi [Redacted]

Nog een paar opmerkingen.

Mei freonlike groetnis,

[Redacted]

Controller

Werkdagen: ma | di | wo

[Redacted]

Wetterskip Fryslân Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden E [Redacted]@wetterskipfryslan.nl

Voorstel Algemeen Bestuur 18 juli 2023

Betrokken collega's	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. [REDACTED] J / [REDACTED] J 2. [REDACTED] J

Advies aan DB-agendaoverleg	<p>Op deze plek kun je zelf of de adviseurs desgewenst een nadere opmerking maken. De tsjektafel zal hier een integraal advies aan het DB agendaoverleg op baseren. Dit advies zal niet verder gaan naar portefeuillehouder/DB</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.
-----------------------------	---

Onderwerp	Kostentoedeling 2024
Bijlagen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kostentoedelingsonderzoek Wetterskip Fryslân 2024 2. Kostenaandelen, tarieven en voorbeeldberekening 3. Kostentoedelingsverordening
Steller	[REDACTED] J
Opgavemanager	[REDACTED] J

Vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân 18 juli 2023	
L.B.M.C. Kroon Dijkgraaf	O. Bijlsma Secretaris-directeur

Het algemeen bestuur besluit:

Voor de kostentoedelingsverordening 2024 uit te gaan van de volgende uitgangspunten:

1. Een ingezetenenpercentage van 28%
2. De peildatum te bepalen op 1-1-2022
3. Tariefdifferentiatie binnen-buitendijks, bemalen-onbemalen en wegen

De concept-kostentoedelingsverordening 2024 inspraakrijp te verklaren

Inleiding

De kostentoedelingsverordening bepaalt op welke wijze de kosten van de taak watersysteembeheer over de belanghebbende categorieën worden verdeeld. De huidige verordening is vastgesteld in 2018 en geldt voor de periode 2019-2023. Wettelijk is vastgelegd dat de verordening minimaal één keer in de vijf jaar moet worden herzien. In 2023 moet dus een nieuwe verordening worden vastgesteld die met ingang van 2024 in werking treedt. In 2023 is een onderzoek uitgevoerd naar de waardeverhoudingen van de categorieën ongebouwd, gebouwd en natuur. Samen met een percentage van 28% voor de categorie ingezetenen zijn de kostenaandelen berekend zoals weergegeven onder punt 2.1.2. **De nu opgestelde kostentoedeling is alleen bestemd voor het jaar 2024.** Momenteel loopt het proces om het belastingstelsel van de waterschappen aan te passen. De verwachte ingangsdatum van dit nieuwe stelsel is 1-1-2025.

Beoogd resultaat

Een vastgestelde kostentoedelingsverordening 2024 op basis van actuele kostenaandelen.

Onderbouwing beslispunten

1.1 *Wijziging van het ingezetenenpercentage is niet nodig*

Het aandeel van de categorie ingezetenen wordt op grond van artikel 120 van de waterschapswet bepaald aan de hand van de gemiddelde inwonerdichtheid in het gebied van het waterschap. Het aantal inwoners in het beheergebied van Wetterskip Fryslân in 2023 is ten opzichte van de situatie in 2018 niet wezenlijk gewijzigd. De inwonerdichtheid in Friesland valt in de laagste schijf, zoals beschreven in bovenvermeld artikel, van 0 – 500 inw per km². Bij deze schijf hoort een percentage van minimaal 20% en maximaal 30% kostenaandeel voor de categorie ingezetenen. In 2018 is besloten om het ingezetenenpercentage vast te stellen op 28%. Bij de vaststelling van dit percentage is rekening gehouden met de inwonerdichtheid en de specifieke kosten van verkiezingen en heffing en invordering. De meer algemene kosten voor wonen, werken en recreëren binnen het gebied van Wetterskip Fryslân zijn eveneens verdisconteerd. Omdat de inwonerdichtheid en het algemeen belang van de categorie ingezetenen niet of nauwelijks is gewijzigd wordt het nu geldende percentage van 28% gehandhaafd.

2.1 *1 januari 2022 is de meest recente datum die haalbaar is*

Wettelijk mag de peildatum maximaal twee jaar liggen voor de ingangsdatum van de kostentoedeling. De WOZ-waarden zijn in de afgelopen jaren flink gestegen. De waarde van

ongebouwd is ten opzichte van het vorige onderzoek ook gestegen. De prijzen van zowel gebouwd als ongebouwd lijken zich nu te stabiliseren. Om de kostenaandelen op de meest recente, beschikbare cijfers te baseren is er voor gekozen om de peildatum vast te stellen op 1-1-2022.

2.2 De kostenaandelen voor gebouwd, ongebouwd en natuur volgen uit de berekening van de waarden per 1-1-2022.

De toedeling van de kosten van de taak watersysteembeheer is gebaseerd op de waardeverhouding tussen gebouwd, ongebouwd en natuur. Uit de berekening blijkt dat de waarde van gebouwd sterker is gestegen dan de waarde van ongebouwd in de periode 2018 tot 2012. Door de hogere waarde van gebouwd stijgt het kostenaandeel van gebouwd van 47,6% naar 54,6%.

3.1 Tariefdifferentiatie binnendijks-buitendijks voor gebouwde en ongebouwde onroerende zaken

De buitendijks gelegen onroerende zaken hebben aanzienlijk minder belang bij de taken van het waterschap. Het tarief voor de buitendijks gelegen gebieden, die onder het beheer van Wetterskip Fryslân vallen, wordt als gevolg van deze differentiatie verlaagd met de maximale verlaging van 75%.

3.2 Tariefdifferentiatie bemalen voor ongebouwde onroerende zaken

Motief is dat de bemalen onroerende zaken ongebouwd duidelijk meer belang bij de taken van het waterschap hebben. Op het vasteland zijn alle gronden bemalen doordat zij in ieder geval belang hebben bij de boezembemaling. Van die gronden heeft een aanzienlijk deel daarnaast ook nog belang bij de polderbemaling of opmaling. Onbemalen (vrijafwaterend naar buitenwater) is alleen een deel van de buiten de primaire waterkering gelegen gronden en gronden (buitendijks en binnendijks) op de Waddeneilanden. In bebouwd gebied zijn de bemalingsgrenzen bijzonder arbitrair door het ontbreken van oppervlaktewater in combinatie met afwatering via rioolstelsel. De tariefdifferentiatie bemalen heeft daarom alleen betrekking op de ongebouwde onroerende zaken. Voor de gebouwde onroerende zaken geldt dus één tarief behalve voor gebouwde eigendommen die buitendijks zijn gelegen. De verhoging voor bemalen gebieden bedraagt 50%.

3.3 De gevolgen van wegen op het watersysteembeheer zijn duidelijk hoger dan die van het overig ongebouwd.

De wegen zijn verhard oppervlakte waardoor er versnelde afvoer van hemelwater plaatsvindt. Dit vereist een relatief grote capaciteit van de inrichting van het watersysteem. Daarnaast vormen de wegen één van de belangrijkste diffuse verontreinigingsbronnen. De watersysteemheffing is mede bedoeld voor de waterkwaliteitszorg van het (oppervlakte)water.

3.4 Het kostenaandeel voor de categorie ongebouwd wordt voor een belangrijk deel bepaald door de waarde van de infrastructuur (wegen en spoorwegen). Een hoger tarief door middel van een toeslag (differentiatie) van 100% is gerechtvaardigd

In 2009 is het huidige belastingstelsel ingevoerd. Na invoering bleek dat het kostenaandeel van de categorie ongebouwd sterk wordt beïnvloed door de hoge waarde van de infrastructuur. Door

het toepassen van een tariefdifferentiatie van 100% wordt niet alleen recht gedaan aan het hogere belang dat wegen bij de uitvoering van watersysteemtaak hebben maar wordt ook het tarief van het overig ongebouwd verlaagd.

Inspreekrijp verklaren concept-kostentoedeling 2024-2028

De concept-kostentoedelingsverordening 2024-2028 wordt na het inspraakrijp verklaren gedurende de wettelijke termijn van zes weken ter inzage gelegd. Omdat de termijn van de ter inzage legging in de vakantieperiode valt is gekozen om deze termijn te verlengen tot 8 weken.

Inhoud concept-kostentoedeling 2024-2028

In 2023 is een onderzoek uitgevoerd naar de totale waarden van gebouwd, ongebouwd en natuur. Samen met een percentage van 28% voor de categorie ingezetenen zijn de volgende kostenaandelen berekend:

<u>Categorie</u>	<u>Huidig</u>	<u>Nieuw</u>
Ingezetenen	28,0%	28,0%
Gebouwd	47,6%	54,6%
Ongebouwd	24,0%	17,1%
Natuur	0,4%	0,3%
TOTAAL	100,0%	100%

Alternatief

Een alternatief is om het ingezetendeel op een ander percentage vast te stellen. Het huidige percentage van 28% wordt vanaf 2014 gehanteerd. De opbouw van dit percentage is als volgt:

Ondergrens	20%
Ca. 200 inw per km ² : (200/500 x 10%)	4%
Natuurwaarden vooral voor ingezetenen	2%
Categorale kosten (verkiezingen, heffing + invordering)	1%
Herstelprogramma O&K, KRW, HWBP en MURA	<u>1%</u>
Totaal	<u>28%</u>

Een verlaging/verhoging van het ingezetendeel zal invloed hebben op de aandelen van de andere drie categorieën waarbij het grootste gedeelte van de aanpassing door de waardeverhouding terecht zal komen bij de categorie gebouwd.

Een ander alternatief is om de peildatum te verschuiven naar 1-1-2023. Deze datum ligt dichterbij de ingangsdatum van 1-1-2024. De verkoopcijfers van ongebouwde eigendommen over het jaar 2022 zijn bekend. Op grond van deze cijfers kan een gemiddelde prijs per hectare per 1-1-2023 worden berekend. De WOZ—waarde per 1-1-2023 is echter (nog) niet bekend. De WOZ-waarde met peildatum 1-1-2023 wordt in de loop van 2023 door de inliggende gemeenten vastgesteld en begin 2024 via een beschikking aan de eigenaren meegedeeld. De WOZ-waarde zou op basis van de verwachte landelijke en regionale ontwikkelingen kunnen worden ingeschat. Een hogere waarde van ongebouwd zou met een eventuele daling van de WOZ-waarde kunnen

zorgen voor een minder sterke verschuiving van de kostenaandelen tussen de categorieën dan nu het geval is op basis van de gegevens met peildatum 1-1-2022.

Risico's

In de afgelopen jaren is druk gewerkt aan een aanpassing van het belastingstelsel. Het voorstel van de Minister aangaande de aanpassing ligt vanaf april 2023 voor advies bij de raad van State. De planning is erop gericht dat de aanpassing van het belastingstelsel op 1-1-2025 in werking treedt. Mocht dit proces vertraging oplopen dan zal er voor het jaar 2025 weer een nieuwe kostentoedeling moeten worden vastgesteld met een nieuwe waardebeplating met peildatum 1-1-2023.

Financiën en capaciteit

Door het hogere kostenaandeel van de categorie gebouwd zal het tarief voor deze categorie stijgen bij een gelijkblijvende WOZ-waarde. De tarieven van de categorie ongebouwd zullen, door een lager kostenaandeel, dalen ten opzichte van de tarieven in 2023. De tarieven worden elk jaar bij de behandeling van de begroting berekend en vastgelegd in de belastingverordeningen. In de bijlage zijn de financiële gevolgen op basis van de begroting 2023 en de nieuwe kostentoedeling uitgewerkt.

Uitvoering

De concept—verordening zal van 19 juli tot en met 20 september ter inzage worden gelegd. Belanghebbenden kunnen gedurende deze termijn hun zienswijze ten aanzien van de kostentoedelingsverordening kenbaar maken. Met inachtneming van de ingediende zienswijzen zal de kostentoedelingsverordening te zijner tijd voor definitieve vaststelling aan u worden voorgelegd.

Communicatie

De terinzagelegging zal op de gebruikelijke manier bekend worden gemaakt.

EN WAT
DOEN WE
MORGEN
MET
WATER?

Bijlage 1: Kostenaandelen, tarieven en voorbeeldberekening

Kostenaandelen op basis van nieuwe kostentoedeling

	2023(huidig)	2024	Vershil
Ingezetenen	28,0%	28,0%	0,0%
Gebouwd	47,6%	54,6%	+ 7,0%
Ongebouwd	24,0%	17,1%	-/-6,9%
Natuur	0,4%	0,3%	-/- 0,1%
Totaal	100,0%	100,0%	0,0%

Tarieven op basis van begroting 2023 met toepassing nieuwe kostentoedeling

	2023	2024	Mutatie t.o.v. huidige situatie
Tarieven per categorie			
Ingezetene (woonruimte)	107,43	107,43	0,00
Binnendijks gebouwd (% van WOZ-waarde)	0,05702%	0,06540%	+ 0,00838%
Buitendijks gebouwd (% van WOZ-waarde)	0,01425%	0,01635%	+ 0,00210%
Ongebouwd:			
/buitendijks onbemalen (hectare)	18,14	12,93	-5,21
buitendijks onbemalen wegen (hectare)	90,71	64,63	-26,08
buitendijks bemalen (hectare)	54,43	38,78	-15,65
buitendijks bemalen wegen (hectare)	127,00	90,49	-36,51
binnendijks onbemalen (hectare)	72,57	51,71	-20,86
binnendijks onbemalen wegen (hectare)	145,14	103,41	-41,73
binnendijks bemalen (hectare)	108,86	77,56	-31,3
binnendijks bemalen wegen (hectare)	181,43	129,27	-52,16
Natuur (hectare)	8,67	6,50	-2,17

Voorbeeldberekening op basis van begroting 2023 met toepassing nieuwe kostentoedeling

	Eenheden	Omslageenheid	2023	2024
Zuiveringsheffing	3	VE	175,92	175,92
Ingezetenen	1	Woonruimte	107,43	107,43
Gebouwd	180.000	WOZ-waarde	102,64	117,72
Ongebouwd	60	Hectare	6.531,60	4.653,60
Natuur	5	Hectare	43,35	32,50
TOTAAL			6.960,94	5.087,17

J

From: [redacted] <[redacted]@tauw.com>
Sent: dinsdag 23 mei 2023 14:25
To: [redacted]
Cc: [redacted]
Subject: Update rapportages
Attachments: R001-1290490MJS-V01-pws-NL.pdf; R002-1290490KVE-V01-srb-NL.pdf; Taxatiewijzer WF.pdf

Dag [redacted]

In de bijlagen treffen jullie de geupdate rapportages (nav ons laatste overleg) aan. Indien jullie nog vragen hebben horen we dat uiteraard graag. Alvast veel succes met de verdere verwerking.

Met vriendelijke groet,

J

Projectadviseur, BU Leefomgeving

TAUW bv

Handelskade 37
Postbus 133
7400 AC Deventer

M [redacted]

[LinkedIn](#)

werkdagen: maandag, dinsdag en donderdag

From: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>
Sent: donderdag 11 mei 2023 16:31
To: [redacted] <[redacted]@tauw.com>; [redacted] <[redacted]@tauw.com>; [redacted] <[redacted]@tauw.com>; [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>; [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>
Subject: FW: WOZ-waarde

Caution: This message was sent from an external source. Please do not click on links or open attachments unless you have verified the authenticity of the sender and know the content is safe. Please report all suspicious emails to the [Servicedesk](#).

Hallo,

Onderstaande mail heb ik verzonden naar Noordelijk belastingkantoor. Nog diezelfde middag ben ik terug gebeld met de bevestiging dat de waarde van 99.511.000.000 de peildatum 1-1-2022 heeft.

Dit houdt in dat wij in het rapport uit moeten gaan van deze waarde. Deze waarde is in de eerste kwartaalrapportage van het Noordelijk Belastingkantoor bevestigd.

De verschuiving tussen gebouwd en ongebouwd wordt hierdoor nog groter maar dit kunnen we onderbouwen.

Mocht het bestuur toch iets anders willen (bijv naar peildatum 1-1-2023) dan is dat een bestuurlijke keuze.

Groet,

J

Vakgroep Control, Financiën en Inkoop;

M. [redacted] J
E [redacted] J @weterskipfryslan.nl

Van: [redacted] J
Verzonden: maandag 1 mei 2023 16:07
Aan: [redacted] J @noordelijkbelastingkantoor.nl [redacted] J @noordelijkbelastingkantoor.nl
Onderwerp: WOZ-waarde

Hallo,

In maart 2023 heb ik jullie gevraagd naar de WOZ-waarde in verband met ons kostentoedelingsonderzoek. Jullie hebben toen onderstaande gegevens opgeleverd:

Met peildatum wordt bedoeld de aanvang van het belastingjaar en niet waarde peildatum, die is nl. nog een jaar daarvoor. De huidige prognose is dat de totale waarde voor 2022 en 2023 doorgroeit naar de volgende omvang:

Waterschap	Prognose waarde 2022	Toegerekende oppervlakte 2022	Prognose waarde 2023	Toegerekende oppervlakte 2023
WSF	87.752.000.000	40.000 ha.	99.511.000.000	40.300 ha.

Als peildatum voor de waardebepaling gaan we uit van 1-1-2022. Heeft de WOZ-waarde die hierboven is aangegeven bij Prognose waarde 2023 als peildatum 1-1-2022?

Uit het eerste concept-rapport (met doorrekening 87.752.000.000) komt een forse verschuiving van ongebouwd naar gebouwd naar voren vandaar dat ik het zeker wil weten. Als we moeten rekenen met de WOZ-waarde van € 99.511.000.000 wordt deze verschuiving namelijk nog veel groter.

Hoor graag van één van jullie.

Met vriendelijke groeten,

[redacted] J
Vakgroep Control, Financiën en Inkoop;
M [redacted] J
E [redacted] J @weterskipfryslan.nl
Werkdagen: di | wo | do | vr

WeterskipFryslân 058-292 2222 | Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden
www.weterskipfryslan.nl

EN WAT DOEN WE MORGEN MET WATER?

Denk aan het milieu voordat u dit bericht print.

Denk aan het milieu voordat u dit bericht print.

Dit bericht is alleen bestemd voor de geadresseerden. Aan dit bericht kunnen geen rechten worden ontleend.

Wetterskip Fryslân, KTO, Kostentoedeling 2024

23 mei 2023

Verantwoording

Titel	Wetterskip Fryslân, KTO, Kostentoedeling 2024
Opdrachtgever	Wetterskip Fryslân
Projectleider	[REDACTED] J
Auteur(s)	[REDACTED] J
Tweede lezer(s)	[REDACTED] J en [REDACTED] J
Projectnummer	1290490
Aantal pagina's	17
Datum	23 mei 2023
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

TAUW bv
Handelskade 37
Postbus 133
7400 AC Deventer
T +31 57 06 99 91 1
E info.deventer@tauw.com

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Ingezetenen.....	5
2.1	Wettelijk kader.....	5
2.2	Berekening ingezetenenandeel.....	5
3	Berekening waardeverhouding watersysteemheffing.....	7
3.1	Waardebepaling	7
3.2	Oppervlaktebepaling	9
3.3	Waardeverhouding watersysteemheffing.....	13
4	Categorale kostentoedeling watersysteemheffing.....	15
5	Vergelijking oppervlakte wegen kostentoedelingsonderzoek en heffingsmaatstaf	16
5.1	Oppervlakte wegen in een kostentoedeling	16
5.2	Oppervlakte Tariefdifferentiatie wegen	16
5.3	Conclusie	17
Bijlage 1	Overzicht gebruikte referentiegegevens	
Bijlage 2	Vergelijking BGT en Top10NL als bronbestand	

1 Inleiding

Met de invoering van de Waterschapswet zijn vanaf 1 januari 2009 regels van kracht om de bijdragen van de diverse categorieën belanghebbenden in de kosten van het watersysteembeheer vast te stellen. Door het Wetterskip Fryslân is aan TAUW gevraagd de meest recent berekende waardeverhouding te herzien en daarbij rekening te houden met actuele waarde gegevens en actuele oppervlakten.

De laatste kostentoedelingsverordening waarvoor de waardeverhouding is herzien dateert uit 2018. Deze kostentoedelingsverordening is in 2018 vastgesteld en vindt voor het eerst toepassing in het belastingjaar wat aanvangt op 1 januari 2019 met peildatum 1 januari 2018. Er is een wettelijke verplichting om de kostentoedelingsverordening eenmaal in de vijf jaar te herzien. Om deze reden is het noodzakelijk om in 2023 een nieuwe kostentoedelingsverordening vast te stellen. Op basis van de resultaten uit voorliggend onderzoek kan een nieuwe kostentoedelingsverordening voor het jaar 2024 en volgende jaren worden vastgesteld. Het is mogelijk dat door een aanpassing van het belastingstelsel er in 2024 opnieuw een kostentoedelingsverordening voor het jaar 2025 en verder moet worden vastgesteld op basis van de nieuwe regelgeving.

Voor het actualiseren van de waardeverhouding van de watersysteemheffing wordt verwezen naar twee jaren, op basis waarvan de berekening van de waardeverhoudingen heeft plaats gevonden:

- 2018: deze getallen zijn gebaseerd op de vigerende kostentoedelingsverordening met als peildatum 1 januari 2018
- 2022: voorliggend onderzoek op basis van peildatum 1 januari 2022, dit is de maximale mogelijkheid voor een ingangsdatum van 1 januari 2024

De gehanteerde methoden worden door TAUW voor verschillende andere waterschappen toegepast bij kostentoedelingsonderzoeken en zijn gebaseerd op het wettelijk en praktisch kader vastgelegd in de Waterschapswet en bijbehorende informatie.

Dit rapport begint in hoofdstuk 2 met de berekening van de bandbreedte van het ingezetenenandeel. Daarna volgt een beschrijving van de volledige herziening van de waardeverhouding van de watersysteemheffing in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 volgt de categorale kostentoedeling watersysteemheffing. In hoofdstuk 5 wordt een toelichting gegeven over het verschil tussen het areaal wegen in een kostentoedelingsonderzoek en het areaal wegen waarover belasting wordt geheven.

2 Ingezetenen

Binnen de watersysteemheffing wordt onderscheid gemaakt tussen een solidariteitsdeel en een profijtdeel. Het solidariteitsdeel wordt opgebracht door de ingezetenen in het waterschapsgebied. Het profijtdeel wordt toebedeeld aan de eigenaren van onroerende zaken op basis van de waardeverhouding. Een kostentoedeling start met het vaststellen van het ingezetenenaandeel.

2.1 Wettelijk kader

Vanuit het oogpunt van belang-betaling wordt het ingezetenenaandeel in de kosten van de watersysteemheffing gekoppeld aan de gemiddelde inwonerdichtheid (aantal inwoners per km²).

In artikel 120 van de Waterschapswet is vastgelegd dat:

- a. Het ingezetenenaandeel minimaal 20 % en maximaal 30 % bedraagt wanneer het aantal inwoners per km² niet meer bedraagt dan 500
- b. Het ingezetenenaandeel minimaal 31 % en maximaal 40 % bedraagt wanneer het aantal inwoners per km² meer bedraagt dan 500 maar niet meer bedraagt dan 1.000
- c. Het ingezetenenaandeel minimaal 41 % en maximaal 50 % bedraagt wanneer het aantal inwoners per km² meer bedraagt dan 1.000

Het Algemeen Bestuur kan, op grond van artikel 120.3 van de Waterschapswet de genoemde maximale percentages in bijzondere omstandigheden verhogen tot 40 %, 50 % respectievelijk 60 %. De wetgever heeft hierbij, zo blijkt uit de toelichting op de model-kostentoedelingsverordening, gedacht aan waterschappen met een relatief groot aandeel natuurterreinen (bijvoorbeeld meer dan 25 % van het beheergebied) en aan waterschappen met een zeer grote inwonerdichtheid (meer dan 1.250 inwoners per km²). Door het bestuur kunnen ook andere argumenten worden gehanteerd om af te wijken van de genoemde maximale percentages.

2.2 Berekening ingezetenenaandeel

De gemiddelde inwonerdichtheid¹ van het beheergebied van Wetterskip Fryslân wordt geschat op 191 inwoners per km². Met deze inwonersdichtheid valt het waterschap onder de categorie 20 % tot 30 %. In de laatste kostentoedelingsverordening is door het Wetterskip Fryslân bestuurlijk vastgesteld dat het ingezetenenaandeel 28 % bedraagt. Om deze reden wordt in dit onderzoek uitgegaan van een ingezetenenpercentage van 28 % bij de berekening van de categorale waardeverhouding (zie hoofdstuk 4). Het ingezetenenaandeel van 28 is in onderstaande tabel onderbouwd.

---

¹ bron: <https://www.planbureau Fryslan.nl/monitoren/bevolking/> geraadpleegd 14 april 2023

Tabel 2.1 Ingezetenaandeel onderbouwd

Onderdeel	%
Ondergrens	20
Circa 200 inwoners per km ² : (200/500 x 10 %)	4
Natuurwaarden vooral voor ingezetenen	2
Categorale kosten (verkiezingen, heffing + invordering)	1
Herstelprogramma O&K, KRW, HWBP en MURA	1
Totaal	28

3 Berekening waardeverhouding watersysteemheffing

Een kostentoedelingsonderzoek wordt vervolgd met het berekenen van de waardeverhouding door de waarde en oppervlakte te bepalen van de categorieën Ongebouwd, Natuur en Gebouwd.

De waardeverhouding tussen de categorieën Ongebouwd, Natuur en Gebouwd voor de watersysteemheffing is gebaseerd op de Handleiding Rekenmodel belastingstelsel 2009 en Geowijzer van de Unie van Waterschappen (januari 2008). De Handleiding beschrijft vooral de berekening van de waardeverhouding met de onderliggende uitgangspunten. De Geowijzer beschrijft welke bronnen gebruikt kunnen worden voor de berekening van de oppervlakte per (ongebouwde) belangencategorie. Daar waar afgeweken wordt van deze Geowijzer, doordat er bijvoorbeeld wijzigingen plaatsvinden in de bronbestanden, wordt dat bij de desbetreffende bronbestanden toegelicht. Voor het bepalen van de waardeverhouding is verder de Taxatiewijzer, die de waarde van de openbare landwegen en spoorwegen berekent, van belang. De Taxatiewijzer is in opdracht van de Unie van Waterschappen ontwikkeld met als doel de waarde van (spoor)wegen transparant en op uniforme wijze te berekenen.

3.1 Waardebepaling

In deze paragraaf wordt de waardebepaling per categorie nader toegelicht. In tabel 3.2 is de waarde per belangencategorie (per hectare) weergegeven.

Waarde (spoor)wegen

Voor de waarde van de (spoor)wegen is de Taxatiewijzer geüpdatet naar peildatum 1 januari 2022². De resultaten uit de Taxatiewijzer zijn toegespitst op de situatie binnen het beheergebied van het waterschap waarbij rekening wordt gehouden met regionale kenmerken (type wegen) en waterschapsspecifieke kenmerken (grote kunstwerken)³.

De waarde verandert tussen 1 januari 2018 en 1 januari 2022 voor wegen met gemiddeld +20,8 % en voor spoorwegen stijgt deze 38,6 %. De stijging is te verklaren door de flinke stijging van arbeid en specifieke grondstofprijzen (zoals onder andere staal en asfalt) voor wegen en spoorwegen. De stijging van asfaltprijzen in combinatie met een grote invloed van kunstwerken/constructies, die ook stevig in prijs stijgen, leidt voornamelijk bij de autosnelwegen tot een forse stijging. Het onderliggend wegennet stijgt minder hard, vanwege een kleinere invloed van kunstwerken/constructies en het meer voorkomen van open verhardingen. Deze open verhardingen zijn conform de cijfers van het CBS ook minder hard gestegen.

² Kenmerk: Model Taxatiewijzer- K001-1290490EMD-V01. In opdracht voor Wetterskip Fryslân

³ Voor meer informatie over de uitgangspunten van de Taxatiewijzer wordt verwezen naar de rapportage met kenmerk: R001-1262738MTV-V01-nda-NL

Waarde agrarische en overige gronden

Voor het bepalen van de agrarische grondprijs zijn de verhandelde percelen op de volgende kenmerken geselecteerd:

- Koper heeft een landbouwbedrijf
- Grasland, bouwland, snijmaïs
- Soort overdracht is koop-verkoop
- Zakelijk recht is volle eigendom
- Geen opstallen
- Geen reguliere pachtovereenkomst of erfpacht
- Geen familierelatie
- Oppervlak perceel groter dan 0,25 hectare
- De koopsom is groter dan 1 EUR

Verhandelde percelen met extreem hoge en lage prijzen zijn volgens een statistische methodiek uitgesloten. Het Kadaster geeft aan dat zij landelijk vaste statistische uitsluitingscriteria hanteren voor verhandelde percelen met extreem hoge of lage prijzen. Dit betreft een koopsom < EUR 10.000,00/ha en > EUR 200.000,00/ha. Deze uitsluitingscriteria zijn bedoeld om niet-representatieve transacties uit te sluiten.

De grondprijs binnen het beheergebied is gestegen tot EUR 52.595,00/ha op 1 januari 2022 tegenover een grondprijs van EUR 47.000,00/ha op 1 januari 2018. De waarde van de agrarische en overige gronden is tussen 2018 en 2022 gestegen met 11,9 %. Tussen 2021 en 2022 was dit 12,3 % en tussen 2022 en 2023 was dit 9,0 %. De schaarste aan grond leidt bij grondgebonden agrarische bedrijven zoals melkveehouderij- en akkerbouwbedrijven tot een enorm vermogensbeslag. Grond is voor die sectoren immers een noodzakelijk productiemiddel⁴.

Ten opzichte van 2018 zien wij een lichte daling in 2020 van de waarde per hectare voor agrarische en overige gronden na een eerdere afvlakking, hierna stijgen de waarden weer. Zie tabel 3.1 voor de kengetallen van 2020, 2021 en 2022.

Tabel 3.1 Kengetallen agrarische gronden van 2021, 2022 en 2023 aangeleverd door Kadaster

01-01-2021		01-01-2022		01-01-2023	
Akten	173	Akten	181	Akten	195
Percelen	413	Percelen	520	Percelen	495
Gemiddelde Grondprijs	EUR 46.847,00	Gemiddelde Grondprijs	EUR 52.595,00	Gemiddelde Grondprijs	EUR 57.351,00
Oppervlakte	953 ha	Oppervlakte	1.272 ha	Oppervlakte	1.340 ha

Waarde bouwpercelen

De waarde van de bouwpercelen moet op grond van artikel 6.7 van het Waterschapsbesluit worden bepaald op basis van de waarden die voor de binnen het gebied van het waterschap gelegen bouwpercelen op de voet van de wet WOZ zijn vastgesteld.

⁴ <https://www.veld-post.nl/artikel/642724-grondprijs-in-noord-nederland-stijgt-met-vier-procent/#:~:text=Over%20heel%202022%20is%20de,bouwland%20op%2084.500%20per%20hectare.>

In de praktijk worden WOZ-gegevens van bouwpercelen niet centraal bijgehouden. Omdat de gegevens uit de WOZ niet beschikbaar zijn, is de waarde bepaald op basis van de websites <https://www.zelfbouwinnederland.nl/kavels> en www.bouwkavelsonline.nl⁵. De informatie van deze website wordt dan gecorrigeerd voor verschillen in waarde tussen woonkavels en bedrijventerreinen. De gemiddelde prijs woonkavel wordt bepaald aan de hand van de beschikbare informatie, deze waarde wordt gecorrigeerd voor bedrijventerreinen en warme-koude gronden. De waarde komt uit op EUR 960.000,00 per hectare. Deze waarde is geverifieerd met de omliggende gebieden en is representatief voor deze regio. De waardedaling van bouwpercelen tussen 1 januari 2018 en 1 januari 2022 bedraagt gemiddeld -10,0 %. De daling in de waarde van bouwpercelen heeft zeer waarschijnlijk te maken met de bouwstop als gevolg van de stikstofcrisis en de toegenomen kosten van bouwmaterialen.

Waarde Natuur

De waarde van de categorie Natuur per hectare is voorgeschreven en gebaseerd op 20 % van de waarde van de agrarische gronden per hectare.

Waarde Gebouwd

De waarde van de gebouwde eigendommen is verstrekt door Noordelijk belastingkantoor met peildatum 1 januari 2022. De totale waarde is met 28,4 % gestegen ten opzichte van 2018. De stijging wordt verklaard door de overspannen huizenmarkt van de laatste jaren. Een stijging was in de vorige kostentoedeling ook terug te zien. De waardestijging volgt de marktontwikkelingen⁶ wel met een zekere vertraging.

Tabel 3.2 Waarde per belangencategorie

	Categorie		2018 (EUR)	2022 (EUR)
A1.1	Autosnelwegen	(EUR per ha)	1.890.000,00	2.327.000,00
A1.2	Hoofd- en regionale wegen	(EUR per ha)	1.052.000,00	1.300.000,00
A1.3	Lokale wegen + bebouwde kom	(EUR per ha)	1.631.000,00	1.949.000,00
A1.4	Overige verharde wegen	(EUR per ha)	1.550.000,00	1.813.000,00
A2	Agrarische en overige gronden	(EUR per ha)	47.000,00	52.595,00
A3	Openbare spoorwegen	(EUR per ha)	12.601.000,00	17.466.000,00
A4	Bouwpercelen	(EUR per ha)	1.067.000,00	960.000,00
B	Natuur	(EUR per ha)	9.400,00	10.519,00
C	Gebouwd (totaal in EUR)	(Totaal in EUR)	68.342.000.000,00	99.511.000.000,00

3.2 Oppervlaktebepaling

Naast de waardeverhouding is ook de oppervlakte per (sub)categorie opnieuw berekend naar de peildatum 1 januari 2022. Tabel 3.3 geeft een overzicht van het oppervlak per belangencategorie. Hierbij zijn voor wegen de vermenigvuldigingsfactoren toegepast waarmee, naast het wegoppervlak zelf, ook de dienstbaarheden naast de weg worden meegenomen.

⁵ Bouwkavelsonline is landelijk de best beschikbare bron om een gemiddelde prijs te bepalen voor de waarde per hectare van bouwpercelen. Voor het bepalen van een absolute hoeveelheid aan bouwpercelen is deze bron niet volledig genoeg

⁶ Bron: CBS Bestaande koopwoningen; verkoopprijzen; prijsindex 2015=100

Oppervlakte (spoor)wegen

Voor de oppervlaktebepaling van (spoor)wegen is de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) gebruikt met peildatum 1 januari 2022. Dit is een ander bronbestand dan de Top10NL en het basisbestand bodemgebruik (BBG), die bij het vorige kostentoedelingsonderzoek zijn gehanteerd. Hiermee wordt afgeweken van de richtlijnen van Geowijzer. Er zijn verschillende redenen waarom voor deze verandering is gekozen:

- In artikel 23 van de Wet basisregistratie grootschalige topografie staat dat een bestuursorgaan bij de vervulling van zijn publiekrechtelijke taak in beginsel gebruik maakt van de BGT als bron wanneer deze authentieke gegevens bevat
- De BGT is het meest nauwkeurige landelijke topografisch bestand dat op dit moment beschikbaar is (zie ook bijlage 2)
- De BGT wordt ook als bron gebruikt voor de belastingheffing voor de tariefdifferentiatie wegen. Daarbij is voor andere bestuursorganen het gebruik van de BGT als bron ook duidelijk dat de belastingheffing van de tariefdifferentiatie voor verharde openbare wegen, die vooral aan wegbeheerders wordt opgelegd, gebaseerd is op een basisregistratie waarvan zij ook zelf bronhouder zijn

De oppervlakte autosnelwegen daalt met 10,1 % ten opzichte van peildatum 1 januari 2018. De oppervlakte hoofd en regionale wegen daalt met 71,1 %. De oppervlakte lokale wegen + bebouwde kom daalt met 25,9 % ten opzichte van peildatum 1 januari 2018. De oppervlakte overige verharde wegen stijgt met 100,6 %. Het oppervlak spoorwegen daalt met 61,9 %.

Door het gebruik van een ander bronbestand zijn de oppervlaktes van de (spoor)wegen categorieën significant gewijzigd. De verschillen die ontstaan zijn als volgt te verklaren:

- De BGT is nauwkeuriger dan Top10NL. De wegbreedtes zijn bij de BGT beter ingetekend dan bij Top10NL. Ook heeft de BGT een hoger detail niveau van intekening waarbij onder andere verharde voetpaden en fietspaden nu in de afbakening worden meegenomen die bij de Top10NL soms achterwege werden gelaten. Verder zit er een verschil in de manier waarop ondersteunende wegdelen, zoals opritten, worden geclassificeerd in beiden bronbestanden. Als laatste is de BGT een bronbestand dat in recente jaren is ontwikkeld, en zal het in de komende jaren nog verder geactualiseerd worden. De BGT is daarmee een bestand in continue ontwikkeling
- Er vindt een verschuiving plaats tussen wegenreclassificatie tussen Top10NL en BGT. Een nauwkeurigere afbakening betekent ook een betere classificatie van de wegen. Zo vindt bijvoorbeeld een verschuiving plaats tussen regionale wegen en lokale wegen
- Naast de feitelijke oppervlakte van de wegen worden dienstbaarheden meegerekend in het areaal wegen, om het bestaan van bijvoorbeeld bermen en vangrails correct mee te nemen in berekeningen. Per wegen categorie verschilt de grootte van dienstbaarheden, voor autosnelwegen en hoofd- en regionale wegen is deze groter dan voor lokale wegen en overige wegen. Hierdoor wordt het effect van de functieverhuizing, zoals besproken in bovenstaande punt, verder versterkt

Hieronder wordt per wegcategorie de belangrijkste wijzigingen samengevat:

- Het areaal **autosnelwegen** neemt af ten opzichte van het vorige kostentoedelingsonderzoek. De snelwegen zijn gedetailleerder ingetekend. De BGT heeft een groter detailniveau, waardoor een deel van de autosnelwegen niet wordt meegenomen in de afbakening (bijvoorbeeld stroken tussen de weghelften)
- Het areaal **hoofd- en regionale wegen** neemt af. Deze daling wordt hoofdzakelijk verklaard doordat er een functieverhuizing plaatsvindt tussen de TOP10NL en de BGT van hoofd- en regionale wegen naar lokale wegen en bebouwde kom
- De daling van het areaal **lokale wegen** wordt verklaard door eenzelfde functieverandering en door het nauwkeuriger intekenen van het bronbestand. Ondanks de verhuizing van hoofd- en regionale wegen naar lokale wegen en bebouwde kom vindt er in absolute zin toch een afname plaats. Dit wordt verklaard doordat de dienstbaarheidsfactor bij lokale wegen en bebouwde kom veel kleiner is dan bij hoofd- en regionale wegen
- Het areaal **Overige wegen** neemt toe. Deze toename wordt enerzijds verklaard door functieverhuizingen van hoofd- en regionale wegen naar lokale wegen + bebouwde kom en van deze laatste categorie naar overige verharde wegen. Anderzijds komt dit doordat overige wegen gedetailleerder worden ingetekend. Zo wordt in de BGT (vrij liggende) stoepen, parkeervakken, fiets- en wandelpaden nauwkeuriger ingetekend en geclassificeerd waardoor een significante toename van het oppervlak plaatsvindt
- Het areaal **spoorwegen** neemt af. Dit is te verklaren doordat de BGT nauwkeuriger ingetekend is in vergelijking met de BBG2015, het bronbestand waar de spoorwegen in het vorige kostentoedelingsonderzoek op zijn gebaseerd. De daling komt door een groter detailniveau in de afbakening van spoorobjecten. Bij de BGT wordt nadrukkelijker onderscheid gemaakt in spoorwegen, gebouwd en ongebouwd gebied

Oppervlakte Natuur

Het oppervlak Natuur in de waardeverhouding is aangeleverd door het Noordelijk belastingkantoor. Op 1 januari 2022 bedraagt het areaal Natuur een oppervlakte van 51.825 hectare: een afname van 3,4 %. In het vorige rapport (2018) was een inschatting gemaakt van de gevolgen van de uitspraak over belasting op Rijkswater voor oppervlakte natuur. Deze inschatting van de gevolgen is achteraf te laag gebleken. Hierdoor vindt er in oppervlak waarschijnlijk wel een toename van het areaal natuur plaats, maar zien we dit niet terug in de vergelijking 2018-2022.

Oppervlakte bouwpercelen

Net als bij de bepaling van de waarde kan ook de oppervlakte van bouwpercelen op verschillende manieren worden bepaald. Omdat het hierbij gaat om percelen waarop bebouwing is toegestaan maar nog niet heeft plaats gevonden is deze categorie ruimtelijk lastig af te bakenen. Omdat er voor de bepaling van de oppervlakte geen landelijke actuele bron meer beschikbaar is, wordt in overleg met het Wetterskip (gebiedskennis) besloten om het oppervlak bouwpercelen gelijk te houden.

Oppervlakte overige en agrarische gronden

Het oppervlak agrarisch en overige categorieën in de waardeverhouding is bepaald door het totaal van de categorieën af te trekken van de totale oppervlakte van het waterschap. Hiervoor wordt gekozen omdat de oppervlakte overige gronden zeer lastig is vast te stellen en dezelfde waarde wordt toegekend als voor agrarische gronden. Overige gronden bestaat onder andere uit parken, plantsoenen en snippers openbare ruimte. Het areaal agrarische en overige gronden is gestegen met 1,8 %.

Oppervlakte Gebouwd

Het oppervlak Gebouwd is aangeleverd door het Noordelijk belastingkantoor, echter de cijfers (de hectares) zijn gebaseerd op de leveringen vanuit de LV-WOZ. Het oppervlak Gebouwd dat volgt uit de meest recente opgave van de LV-WOZ bedraagt 40.000 hectare. Hieruit volgt een stijging ten opzichte van 2018 met 13,1 %. Deze toename wordt vermoedelijk vooral verklaard door het nauwkeuriger meetaxeren van het areaal Gebouwd.

Tabel 3.3 Oppervlakte per belangencategorie(ha)

	Categorie	2018	2022
A1.1	Autosnelwegen	1.143	1.028
A1.2	Hoofd- en regionale wegen	7.663	2.214
A1.3	Lokale wegen + bebouwde kom	8.184	6.068
A1.4	Overige verharde wegen	1.189	2.385
A2	Agrarische en overige gronden	236.431	240.302
A3	Openbare spoorwegen	375	143
A4	Bouwpercelen	812	812
B	Natuur	53.625	51.825
C	Gebouwd	35.355	40.000
	Totaal	344.776	344.776

3.3 Waardeverhouding watersysteemheffing

In tabel 3.4 is de waardeverhouding berekend voor het watersysteembeheer.

Tabel 3.4 Waardeverhouding watersysteemheffing prijspeil en ruimtebeslag inclusief correctie veroudering⁷

2. bepalen waarden						
	watersysteemheffing categorie	opvl in ha	waarde per ha	veroudering	heffingsgebied	waarde verh.
					totale waarde	
	A1.1 autosnelwegen	1,028	€ 2.327.000	75%	€ 1.793.244,375	
	A1.2 hoofd- en regionale wegen	2,214	€ 1.300.000	75%	€ 2.150.942,500	
	A1.3 lokale wegen + beb.kom	6,068	€ 1.949.000	75%	€ 8.069.168,125	
	A1.4 overige verharde wegen	2,385	€ 1.813.000	75%	€ 3.243.003,750	
A1	openbare landwegen	11,694			€ 16.064.350,750	
A2	agrarische gronden	240,302	€ 52.595		€ 12.630.621,702	
A3	openbare spoorwegen	143	€ 17.466.000	75%	€ 1.073.220,500	
A4	bouwpercelen	812	€ 960.000		€ 779.520,000	
A5	ovenge	0	€ 52.595		€ -	
	ongebouwd ex landwegen	241,257			€ 15.291.370,282	
A	ongebouwd	252,951			€ 31.355.729,032	23.86%
B	natuur	51,825	€ 10.519		€ 545.145,185	0.41%
C	gebouwd	40,000			€ 99.511.000,000	75.72%
			inv. per km2	totaal	€ 131.411.874,218	100.00%
D	ingezetemen		191			

In tabel 3.5 wordt de berekening van de waardeverhouding van de voorgaande kostentoedelingsverordening (2018) vergeleken met de nu uitgevoerde berekening (2022).

⁷ Bij de berekening van de waardeverhouding wordt de weergegeven waarde per ha voor openbare landwegen en spoorwegen gecorrigeerd voor veroudering (correctie 75 %). Door de veroudering van (spoor)wegen is de feitelijke economische waarde van de (spoor)wegen lager dan de vervangingswaarde die in de Taxatiewijzer wordt berekend. Landelijk wordt aangenomen dat de wegen gemiddeld 75 % procent van de vervangingswaarde aan waarde hebben. Dit komt overeen met de Handleiding Rekenmodel belastingstelsel 2009 en Geowijzer van de Unie van Waterschappen (januari 2008)

Tabel 3.5 Vergelijking waardeverhouding in %

Categorie		2018			2022		
		In %	In ha	In kEUR	In %	In ha	In kEUR
A	Ongebouwd	33,4 %	255.796	EUR 34.581.263,00	23,9 %	252.951	EUR 31.355.729,00
A1+A3	Wegen/spoor	21,9 %	18.553	EUR 22.602.607,00	13,6 %	11.837	EUR 17.937.587,00
A2	Agrarisch en overige gronden	10,7 %	236.431	EUR 11.112.252,00	9,6 %	240.302	EUR 12.638.622,00
A4	Bouwpercelen	0,8 %	812	EUR 866.404,00	0,6 %	812	EUR 779.520,00
B	Natuur	0,5 %	53.625	EUR 504.075,00	0,4 %	51.825	EUR 545.145,00
C	Gebouwd	66,1 %	35.355	EUR 68.342.000,00	75,7 %	40.000	EUR 99.511.000,00
Totaal		100,0 %	344.776	EUR 103.427.338,00	100 %	344.776	EUR 131.411.874,00

Het aandeel in de totale waarde van de categorie Ongebouwd is gedaald met 9,3 %. De totale waarde van Gebouwd stijgt met 45,6 % en de totale waarde Natuur stijgt met 8,1 %. Een vergelijking van de berekende waardeverhoudingen laat zien dat er een verschuiving plaatsvindt van het Ongebouwd (was 33,4 % en wordt 23,9 %) naar Gebouwd (was 66,1 % en wordt 75,7 %). Het aandeel Natuur daalt met 0,1 % (van 0,5 % naar 0,4 %).

Deze verschuiving is voor een deel het gevolg van een stijging van de waarde van Gebouwd door het doorzetten van de stijging in de huizenprijzen. Daarnaast vindt er een afname plaats van de waarde van (spoor)wegen doordat deze nauwkeuriger in beeld zijn gebracht.

4 Categoriele kostentoedeling watersysteemheffing

Met de resultaten van de berekening van de waardeverhouding voor de watersysteemheffing, wordt de categoriele kostentoedeling afgeleid en de verschuivingen ten opzichte van de huidige kostentoedelingsverordening gepresenteerd.

In de onderstaande tabel 4.1 is de categoriele kostentoedeling weergegeven, rekening houdend met het ingezetenaandeel van 28,0 %.

Het aandeel Gebouwd stijgt, afgerond op 1 decimaal, ten opzichte van 2018 met 6,9 procentpunt. Het aandeel Ongebouwd daalt, afgerond op 1 decimaal, ten opzichte van 2018 met 6,8 procentpunt. Het aandeel Natuur daalt, afgerond op 1 decimaal, ten opzichte van 2018 met 0,1 procentpunt.

Tabel 4.1 Berekening kostentoedelingspercentages watersysteemheffing in %

	Categorie	2018	2022
	Ingezetenen	28,0 %	28,0 %
A	Ongebouwd	24,0 %	17,2 %
B	Natuur	0,4 %	0,3 %
C	Gebouwd	47,6 %	54,5 %
	Totaal	100,0 %	100,0 %

In 2018 is voor het laatst een kostentoedelingsverordening vastgesteld. In de jaren daarna zijn de afwijkingen voor het waterschap niet groot genoeg geweest om een nieuwe kostentoedelingsverordening op te stellen.

5 Vergelijking oppervlakte wegen kostentoedelingsonderzoek en heffingsmaatstaf

In dit hoofdstuk wordt een verklaring gegeven waarom de oppervlakte wegen verwerkt in een kostentoedeling afwijkt met de oppervlakte tariefdifferentiatie wegen voor de watersysteemheffing.

5.1 Oppervlakte wegen in een kostentoedeling

In de Waterschapswet en vooral het daarop gebaseerde Waterschapsbesluit zijn voorschriften opgenomen omtrent de waardering van wegen en spoorwegen in het kader van de kostentoedeling. Uit artikel 6.6 Waterschapsbesluit blijkt dat de wegen en spoorwegen moeten worden gewaardeerd inclusief de daaraan dienstbare grond. Volgens de toelichting op het Waterschapsbesluit gaat het hierbij om grond die een bijdrage levert aan de verkeerskundige functionaliteit, zoals tussenbermen, obstakelvrije zones buiten de verharding, geluidswerende voorzieningen en bermsloten.

De verklaring van de oppervlakte wegen in een kostentoedeling begint bij de methodiek van de Taxatiewijzer. Dit is het landelijk vastgestelde rekenmodel waarmee de waarde per hectare van wegen en spoorwegen wordt bepaald.

In de Taxatiewijzer worden twee aspecten gecombineerd. In de eerste plaats is dit het opstellen van standaard ontwerpprofielen voor de in het Waterschapsbesluit onderscheiden typen openbare wegen. Vervolgens wordt, aan de hand van een groot aantal standaardeenheidsprijzen, van de weg de vervangingswaarde per hectare berekend.

De totale oppervlakte wegen in een kostentoedeling wordt bepaald aan de hand van de oppervlakte van de verharde wegen in de BGT. Deze oppervlakten worden geclassificeerd en vermenigvuldigd met zo genoemde vermenigvuldigingsfactoren. Deze vermenigvuldigingsfactoren zijn gebaseerd op de standaard ontwerpprofielen zoals deze in de Taxatiewijzer worden toegepast.

De berekende oppervlakte voor de kostentoedeling is een fictieve oppervlakte. Deze is in overeenstemming met de definitie van de waarde van de wegen per hectare in de taxatiewijzer maar heeft geen fysieke ligging. Hierdoor kan deze dan ook niet worden gebruikt voor de watersysteemheffing. De totale waarde van de wegen, oppervlakten vermenigvuldigd met de vermenigvuldigingsfactoren en de waarde per hectare, is de reële economische waarde van de wegen in het beheergebied van het waterschap.

5.2 Oppervlakte Tariefdifferentiatie wegen

De tariefdifferentiatie voor verharde openbare wegen is geregeld in artikel 122 lid 3 Waterschapswet. Het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden heeft op 12 december 2017 (ECLI:NL:GHARL:2017:10902) uitspraak gedaan in een hoger beroep tussen de provincie Flevoland en het waterschap Zuiderzeeland (GBLT) over de reikwijdte van de tariefdifferentiatie voor verharde openbare wegen bij de watersysteemheffing. In navolging van de rechtbank oordeelt het Gerechtshof dat onverharde delen die dienstbaar zijn aan de (verkeersfunctie van de) verharde weg, niet onder de reikwijdte van deze tariefdifferentiatie vallen.

Om de tariefdifferentiatie voor wegen te kunnen toepassen moet de ligging hiervan op perceelsniveau worden vastgelegd. Dit geldt voor de openbare en verharde wegen. Hier werden eerder ook dienstbaarheden onder geschaard.

Als gevolg van deze uitspraak kan het waterschap alleen nog maar de verharde delen van wegen onder de tariefdifferentiatie brengen. Onverharde delen van wegen vallen daarmee dus niet onder de tariefdifferentiatie. De bermen vallen volgens de Hoge Raad wel onder het begrip openbare weg, maar enkel de verharde gedeelten van die bermen vallen onder de tariefdifferentiatie.

5.3 Conclusie

De oppervlakte wegen die wordt gebruikt voor een kostentoedelingsonderzoek is een andere oppervlakte dan dat wordt gebruikt voor de belastingheffing.

In een kostentoedelingsonderzoek dient voor de afbakening van wegen rekening te worden gehouden met dienstbaarheden. Deze dienstbaarheden bestaan uit bermen, sloten en groenstroken welke 'dienstbaar' zijn aan de functie van de weg. Voor het toepassen van een tariefdifferentiatie mag enkel over het verharde gedeelte van een weg een tariefdifferentiatie geheven worden.

Dit levert een verschil op tussen het vaststellen van de afbakening van wegen voor een kostentoedelingsonderzoek (verharde wegen + dienstbaarheden) en het vaststellen van de afbakening waar een tariefdifferentiatie over wordt geheven (enkel verharde weggedeeltes).

Voor de belastingheffing wordt ruimtelijk vastgesteld over welke percelen, bestaande enkel uit verharde openbare wegen (zonder dienstbaarheden), belasting met tariefdifferentiatie kan worden geheven. Dit leidt tot een afname van de heffingsmaatstaf voor de tariefdifferentiatie wegen. Over het dienstbare (onverharde) gedeelte van de wegen wordt, in de meeste gevallen, voortaan het reguliere ongebouwde tarief geheven en dus ook niet meer apart afgebakend.

De uitspraak van de Hoge Raad heeft dus geen gevolgen voor de reikwijdte van 'wegen' en 'spoorwegen' in het kader van de kostentoedeling. De wegen worden hier immers gewaardeerd inclusief de daaraan dienstbare grond, ongeacht of die grond verhard of onverhard is. De onverharde dienstbare grond van wegen mag niet gewaardeerd worden als 'agrarische gronden'. De aan wegen en spoorwegen dienstbare onverharde grond valt ook na de uitspraak van de Hoge Raad nog steeds onder 'openbare landwegen' en 'banen voor openbaar vervoer per rail' als bedoeld in artikel 6.3 letters b en c Waterschapsbesluit.

Bijlage 1   Overzicht gebruikte referentiegegevens

Tabel B1.1 Overzicht gebruikte referentiegegevens

Gegevens	Informatiebron	Actualiteit
Waarde wegen en spoorwegen	Tauw Taxatiewijzer en CBS GWW index	Prijspeil 1-1-2022
Waarde agrarische gronden	Kadaster	Prijspeil 1-1-2022
Waarde bouwpercelen	www.bouwkavelsonline.nl	Geraadpleegd op 14 april 2023 en omgerekend naar prijspeil 1-1-2022
Waarde Gebouwd	Noordelijk belastingkantoor	Prijspeil 1-1-2022
Oppervlakte wegen	BGT	Situatie 2022
Oppervlakte spoorwegen	BGT	Situatie 2022
Oppervlakte overige gronden	n.v.t.	Sluitpost
Oppervlakte bouwpercelen	Nieuwe kaart van Nederland	Dataset 2012 geactualiseerd naar 2022
Oppervlakte Natuur	Noordelijk belastingkantoor	Situatie 2022
Oppervlakte Gebouwd	Noordelijk belastingkantoor	Situatie 2022
Inwonerdichtheid	https://www.planbureau Fryslan.nl/monitoren/bevolking/	Geraadpleegd 14 april 2023

Bijlage 2   Vergelijking BGT en Top10NL als bronbestand

BGT en Top10NL leveren verschillende resultaten als deze worden gebruikt als bronbestanden. De verschillen zijn op hoofdlijnen als volgt te verklaren:

- BGT is nauwkeuriger dan Top10NL. De wegbreedtes zijn bij de BGT beter ingetekend dan bij Top10NL. Ook heeft de BGT een hoger detail niveau van intekening waarbij onder andere verharde voetpaden en fietspaden nu in de afbakening worden meegenomen die bij de Top10NL soms achterwege werden gelaten (figuur B2.1 en B2.2)
- Verschuiving tussen categorieën bij Top10NL en BGT. Zo vindt bijvoorbeeld een verschuiving plaats tussen regionale wegen en lokale wegen (figuur B2.1 en B2.2)

Figuur B2.1 BGT: overzichtskaart

Figuur B2.2 Top10NL: overzichtskaart

Autosnelwegen

Hierdoor is over het algemeen vooral bij autosnelwegen een lichte daling in het totale oppervlak te zien door het hogere detailniveau. In figuren B2.3 en B2.4 én B2.5 en B2.6 zijn de verschillen tussen Top10NL en BGT gevisualiseerd voor de autosnelwegen.

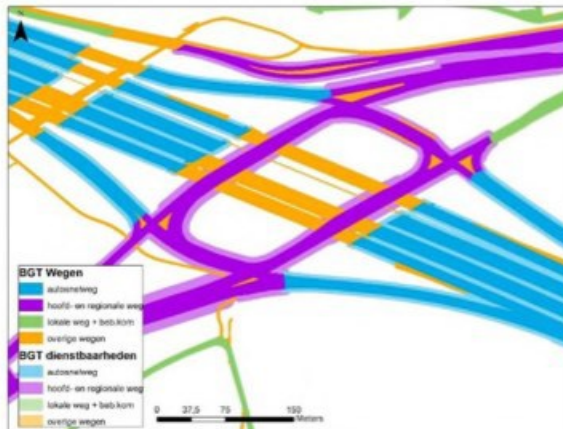
Figuur B2.3 BGT: autosnelwegen

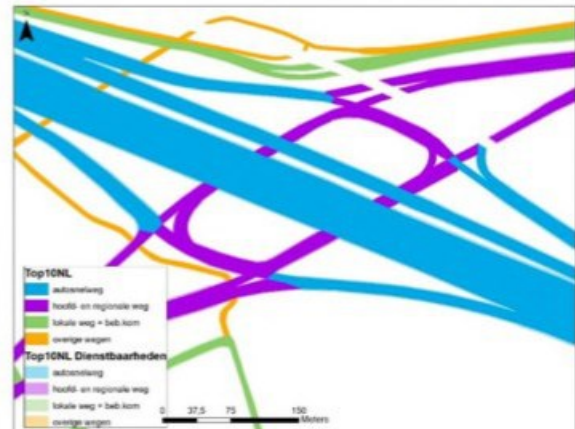
Figuur B2.4 - Top10NL autosnelwegen

Hoofd- en regionale wegen

Het areaal hoofd- en regionale wegen neemt over het algemeen af. Deze daling wordt verklaard doordat er een functieverhuiving plaatsvindt tussen de TOP10NL en de BGT van hoofd- en regionale wegen naar lokale wegen en bebouwde kom (zie figuren B2.1 en B2.2; B2.5 en B2.6).

Figuur B2.5 BGT: hoofd en regionale wegen

Figuur B2.6 Top10NL: hoofd en regionale wegen

Lokale wegen

De daling van lokale wegen wordt verklaard door eenzelfde functieverandering en door het nauwkeuriger intekenen van het bronbestand (figuur B2.7 en B2.8).

Figuur B2.7 BGT: lokale wegen en bebouwde kom

Figuur B2.8 Top10NL: lokale wegen en bebouwde kom

Overige wegen

Veranderingen in het oppervlak overige wegen worden verklaard door functieverplaatsingen van hoofd- en regionale wegen naar lokale wegen + bebouwde kom en van deze laatste categorie naar overige verharde wegen. Verder komt de verandering doordat overige wegen gedetailleerder worden ingetekend. Zo wordt in de BGT (vrij liggende) stoepen, parkeervakken, fiets- en wandelpaden nauwkeuriger ingetekend en geclassificeerd waardoor een verschil in oppervlak optreedt. Daarnaast worden vrij liggende loop- en fietspaden in de BGT wel ingetekend als gevolg van het grotere detailniveau (figuur B2.9 en B2.10).

Figuur B2.9 BGT wegen: overige wegen

Figuur B2.10 Top10NL: overige wegen

Spoorwegen

Het oppervlak spoorwegen neemt af. De verschuiving komt door een groter detailniveau in de afbakening van spoorobjecten. Bij de BGT wordt nadrukkelijker onderscheid gemaakt in spoorwegen, gebouwd en ongebouwd gebied wat leidt tot een significante afname van het areaal (figuren B2.11 en B2.12).

Figuur B2.11 BGT-spoorwegen (KTO 2022) en TOP10NL (KTO 2018) ten noorden van Leeuwarden

Figuur B2.12 BGT spoorwegen (KTO 2022) en TOP10NL (KTO 2018) bij Sneek

Wetterskip Fryslân, KTO, Onderzoek belastingstelsel 2025

Wijzigingen en effecten in beeld gebracht

23 mei 2023

Kenmerk R002-1290490KVE-V01-srb-NL

Verantwoording

Titel	Wetterskip Fryslân, KTO, Onderzoek belastingstelsel 2025
Opdrachtgever	Wetterskip Fryslân
Projectleider	██████████ J
Auteur(s)	██████████ J
Tweede lezer	████████████████████ J
Kenmerk	R002-1290490KVE-V01-srb-NL
Aantal pagina's	1616 (exclusief bijlagen)
Datum	23 mei 2023
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

TAUW bv
Handelskade 37
Postbus 133
7400 AC Deventer
T +31 57 06 99 91 1
E info.deventer@tauw.com

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Veranderingen in het belastingstelsel 2025	4
2.1	Bepalen ingezetenaandeel.....	6
2.2	Bepalen oppervlakten voor kostentoedeling	6
2.3	Berekenen categorale kostentoedeling.....	6
2.4	Tariefdifferentiatie wegen.....	7
2.5	Tariefdifferentiatie wateraanvoer.....	7
2.6	Tariefdifferentiatie woningen en niet-woningen.....	8
2.7	Combineren van tariefdifferentiaties	9
3	Toepassing op de huidige kostentoedeling	9
3.1	Categorale kostentoedeling	10
3.2	Belastingtarieven.....	11
3.3	Kostentoedeling geoptimaliseerd voor ongewijzigde toedelingsverhouding	13
3.4	Tariefdifferentiatie wateraanvoer.....	14
3.5	Tariefdifferentiatie woningen en niet-woningen.....	15
4	Conclusies	16

1 Inleiding

De waterschappen hebben de minister van Infrastructuur en Waterstaat gevraagd om het stelsel voor de waterschapsbelastingen aan te passen. Op 11 december 2020 hebben de waterschappen na een intensief traject unaniem ingestemd met een pakket voorstellen tot aanpassing van het belastingstelsel van de waterschappen en dat aan de toenmalige minister aangeboden. De voorstellen lossen een aantal urgente knelpunten op. Ook leveren ze een bijdrage aan een aantal belangrijke opgaven waar Nederland voor staat als het gaat om klimaat, circulaire economie en energie. Verder wordt het profijtbeginsel (wie belang heeft betaalt) beter toegepast.

De Tweede Kamer beslist over de exacte wijziging van het belastingstelsel en het moment waarop de wijzigingen ingaan. De waterschappen rekenen er op dat het nieuwe stelsel in 2025 in werking treedt. In dit rapport beschrijven wij de voorgestelde wijzigingen in het belastingstelsel aangaande de watersysteemheffing en de effecten hiervan op de kostentoedeling en de tarieven.

In hoofdstuk 2 beschrijven wij op basis van de meest actuele status welke veranderingen er in het belastingstelsel zullen komen en wat de beoogde rekenmethode wordt. Hierbij wordt beschreven wat het speelveld is (aan welke knoppen kan je draaien).

In hoofdstuk 3 passen wij deze rekenmethode toe op de huidige kostentoedeling en lichten we de veranderingen die hierdoor ontstaan toe. Ook kijken we hierbij wat de gevoeligheid is van het speelveld op de uitkomsten (wat is het effect van aan de knoppen draaien).

In hoofdstuk 4 zijn de belangrijkste conclusies weergegeven.

2 Veranderingen in het belastingstelsel 2025

In dit hoofdstuk worden de veranderingen in het belastingstelsel 2025 beschreven. Dit gebeurt op basis van de situatie begin april 2023. Hiervoor zijn de volgende bronnen gebruikt:

- Concept wetswijziging en memorie van toelichting zoals deze door de wetgever ter internetconsultatie¹ zijn aangeboden. Deze internetconsultatie vond plaats in augustus/september 2022
- Schriftelijke reactie daar op van de Unie van Waterschappen² gegeven in september 2022
- Wetsvoorstel en memorie van toelichting aangeboden aan de Raad van State d.d. 12 april 2023³

¹ https://www.internetconsultatie.nl/wijziging_waterschapsbelasting

² <https://unievandwaterschappen.nl/wp-content/uploads/2022/09/Reactie-op-internetconsultatie-wetsvoorstel-wijziging-waterschapsbelastingen.pdf>

³ <https://wetgevingskalender.overheid.nl/regeling/WGK013923/documenten/Tweede%20Kamer/Voorbereidende%20documenten%20gpubliceerd/1>

In onderstaande tabel wordt per onderdeel van een kostentoedeling samengevat welke wijzigingen ten opzichte van het huidige stelsel worden verwacht. Vervolgens wordt verder ingegaan op de onderdelen die veranderen en nieuw zijn toegevoegd.

Tabel 2.1 Overzicht per onderdeel kostentoedeling

Onderdeel	Status	Toelichting
Bepalen inwoneraantal en ingezetenaandeel	Ongewijzigd	
Mogelijkheid tot verhogen ingezetenaandeel	Gewijzigd	Er is een voorwaarde toegevoegd.
Kostentoedeling op basis van economische waarde	Vervalt	
Bepaling oppervlakte natuur	Ongewijzigd	De definitie van natuur is ongewijzigd en blijft een factor in de verdeelsleutel.
Bepaling oppervlakte ongebouwd	Ongewijzigd	De definitie van ongebouwd is ongewijzigd en blijft een factor in de verdeelsleutel.
Bepaling oppervlakte gebouwd	Ongewijzigd	Dit is een hulpmiddel bij het bepalen van de oppervlakte ongebouwd in de verdeelsleutel.
Kostentoedeling op basis van verdeelsleutel	Nieuw	Op basis van een nieuwe verdeelsleutel wordt de kostentoedeling bepaald en wordt bij ongebouwd en natuur ruimte tot verhoging/verlaging ingebouwd
Tariefdifferentiatie niet-/woningen	Nieuw	Dit is een nieuwe verplichte tariefdifferentiatie gebouwd.
Tariefdifferentiatie wegen	Gewijzigd	De tariefdifferentiatie wegen is inhoudelijk ongewijzigd maar is gemaximeerd tot 100 %
Tariefdifferentiaties buitendijks, bemalen, waterberging en kassen	Ongewijzigd	
Tariefdifferentiatie wateraanvoer	Nieuw	Dit is een nieuwe tariefdifferentiatie ongebouwd.
Tariefdifferentiatie niet-/woningen	Nieuw	Dit is een nieuwe verplichte tariefdifferentiatie gebouwd.
Tariefberekening	Gewijzigd	De methodiek van de tariefberekening blijft hetzelfde, zij het op basis van andere kostentoedelingsuitgangspunten en de nieuwe tariefdifferentiaties zijn een aanvulling.

Het belangrijkste vervallen onderdeel is de kostentoedeling op basis van de economische waarde. Dit betekent dat de huidige methodiek van waarde- en oppervlaktebepaling aan de hand van de "Handreiking Kostentoedeling 2009 en Geowijzer" en de "Taxatiewijzer (spoor)wegen" niet meer hoeft te worden gebruikt. Een aantal onderdelen uit deze methodiek, de bepaling van de oppervlakten natuur en ongebouwd, komen wel terug in de nieuwe methodiek.

2.1 Bepalen ingezetenaandeel

De berekening van het ingezetenaandeel is gelijk gebleven. Het wordt gebaseerd op de inwonerdichtheid en geeft het bestuur de mogelijkheid om binnen een bandbreedte het ingezetenaandeel te bepalen. De mogelijkheid om het ingezetenaandeel met maximaal 10 % te verhogen blijft ook bestaan maar moet in het nieuwe stelsel wel beargumenteerd worden "aan de hand van gebiedskenmerken van het waterschap". Gebiedskenmerken waarmee in het kader van de taakuitoefening rekening gehouden zou kunnen worden, zijn bijvoorbeeld: veel of weinig gebied dat direct wordt beschermd door primaire waterkeringen en hoeveelheid recreatieve voorzieningen. Waterschappen kunnen in hun motivering beschrijven welke gebiedskenmerken aanleiding geven voor vergroting van het solidariteitsdeel dat ingezetenen betalen.

2.2 Bepalen oppervlakten voor kostentoedeling

De kostendelen natuur en ongebouwd worden bepaald met verdeelsleutels waarin de oppervlakte van natuur en ongebouwd een belangrijke plaats innemen. De definitie van natuur en daarmee ook de oppervlakte is ongewijzigd en kan op dezelfde manier als in het huidige stelsel worden vastgesteld. Door deze op basis van bronbestanden in beeld te brengen of aan te sluiten bij de areaalafbakening van de categorie natuur in de watersysteemheffing.

De definitie van ongebouwde onroerende zaken en daarmee ook de oppervlakte is ongewijzigd en kan op dezelfde manier als nu worden vastgesteld. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de (mee)getaxeerde oppervlakte gebouwd uit het belastingsysteem. De oppervlakte van de ongebouwde onroerende zaken wordt berekend door de (mee)getaxeerde oppervlakte gebouwd en de oppervlakte natuur af te trekken van de totale oppervlakte van het waterschap. Deze rekenwijze sluit aan bij artikel 118 derde lid van de Waterschapswet:

- *"Als één ongebouwde onroerende zaak als bedoeld in artikel 117, onderdeel b, wordt aangemerkt een kadastraal perceel of gedeelte daarvan, met dien verstande dat buiten aanmerking wordt gelaten: a. hetgeen ingevolge het eerste en tweede lid wordt aangemerkt als een gebouwde onroerende zaak; b. een natuurterrein"*

2.3 Berekenen categorale kostentoedeling

De berekening van de categorale kostentoedeling gebeurt op basis van een geheel nieuwe verdeelsleutel.

- Het kostendeel ingezetenen wordt bepaald zoals hierboven beschreven
- Het kostendeel ongebouwd wordt berekend met de volgende formule: $0,0029317 \cdot (A^{0,741485}) \%$ waarbij A het aantal hectare ongebouwd per 1000 inwoners is
- Het kostendeel natuur wordt berekend met de volgende formule: $0,0000224 \cdot (B^{1,1938609}) \%$ waarbij B het aantal hectare natuur per 1000 inwoners is
- Het kostendeel eigendom is het restant percentage, $100 \% - \text{kostendeel ingezetenen} - \text{kostendeel ongebouwd} - \text{kostendeel natuur}$

De kostedelen ongebouwd en natuur kunnen worden verhoogd of verlaagd met 30 % aan de hand van gebiedskenmerken van het waterschap. Na een overgangperiode van twee jaar wordt deze bestuurlijke ruimte teruggebracht naar 25 %. Deze overgangperiode geeft het waterschap de ruimte om in kleine stappen naar een gewenste kostentoedeling te groeien.

In de motivering worden de waterschapsbesturen geacht expliciet de gebiedskenmerken en de taakuitoefening van het waterschap mee te wegen in de kostentoedeling. Voorbeelden daarvan zijn de mate van agrarische bedrijvigheid, diensten die agrariërs en natuurterreinbeheerders aan de waterschappen leveren, bijvoorbeeld in de vorm van 'bijdragen in natura' (zoals maaien en baggeren) en de mate van verstedelijking (veel inwoners op een relatief klein oppervlak gebouwd).

Middels een algemene maatregel van bestuur (AMvB) kan later door de wetgever worden besloten om dit percentage voor waterschappen die voldoen aan bepaalde kenmerken of voorwaarden te verhogen naar 50 %.

2.4 Tariefdifferentiatie wegen

De mogelijkheid die sommige waterschappen hebben om de tariefdifferentiatie wegen tot 400 % te verhogen, komt te vervallen. De verhoogde tariefdifferentiatie was bedoeld als instrument waarmee de onbedoelde tariefstijgingen voor het kostendeel ongebouwd die voortvloeiden uit het gebruik van de waarde als verdeelmaatstaf in de kostentoedeling konden worden beperkt. Met het nieuwe kostentoedelingsmodel is een structurelere oplossing voor dit probleem gevonden. Daarmee is de verhoogde tariefdifferentiatie voor wegen niet meer nodig.

De mogelijkheid om het tarief voor verharde openbare wegen op inhoudelijke gronden (o.a. wegen veroorzaken in verband met hun versnelde afstroming waterbezwaar en kunnen dus tot hogere kosten voor het waterschap leiden) met maximaal 100 % te verhogen, blijft in stand. De tariefdifferentiatie wegen is heffing-technisch, inhoudelijk niet veranderd.

2.5 Tariefdifferentiatie wateraanvoer

Geheel nieuw is de tariefdifferentiatie wateraanvoer. De voorgestelde wetstekst luidt als volgt:

- *“Het algemeen bestuur kan de heffing maximaal 100% hoger vaststellen voor in een bepaald gedeelte van het waterschap gelegen ongebouwde onroerende zaken die gebaat kunnen zijn bij wateraanvoerprojecten die tot stand worden of zijn gebracht door of vanwege het bestuur van het waterschap, waarbij de heffing voor de betrokken onroerende zaken op een verschillend percentage kan worden vastgesteld*

Het doel van deze tariefdifferentiatie is de waterschappen de mogelijkheid te geven om de kosten van de specifieke 'plusvoorziening' wateraanvoer in rekening te brengen bij die belastingplichtigen die van de voorziening profijt hebben. Het doorbelasten van deze kosten in de vorm van een tariefdifferentiatie en niet via een rechtenheffing (retributie) maakt het eenvoudiger om alle belastingbetalers in een bepaald gebied te belasten. Het waterschap hoeft niet aan te tonen dat een persoon die de voorziening niet zelf (mede) heeft aangevraagd er toch daadwerkelijk gebruik van heeft gemaakt of er genot van heeft.

Wanneer het waterschap kan objectiveren dat er sprake is van een verschillende mate van profijt, kan er binnen het gebied gevarieerd worden met de hoogte van de tariefdifferentiatie. Er kunnen dus meerdere tarieven bestaan onder deze tariefdifferentiatie.

Een voorwaarde voor invoering van deze tariefdifferentiatie is dat het wateraanvoerproject tot stand moet zijn of worden gebracht op verzoek van tenminste één belanghebbende. Daarnaast moet er aantoonbaar draagvlak zijn voor het wateraanvoerproject. Praktisch betekent dit dat er voor invoering van de tariefdifferentiatie een draagvlakmeting plaats moet vinden. De vorm waarin deze draagvlakmeting plaats moet vinden wordt in de memorie van toelichting als volgt beschreven:

- *“Het waterschap nodigt alle potentiële belastingplichtigen uit het betrokken deel van het waterschapsgebied uit om binnen een nader te bepalen termijn schriftelijk of elektronisch aan te geven of zij de plusvoorziening wenselijk achten, waarbij het waterschap ook aangeeft dat de kosten van de voorziening via de tariefdifferentiatie zullen worden verhaald. Wanneer er sprake is van verschillende tariefdifferentiaties voor één voorziening, dan is één draagvlakmeting voor het geheel voldoende. De plusvoorziening wordt alleen gerealiseerd als van de ingekomen reacties de meerderheid voorstander is van de plusvoorziening.”*

Bij de draagvlakmeting hoeft, uit efficiëntie-overwegingen, alleen te worden gekeken naar de ingekomen reacties. Voor bestaande wateraanvoerprojecten moet ook een draagvlakmeting worden uitgevoerd wanneer het waterschap er een tariefdifferentiatie voor wil invoeren. Heffing-technisch bezien is dit geen andere tariefdifferentiatie dan de heffingen voor buitendijs en bemalen gebieden. Het waterschap kan vaststellen om welke gebieden het gaat en daar vervolgens een hoger tarief doorbelasten aan de ongebouwde onroerende zaken.

De Unie van Waterschappen zal richtlijnen opstellen voor hoe een draagvlakmeting uitgevoerd kan worden.

2.6 Tariefdifferentiatie woningen en niet-woningen

Geheel nieuw is de verplichte⁴ tariefdifferentiatie tussen woningen en niet-woningen, ook wel de tariefdifferentiatie gebouwd genoemd. Dit is een tariefdifferentiatie die niet wordt toegepast op het ongebouwd tarief, zoals bij de andere tariefdifferentiaties het geval is, maar op het gebouwd tarief. De voorgestelde wetstekst luidt als volgt:

- *“Bij het bepalen van het tarief voor gebouwde onroerende zaken [...] is de verhouding tussen het percentage van de waarde van onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen en het percentage van de waarde van onroerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen gelijk aan de verhouding tussen de waardeontwikkeling van onroerende zaken gelegen in het waterschap die in hoofdzaak tot woning dienen en de waardeontwikkeling van onroerende zaken in het waterschap die niet in hoofdzaak tot woning dienen ten opzichte van de waarde per 1 januari 20xx*

⁴ In de concept versie van de nieuwe wetgeving in de internetconsultatie was deze tariefdifferentiatie nog optioneel. In de versie die naar de Raad van State is gestuurd, is deze verplicht gesteld.

Het doel van deze tariefdifferentiatie is de waterschappen te verplichten om de lastenverschuiving van bedrijven naar woningen, als gevolg van de sterke stijging van de waarde van woningen, te bevrozen. Er wordt wel een kader gesteld voor de mate waarin de tarieven mogen verschillen. Dit kader is gebaseerd op het verschil in de waardeontwikkeling tussen woningen en niet-woningen.

Voor het berekenen van het verschil in de waardeontwikkeling wordt aangegeven dat gebruik gemaakt kan worden van de overzichten van de WOZ-waardeontwikkelingen die de Waarderingskamer jaarlijks samenstelt⁵ of van WOZ-waarden die de gemeenten aanleveren. De verhouding tussen deze twee waardeontwikkelingen wordt vervolgens gebruikt voor het bepalen van de tariefdifferentiatie gebouwd.

Als peildatum wordt 1 januari van het jaar voorafgaande aan het jaar van inwerkingtreding gesteld. De concrete berekening van het tarief op basis van deze aanwijzingen wordt in hoofdstuk 3 verder uitgewerkt bij de toepassing op de huidige kostentoedeling.

Heffing-technisch gezien is dit een andere heffing dan de rest van de heffingen die gebaseerd zijn op een ruimtelijke afbakening en op basis van kadastrale percelen in het belastingsysteem worden verwerkt. Deze tariefdifferentiatie niet-/woningen is gebaseerd op de WOZ classificatie of een gebouwde onroerende zaak een woning of niet-woning is.

De verplichte invoering van deze tariefdifferentiatie heeft impact op de software die gebruikt wordt voor de belastingheffing. De invoering moet dus worden afgestemd met de afdeling of het belastingkantoor belast met de heffing zodat zij de software tijdig kunnen aanpassen.

2.7 Combineren van tariefdifferentiaties

De tariefdifferentiaties buitendijks, waterberging, bemalen, verharde openbare wegen, glasopstanden, wateraanvoerprojecten en woningen en niet-woningen kunnen naast elkaar worden toegepast. Dit betekent dat het aantal verschillende tarieven bij invoering van deze tariefdifferentiaties snel kan oplopen.

Bij bijvoorbeeld stapeling van de tariefdifferentiaties buitendijks en woningen en niet-woningen zijn er vier verschillende tarieven gebouwd, namelijk binnendijks – woningen, binnendijks – niet-woningen, buitendijks – woningen en buitendijks – niet-woningen.

3 Toepassing op de huidige kostentoedeling

In dit hoofdstuk passen wij deze rekenmethode toe op de huidige kostentoedeling en lichten we de veranderingen die hierdoor ontstaan toe. Dit doen we aan de hand van kentallen uit het Kostentoedelingsonderzoek 2018, de Begroting 2023, de achterliggende tariefberekeningen en enige nieuwe gegevens. Ook kijken we hierbij wat de gevoeligheid is van het speelveld op de uitkomsten (wat is het effect van aan de knoppen draaien).

⁵ <https://www.waarderingskamer.nl/woz-in-cijfers/marktontwikkeling/>

3.1 Categoriele kostentoedeling

De categorale kostentoedeling wordt niet meer berekend op basis van de economische waarde maar op basis van de geheel nieuwe verdeelsleutel.

- Het kostendeel ingezetenen is bepaald volgens de bekende methode op basis van inwonerdichtheid
- Het kostendeel ongebouwd is bepaald met de nieuwe verdeelsleutel waarbij als oppervlakte de totale oppervlakte van het beheergebied minus de oppervlakte natuur minus de (mee)getaxeerde gebouwde oppervlakte is gebruikt. Hiervoor zijn de oppervlakten uit het Kostentoedelingsonderzoek 2018 gebruikt
- Het kostendeel natuur is bepaald met de nieuwe verdeelsleutel waarbij als oppervlakte het oppervlak natuur uit het Kostentoedelingsonderzoek 2018 is gebruikt
- Het kostendeel gebouwd is de resultante van 100 % minus de andere kostendelen

Het effect van de nieuwe rekenwijze, zonder gebruik te maken van de bestuurlijke vrijheid, is als volgt: Het aandeel ongebouwd stijgt met +3,04 %. Het aandeel gebouwd daalt met – 1,61 %. Het aandeel natuur met + 9,48 %

Naast de al bestaande bestuurlijke vrijheid om het kostendeel ingezetenen te verhogen of verlagen is er ook bestuurlijke vrijheid om de kostendelen ongebouwd en natuur met 25 % te verhogen of verlagen. De laatste vier kolommen van onderstaande tabel tonen de categorale kostentoedeling wanneer beide kostendelen ongebouwd en natuur met respectievelijk 25 % verlaagd of verhoogd worden. We laten hier buiten beschouwing dat in de eerste twee jaren na invoering van het nieuwe belastingstelsel de mogelijkheid bestaat de kostenaandelen ongebouwd en natuur met 30% te verhogen of te verlagen.

In de eerste kolom van deze tabel staat de categorale kostentoedeling zoals deze nu gehanteerd wordt. In de tweede kolom staat de categorale kostentoedeling volgens de nieuwe rekenwijze, zonder gebruik te maken van de bestuurlijke vrijheid. In de derde kolom staat het procentuele verschil ten opzichte van de huidige situatie.

In de vierde en vijfde kolom staan de uitkomsten voor een scenario waarbij het bestuur er voor kiest om voor zowel ongebouwd als natuur gebruik te maken van de maximale ruimte om het kostendeel met 25 % te verlagen.

In de vierde en vijfde kolom staan de uitkomsten voor een scenario waarbij het bestuur er voor kiest om voor zowel ongebouwd als natuur gebruik te maken van de maximale ruimte om het kostendeel met 25 % te verhogen.

Tabel 3.1 Categoriele kostentoedeling met gevoeligheid

Categorie	Huidig	2025	tov huidig	2025 – 25 %	tov huidig	2025 + 25 %	tov huidig
Ingezetenen	28,0%	28,00%	0,00%	28,00%	0,00%	28,00%	0,00%
Ongebouwd	24,0%	24,73%	3,04%	18,55%	-22,72%	30,91%	28,80%
Natuur	0,4%	0,44%	9,48%	0,33%	-17,89%	0,55%	36,85%
Gebouwd	47,6%	46,83%	-1,61%	53,12%	11,60%	40,54%	-14,83%

Met het inzetten van de maximale bestuurlijke vrijheid kan het kostendeel ongebouwd met -22,72 % tot +28,80 % worden beïnvloed. Het kostendeel gebouwd reageert in de tegengestelde richting tussen de +11,60 % en -14,83 %. Het kostendeel natuur reageert niet of heel sterk met -17,89 % tot +36,85 %. Deze gevoeligheid voor procentuele verschuivingen is vooral het gevolg van het lage percentage van natuur in de categorale kostentoedeling (op basis van niet afgeronde getallen).

De bestuurlijke vrijheid van de nieuwe wetgeving geeft ook de ruimte om op een ongewijzigde categorale kostentoedeling uit te komen.

3.2 Belastingtarieven

De berekening van de belastingtarieven gebeurt op dezelfde wijze als in de huidige kostentoedeling. Voor onderstaande berekening zijn de Begroting 2023 en de achterliggende berekeningen als basis gehanteerd. Om een zuivere vergelijking te kunnen maken, is er voor de 2025 tariefberekeningen vanuit gegaan dat dezelfde heffingsmaatstaven, kwijtscheldingen en onttrekkingen uit de egalisatiereserves worden ingezet.

Het effect van de nieuwe rekenwijze op de tarieven, zonder gebruik te maken van de bestuurlijke vrijheid, laat ten opzichte van de huidige kostentoedeling een wisselend beeld zien. Voor de categorieën ingezetenen is er geen verandering. Binnen de categorie ongebouwd en gebouwd vinden er wel verschuivingen plaats. Er vindt een lastenverzwaring plaats van circa 3 % voor het overig ongebouwd en een lastenverlichting van – 1,61 % voor gebouwd. Er vindt daarnaast een lastenverzwaring plaats van + 9,46 % voor natuur.

De bestuurlijke vrijheid om de kostendelen ongebouwd en natuur te verhogen of verlagen met 25 % heeft ook effect op de tarieven. De laatste vier kolommen van onderstaande tabel tonen de tarieven wanneer beide kostendelen ongebouwd en natuur met respectievelijk 25 % verlaagd of verhoogd worden. Met het inzetten van de maximale bestuurlijke vrijheid kan het tarief overig ongebouwd met circa – 23 % tot + 29 % worden beïnvloed. Het tarief gebouwd reageert in tegengestelde richting met circa + 11,6 % tot – 14,8 %. Het tarief natuur met – 17,88 % tot 36,79 %. Ook hier is deze gevoeligheid voor procentuele verschuivingen het gevolg van het lage percentage natuur in de categorale kostentoedeling.

De bestuurlijke vrijheid die de nieuwe wetgeving biedt geeft de ruimte om op volledig ongewijzigde tarieven uit te komen. Dit scenario wordt in de volgende paragraaf verder uitgewerkt.

Tabel 3.2 Belastingtarieven met gevoeligheid (EUR/ha)

Categorie	Huidig (2023)	2025	tov huidig	2025 – 25 %	tov huidig	2025 + 25 %	tov huidig
Ingezetenen	107,43	107,43	0,00%	107,43	0,00%	107,43	0,00%
Gebouwd – binnendijks (% WOZ waarde)	0,05702	0,05610	-1,61%	0,06364	11,61%	0,04856	- 14,84%
Gebouwd – buitendijks (% WOZ waarde)	0,01425	0,01402	-1,61%	0,01591	11,65%	0,01214	- 14,81%
Natuur (EUR/ha)	8,67	9,49	9,46%	7,12	-17,88%	11,86	36,79%
Ongebouwd – buitendijks – onbemalen (EUR/ha)	18,14	18,69	3,03%	14,02	-22,71%	23,37	28,83%
Ongebouwd – buitendijks – bemalen (EUR/ha)	54,43	56,08	3,03%	42,06	-22,73%	70,10	28,79%
Ongebouwd – buitendijks – onbemalen weg (EUR/ha)	90,71	93,47	3,04%	70,10	-22,72%	116,84	28,81%
Ongebouwd – buitendijks – bemalen weg(EUR/ha)	127,00	130,86	3,04%	98,15	-22,72%	164,58	29,59%
Ongebouwd – binnendijks – onbemalen (EUR/ha)	72,57	74,78	3,05%	56,08	-22,72%	93,47	28,80%
Ongebouwd – binnendijks – bemalen (EUR/ha)	108,86	112,17	3,04%	84,13	-22,72%	140,21	28,80%

Categorie	Huidig (2023)	2025	tov huidig	2025 – 25 %	tov huidig	2025 + 25 %	tov huidig
Ongebouwd – binnendijs – onbemalen weg (EUR/ha)	145,14	149,56	3,05%	112,17	-22,72%	186,94	28,80%
Ongebouwd – binnendijs – bemalen weg(EUR/ha)	181,43	186,94	3,04%	140,21	-22,72%	233,68	28,80%

3.3 Kostentoedeling geoptimaliseerd voor ongewijzigde toedelingsverhouding

Het is mogelijk om door gebruik te maken van de bestuurlijke vrijheid op een ongewijzigde waarde verhouding en tarieven uit te komen. Dit specifieke scenario is hier verder uitgewerkt.

Om de toedelingspercentages nagenoeg gelijk te kunnen houden, wordt binnen de mogelijkheden van de bestuurlijke vrijheid het kostendeel ongebouwd met 3,00 % verlaagd én het aandeel natuur met 9,00 % verlaagd. Ten opzichte van de huidige kostentoedeling betekent dit een daling van 0,01 procentpunt voor ongebouwd en een stijging van 0,01 procentpunt voor gebouwd. De overige categorieën blijven dan ongewijzigd.

Tabel 3.3 Categorale kostentoedeling bij gelijkblijvende toedelingsverhouding

Categorie	Huidig (vigerend)	2025	tov huidig aandeel	Bestuurlijke vrijheid	2025 aangepast	tov huidig
Ingezetenen	28,00%	28,00%	0,00%		28,00%	0,00%
Ongebouwd	24,00%	24,99%	32,23%	-3%	23,99%	-0,04%
Natuur	0,40%	0,44%	45,97%	-9%	0,40%	-0,37%
Gebouwd	47,60%	46,57%	-11,80%		47,61%	0,02%

Het nieuwe kostendeel levert ongewijzigde tarieven op (weergegeven in tabel 3.4).

Tabel 3.4 Tarieven bij gelijkblijvende toedelingsverhouding

Categorie	2023	2025	tov 2023
Ingezetenen	107,43	107,43	0,00%
Gebouwd – binnendijs (% WOZ waarde)	0,05702	0,05703	0,02%
Gebouwd – buitendijs (% WOZ waarde)	0,01425	0,01426	0,07%
Natuur (EUR/ha)	8,67	8,63	-0,46%
Ongebouwd – buitendijs – onbemalen (EUR/ha)	18,14	18,13	-0,06%
Ongebouwd – buitendijs – bemalen (EUR/ha)	54,43	54,40	-0,06%
Ongebouwd – buitendijs – onbemalen weg (EUR/ha)	90,71	90,67	-0,04%
Ongebouwd – buitendijs – bemalen weg(EUR/ha)	127,00	126,94	-0,05%

Categorie	2023	2025	toV 2023
Ongebouwd – binnendijks – onbemalen (EUR/ha)	72,57	72,53	-0,06%
Ongebouwd – binnendijks – bemalen (EUR/ha)	108,86	108,80	-0,06%
Ongebouwd – binnendijks – onbemalen weg (EUR/ha)	145,14	147,02	1,29%
Ongebouwd – binnendijks – bemalen weg(EUR/ha)	181,43	181,34	-0,05%

3.4 Tariefdifferentiatie wateraanvoer

De tariefdifferentiatie wateraanvoer heeft een effect op de tarieven van overig ongebouwd. Voor de onderstaande voorbeeldberekening is gerekend met een fictief wateraanvoergebied waarbij de helft van het binnendijks onbemalen gebied als oppervlak is gekozen met een maximale tariefdifferentiatie van 100 %. De vergelijking vindt plaats met de tarieven op basis van de nieuwe rekenwijze zonder gebruik te maken van de bestuurlijke vrijheid.

Omdat het er nu twee tariefdifferentiaties zijn die gecumuleerd mogen worden, stijgt bij invoering het aantal tarieven ongebouwd van acht naar tien. De invoering van de tariefdifferentiatie wateraanvoer levert de volgende nieuwe tariefklassen op:

- Tarief ongebouwd binnendijks onbemalen wateraanvoer met een toeslag van 200 %
- Tarief ongebouwd binnendijks onbemalen wateraanvoer weg met een toeslag van 300 %

De tariefdifferentiatie wateraanvoer heeft een dempend effect op de standaard tarieven overig ongebouwd. De omvang van de daling is sterk afhankelijk van de omvang van het wateraanvoergebied. Hoe groter het wateraanvoergebied, hoe groter de hogere extra opbrengst uit dat gebied en hoe lager de tarieven overig ongebouwd.

We laten in deze berekeningen overigens buiten beschouwing dat het wateraanvoerproject zelf extra kosten meebrengt voor het waterschap. Het oogmerk van de tariefdifferentiatie is om de eigenaren van ongebouwde onroerende zaken in het gebied van het wateraanvoerproject geheel of gedeeltelijk de kosten daarvan te laten dragen. Daarmee drukken deze kosten niet of minder op de eigenaren van ongebouwde onroerende zaken buiten het gebied van het wateraanvoerproject. Als de meeropbrengst van de tariefdifferentiatie de kosten van het wateraanvoerproject volledig dekt, veranderen de tarieven voor overig ongebouwd buiten dat gebied in beginsel niet.

Het tarief in de voorbeeldberekening voor overig ongebouwd met wateraanvoer stijgt met 99 % en het tarief ongebouwd met wateraanvoer weg stijgt met 50 %. De stijging ten opzichte van de tarieven zonder tariefdifferentiatie is geen 100 % omdat het tarief overig ongebouwd waar de tariefdifferentiatie op gebaseerd is licht daalt. De stijging van het tarief ongebouwd wegen met wateraanvoer is procentueel maar 50 % omdat dit tarief al hoger was.

Tabel 3.5 Tariefdifferentiatie wateraanvoer: gevolgen voorbeeldberekening

Categorie	2025 zonder tariefdif.	2025 met tariefdif.	Vershil
Ongebouwd – buitendijks – onbemalen (EUR/ha)	18,69	18,64	-0,27%
Ongebouwd – buitendijks – bemalen (EUR/ha)	56,08	55,93	-0,27%
Ongebouwd – buitendijks – onbemalen weg (EUR/ha)	93,47	93,22	-0,27%
Ongebouwd – buitendijks – bemalen weg(EUR/ha)	130,86	130,5	-0,28%
Ongebouwd – binnendijks – onbemalen (EUR/ha)	74,78	74,57	-0,28%
Ongebouwd – binnendijks – onbemalen - wateraanvoer (EUR/ha)	74,78	149,15	99,45%
Ongebouwd – binnendijks – bemalen (EUR/ha)	112,17	111,86	-0,28%
Ongebouwd – binnendijks – onbemalen weg (EUR/ha)	149,56	149,15	-0,27%
Ongebouwd – binnendijks – onbemalen - wateraanvoer weg (EUR/ha)	149,56	223,72	49,59%
Ongebouwd – binnendijks – bemalen weg(EUR/ha)	186,94	186,43	-0,27%

3.5 Tariefdifferentiatie woningen en niet-woningen

De tariefdifferentiatie tussen woningen en niet-woningen heeft een effect op de tarieven voor gebouwde onroerende zaken. Voor de onderstaande voorbeeldberekening is gerekend met de waarde gebouwd uit de Begroting 2023, de verdeling over woningen en niet-woningen zoals aanwezig is in de Memorie van Toelichting op de conceptwet in de internet consultatie⁶ en de gemiddelde waardeontwikkeling van woningen en niet-woningen volgens de Waarderingskamer⁷ in 2022. De vergelijking vindt plaats met de tarieven op basis van de nieuwe rekenwijze zonder gebruik te maken van de bestuurlijke vrijheid.

Op basis van de verdeling in de Memorie van Toelichting is aangenomen dat het waterschap:

- EUR 80.567.250.000 aan waarde woningen kent in 2022
- EUR 14.217.750.000 aan waarde niet-woningen kent in 2022

Op basis van de informatie van de Waarderingskamer is aangenomen dat:

- De gemiddelde waardeontwikkeling van woningen in 2022 9,5 % is
- De gemiddelde waardeontwikkeling van niet-woningen in 2022 0,3 % is

Op basis van de gemiddelde waardeontwikkeling ($1,095 / 1,003 = 1,0917$) is de maximale tariefdifferentiatie 9,17 %. Het tarief voor woningen wordt berekend door het aandeel van 2024 toe te passen. Dit betekent dat de woningeigenaren 83,7 % van de totale opbrengst blijven betalen. De opbrengst van de watersysteemheffing wordt met dit percentage vermenigvuldigd en gedeeld door de heffingsmaatstaf woningen binnendijks. Dit is het nieuwe tarief voor woningen binnendijks. De heffingsmaatstaven voor niet-woningen binnendijks en voor niet-/woningen buitendijks worden hier van afgeleid.

De toepassing van deze maximale tariefdifferentiatie op het tarief gebouwd heeft tot gevolg dat het tarief woningen licht stijgt met 0,6 % en het tarief niet-woningen stijgt met 9,8.

⁶ https://www.internetconsultatie.nl/wijziging_waterschapsbelasting

⁷ <https://www.waarderingskamer.nl/woz-in-cijfers/feiten-over-de-woz/>

Tabel 3.6 Tariefdifferentiatie niet-/woningen

Categorie	2023	2025 zonder tariefdif	2025 met tariefdif.	Vershil 2025
Woningen binnendijs	0,05702 %	0,05610 %	0,05643 %	0,59 %
Niet-woningen binnendijs	0,05702 %	0,05610 %	0,06160 %	9,80 %
Woningen buitendijs	0,01425 %	0,01402 %	0,01411 %	0,64 %
Niet-woningen buitendijs	0,01425 %	0,01402 %	0,01540 %	9,84 %

4 Conclusies

De nieuwe kostentoedelingsysteematiek is wat betreft de benodigde berekeningen een vereenvoudiging ten opzichte van het huidige stelsel. De berekening op basis van economische waarde is komen te vervallen.

Het nieuwe stelsel, gebaseerd op de nieuwe verdeelsleutel, en de toegenomen bestuurlijke vrijheid geeft het Wetterskip Fryslan de mogelijkheden om de categorale verdeling gelijk te houden aan het oude stelsel. De bestuurlijke vrijheid die de nieuwe wetgeving biedt, geeft de ruimte om op de huidige kostentoedelingspercentages uit te komen. Om de kostenaandelen nagenoeg gelijk te kunnen houden, wordt binnen de mogelijkheden van de bestuurlijke vrijheid het kostendeel ongebouwd met 3,0 % verlaagd én het aandeel natuur met 9,0 % verlaagd. Ten opzichte van de huidige kostentoedeling betekent dit een daling van 0,01 procentpunt voor ongebouwd en een stijging van 0,01 procentpunt voor gebouwd. De overige categorieën blijven dan ongewijzigd.

Het inzetten van de aan het bestuur gegeven bestuurlijke vrijheid moet, zoals nu geformuleerd in de concept wetgeving, wel worden beargumenteerd op basis van gebiedskenmerken.

De tariefdifferentiaties wateraanvoer en woningen en niet-woningen zijn beschreven. Het is aan het waterschap om af te wegen om van de tariefdifferentiatie wateraanvoer gebruik te maken. De huidige, laatste versie van de conceptwet, die aan de Raad van State verstuurd is, verplicht het gebruik van de tariefdifferentiatie woningen en niet-woningen.

Rekenmodel Taxatiewijzer wegen en spoorwegen

2024

Uitvoerblad

Bepaling vervangingswaarde voor Fryslân							
Nr	Omschrijving	Eenheid	Hoeveelheid	Eenheidsprijs Standaard	Eenheidsprijs Handmatig	Reductie vervangings- waarde	Totaal vervangingswaarde
1	AUTOSNELWEGEN Totaal autosnelwegen	ha	1	€ 2.327.000	€ -	0%	€ 2.327.000
2	HOOFDWEGEN EN REGIONALE WEGEN Totaal hoofdwegen en regionale wegen	ha	1	€ 1.300.000	€ -	0%	€ 1.300.000
3	LOKALE WEGEN EN WEGEN BIBEKO Totaal lokale wegen en wegen BIBEKO	ha	1	€ 1.949.000	€ -	0%	€ 1.949.000
4	OVERIGE VERHARDE WEGEN Overige verharde wegen	ha	1	€ 1.813.000	€ -	0%	€ 1.813.000
5	SPOORWEGEN Totaal spoorwegen	ha	1	€ 17.466.000	€ -	0%	€ 17.466.000

J

From: [redacted] J J @weterskipfryslan.nl>
Sent: dinsdag 23 mei 2023 14:26
To: [redacted] J
Cc: [redacted] J
Subject: RE: bekendmaking ter inzagelegging ontwerp kostentoedelingsverordening

Ja, dat zal ik doen.

Van: [redacted] J <[redacted] J @weterskipfryslan.nl>
Verzonden: dinsdag 23 mei 2023 14:24
Aan: [redacted] J <[redacted] J @weterskipfryslan.nl>
CC: [redacted] J [redacted] J @weterskipfryslan.nl>
Onderwerp: bekendmaking ter inzagelegging ontwerp kostentoedelingsverordening

Hallo [redacted] J

Wil jij die bekendmaking voorbereiden in overleg met [redacted] J
Dit zou kunnen met enige aanpassing naar het voorbeeld van de publicatie van hoogheemraadschap Delfland.

Met vriendelijke groet,

[redacted] J

Senior juridisch adviseur
Weterskip Fryslân M [redacted] J Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden E [redacted] J @weterskip Fryslan|
www.weterskipfryslan.nl

J

From: [redacted] </CN=RECIPIENTS/CN=C879F47F18A84C479A7C4CD0A27D71D3 [redacted]@WET>
Sent: woensdag 24 mei 2023 10:02
To: [redacted] [redacted] [redacted] [redacted]
Subject: FW: Update rapportages
Attachments: R001-1290490MJS-V01-pws-NL.pdf; R002-1290490KVE-V01-srb-NL.pdf; Taxatiewijzer WF.pdf

Hallo,

In de bijlagen de geupdate rapportages kostentoedeling. Ik ga dit nog verwerken in het voorstel richting bestuur.

Groet [redacted]

Van: [redacted] [redacted]@tauw.com>

Verzonden: dinsdag 23 mei 2023 14:25

[redacted] [redacted]
[redacted]@weterskipfryslan.nl>

CC: [redacted] [redacted]@tauw.com>

Onderwerp: Update rapportages

Dag [redacted]

In de bijlagen treffen jullie de geupdate rapportages (nav ons laatste overleg) aan. Indien jullie nog vragen hebben horen we dat uiteraard graag. Alvast veel succes met de verdere verwerking.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Projectadviseur, BU Leefomgeving

TAUW bv

Handelskade 37
Postbus 133
7400 AC Deventer

M [redacted]

[LinkedIn](#)

werkdagen: maandag, dinsdag en donderdag

From: [redacted] [redacted]@weterskipfryslan.nl>

Sent: donderdag 11 mei 2023 16:31

To: [redacted] [redacted]@tauw.com>; [redacted] [redacted]@tauw.com>; [redacted] [redacted]@tauw.com>; [redacted] [redacted]@weterskipfryslan.nl>; [redacted] [redacted]@weterskipfryslan.nl>

Subject: FW: WOZ-waarde

Caution: This message was sent from an external source. Please do not click on links or open attachments unless you have verified the authenticity of the sender and know the content is safe. Please report all suspicious emails to the [ServiceDesk](#).

Hallo,

Onderstaande mail heb ik verzonden naar Noordelijk belastingkantoor. Nog diezelfde middag ben ik terug gebeld met de bevestiging dat de waarde van 99.511.000.000 de peildatum 1-1-2022 heeft.

Dit houdt in dat wij in het rapport uit moeten gaan van deze waarde. Deze waarde is in de eerste kwartaalrapportage van het Noordelijk Belastingkantoor bevestigd.

De verschuiving tussen gebouwd en ongebouwd wordt hierdoor nog groter maar dit kunnen we onderbouwen.

Mocht het bestuur toch iets anders willen (bijv naar peildatum 1-1-2023) dan is dat een bestuurlijke keuze.

Groet,

[Redacted]

Vakgroep Control, Financiën en Inkoop;

M. [Redacted]

E [Redacted]@weterskipfryslan.nl

Van: [Redacted]

Verzonden: maandag 1 mei 2023 16:07

Aan: [Redacted]@noordelijkbelastingkantoor.nl; [Redacted]@noordelijkbelastingkantoor.nl

Onderwerp: WOZ-waarde

Hallo,

In maart 2023 heb ik jullie gevraagd naar de WOZ-waarde in verband met ons kostentoedelingsonderzoek. Jullie hebben toen onderstaande gegevens opgeleverd:

Met peildatum wordt bedoeld de aanvang van het belastingjaar en niet waarde peildatum, die is nl. nog een jaar daarvoor.

De huidige prognose is dat de totale waarde voor 2022 en 2023 doorgroeit naar de volgende omvang:

Waterschap	Prognose waarde 2022	Toegerekende oppervlakte 2022	Prognose waarde 2023	Toegerekende oppervlakte 2023
WSF	87.752.000.000	40.000 ha.	99.511.000.000	40.300 ha.

Als peildatum voor de waardebepaling gaan we uit van 1-1-2022. Heeft de WOZ-waarde die hierboven is aangegeven bij Prognose waarde 2023 als peildatum 1-1-2022?

Uit het eerste concept-rapport (met doorrekening 87.752.000.000) komt een forse verschuiving van ongebouwd naar gebouwd naar voren vandaar dat ik het zeker wil weten. Als we moeten rekenen met de WOZ-waarde van € 99.511.000.000 wordt deze verschuiving namelijk nog veel groter.

Hoor graag van één van jullie.

Met vriendelijke groeten,

[Redacted]

Vakgroep Control, Financiën en Inkoop;

M. [Redacted]

E [Redacted]@weterskipfryslan.nl

Werkdagen: di | wo | do | vr

WeterskipFryslân 058-292 2222 | Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden

www.weterskipfryslan.nl

EN WAT DOEN WE MORGEN MET WATER?

Denk aan het milieu voordat u dit bericht print.

Denk aan het milieu voordat u dit bericht print.

Dit bericht is alleen bestemd voor de geadresseerden. Aan dit bericht kunnen geen rechten worden ontleend.

Wetterskip Fryslân, KTO, Kostentoedeling 2024

23 mei 2023

Verantwoording

Titel	Wetterskip Fryslân, KTO, Kostentoedeling 2024
Opdrachtgever	Wetterskip Fryslân
Projectleider	[REDACTED] J
Auteur(s)	[REDACTED] J
Tweede lezer(s)	[REDACTED] J e [REDACTED] J
Projectnummer	1290490
Aantal pagina's	17
Datum	23 mei 2023
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

TAUW bv
Handelskade 37
Postbus 133
7400 AC Deventer
T +31 57 06 99 91 1
E info.deventer@tauw.com

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Ingezetenen.....	5
2.1	Wettelijk kader.....	5
2.2	Berekening ingezetenaandeel.....	5
3	Berekening waardeverhouding watersysteemheffing.....	7
3.1	Waardebepaling	7
3.2	Oppervlaktebepaling	9
3.3	Waardeverhouding watersysteemheffing.....	13
4	Categorale kostentoedeling watersysteemheffing.....	15
5	Vergelijking oppervlakte wegen kostentoedelingsonderzoek en heffingsmaatstaf	16
5.1	Oppervlakte wegen in een kostentoedeling	16
5.2	Oppervlakte Tariefdifferentiatie wegen	16
5.3	Conclusie	17
Bijlage 1	Overzicht gebruikte referentiegegevens	
Bijlage 2	Vergelijking BGT en Top10NL als bronbestand	

1 Inleiding

Met de invoering van de Waterschapswet zijn vanaf 1 januari 2009 regels van kracht om de bijdragen van de diverse categorieën belanghebbenden in de kosten van het watersysteembeheer vast te stellen. Door het Wetterskip Fryslân is aan TAUW gevraagd de meest recent berekende waardeverhouding te herzien en daarbij rekening te houden met actuele waarde gegevens en actuele oppervlakten.

De laatste kostentoedelingsverordening waarvoor de waardeverhouding is herzien dateert uit 2018. Deze kostentoedelingsverordening is in 2018 vastgesteld en vindt voor het eerst toepassing in het belastingjaar wat aanvangt op 1 januari 2019 met peildatum 1 januari 2018. Er is een wettelijke verplichting om de kostentoedelingsverordening eenmaal in de vijf jaar te herzien. Om deze reden is het noodzakelijk om in 2023 een nieuwe kostentoedelingsverordening vast te stellen. Op basis van de resultaten uit voorliggend onderzoek kan een nieuwe kostentoedelingsverordening voor het jaar 2024 en volgende jaren worden vastgesteld. Het is mogelijk dat door een aanpassing van het belastingstelsel er in 2024 opnieuw een kostentoedelingsverordening voor het jaar 2025 en verder moet worden vastgesteld op basis van de nieuwe regelgeving.

Voor het actualiseren van de waardeverhouding van de watersysteemheffing wordt verwezen naar twee jaren, op basis waarvan de berekening van de waardeverhoudingen heeft plaats gevonden:

- 2018: deze getallen zijn gebaseerd op de vigerende kostentoedelingsverordening met als peildatum 1 januari 2018
- 2022: voorliggend onderzoek op basis van peildatum 1 januari 2022, dit is de maximale mogelijkheid voor een ingangsdatum van 1 januari 2024

De gehanteerde methoden worden door TAUW voor verschillende andere waterschappen toegepast bij kostentoedelingsonderzoeken en zijn gebaseerd op het wettelijk en praktisch kader vastgelegd in de Waterschapswet en bijbehorende informatie.

Dit rapport begint in hoofdstuk 2 met de berekening van de bandbreedte van het ingezetenenandeel. Daarna volgt een beschrijving van de volledige herziening van de waardeverhouding van de watersysteemheffing in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 volgt de categorale kostentoedeling watersysteemheffing. In hoofdstuk 5 wordt een toelichting gegeven over het verschil tussen het areaal wegen in een kostentoedelingsonderzoek en het areaal wegen waarover belasting wordt geheven.

2 Ingezetenen

Binnen de watersysteemheffing wordt onderscheid gemaakt tussen een solidariteitsdeel en een profijtdeel. Het solidariteitsdeel wordt opgebracht door de ingezetenen in het waterschapsgebied. Het profijtdeel wordt toebedeeld aan de eigenaren van onroerende zaken op basis van de waardeverhouding. Een kostentoedeling start met het vaststellen van het ingezetenenaandeel.

2.1 Wettelijk kader

Vanuit het oogpunt van belang-betaling wordt het ingezetenenaandeel in de kosten van de watersysteemheffing gekoppeld aan de gemiddelde inwonerdichtheid (aantal inwoners per km²).

In artikel 120 van de Waterschapswet is vastgelegd dat:

- a. Het ingezetenenaandeel minimaal 20 % en maximaal 30 % bedraagt wanneer het aantal inwoners per km² niet meer bedraagt dan 500
- b. Het ingezetenenaandeel minimaal 31 % en maximaal 40 % bedraagt wanneer het aantal inwoners per km² meer bedraagt dan 500 maar niet meer bedraagt dan 1.000
- c. Het ingezetenenaandeel minimaal 41 % en maximaal 50 % bedraagt wanneer het aantal inwoners per km² meer bedraagt dan 1.000

Het Algemeen Bestuur kan, op grond van artikel 120.3 van de Waterschapswet de genoemde maximale percentages in bijzondere omstandigheden verhogen tot 40 %, 50 % respectievelijk 60 %. De wetgever heeft hierbij, zo blijkt uit de toelichting op de model-kostentoedelingsverordening, gedacht aan waterschappen met een relatief groot aandeel natuurterreinen (bijvoorbeeld meer dan 25 % van het beheergebied) en aan waterschappen met een zeer grote inwonerdichtheid (meer dan 1.250 inwoners per km²). Door het bestuur kunnen ook andere argumenten worden gehanteerd om af te wijken van de genoemde maximale percentages.

2.2 Berekening ingezetenenaandeel

De gemiddelde inwonerdichtheid¹ van het beheergebied van Wetterskip Fryslân wordt geschat op 191 inwoners per km². Met deze inwonersdichtheid valt het waterschap onder de categorie 20 % tot 30 %. In de laatste kostentoedelingsverordening is door het Wetterskip Fryslân bestuurlijk vastgesteld dat het ingezetenenaandeel 28 % bedraagt. Om deze reden wordt in dit onderzoek uitgegaan van een ingezetenenpercentage van 28 % bij de berekening van de categorale waardeverhouding (zie hoofdstuk 4). Het ingezetenenaandeel van 28 is in onderstaande tabel onderbouwd.

---

¹ bron: <https://www.planbureau Fryslan.nl/monitoren/bevolking/> geraadpleegd 14 april 2023

Tabel 2.1 Ingezetenaandeel onderbouwd

Onderdeel	%
Ondergrens	20
Circa 200 inwoners per km ² : (200/500 x 10 %)	4
Natuurwaarden vooral voor ingezetenen	2
Categorale kosten (verkiezingen, heffing + invordering)	1
Herstelprogramma O&K, KRW, HWBP en MURA	1
Totaal	28

3 Berekening waardeverhouding watersysteemheffing

Een kostentoedelingsonderzoek wordt vervolgd met het berekenen van de waardeverhouding door de waarde en oppervlakte te bepalen van de categorieën Ongebouwd, Natuur en Gebouwd.

De waardeverhouding tussen de categorieën Ongebouwd, Natuur en Gebouwd voor de watersysteemheffing is gebaseerd op de Handleiding Rekenmodel belastingstelsel 2009 en Geowijzer van de Unie van Waterschappen (januari 2008). De Handleiding beschrijft vooral de berekening van de waardeverhouding met de onderliggende uitgangspunten. De Geowijzer beschrijft welke bronnen gebruikt kunnen worden voor de berekening van de oppervlakte per (ongebouwde) belangencategorie. Daar waar afgeweken wordt van deze Geowijzer, doordat er bijvoorbeeld wijzigingen plaatsvinden in de bronbestanden, wordt dat bij de desbetreffende bronbestanden toegelicht. Voor het bepalen van de waardeverhouding is verder de Taxatiewijzer, die de waarde van de openbare landwegen en spoorwegen berekent, van belang. De Taxatiewijzer is in opdracht van de Unie van Waterschappen ontwikkeld met als doel de waarde van (spoor)wegen transparant en op uniforme wijze te berekenen.

3.1 Waardebepaling

In deze paragraaf wordt de waardebepaling per categorie nader toegelicht. In tabel 3.2 is de waarde per belangencategorie (per hectare) weergegeven.

Waarde (spoor)wegen

Voor de waarde van de (spoor)wegen is de Taxatiewijzer geüpdatet naar peildatum 1 januari 2022². De resultaten uit de Taxatiewijzer zijn toegespitst op de situatie binnen het beheergebied van het waterschap waarbij rekening wordt gehouden met regionale kenmerken (type wegen) en waterschapsspecifieke kenmerken (grote kunstwerken)³.

De waarde verandert tussen 1 januari 2018 en 1 januari 2022 voor wegen met gemiddeld +20,8 % en voor spoorwegen stijgt deze 38,6 %. De stijging is te verklaren door de flinke stijging van arbeid en specifieke grondstofprijzen (zoals onder andere staal en asfalt) voor wegen en spoorwegen. De stijging van asfaltprijzen in combinatie met een grote invloed van kunstwerken/constructies, die ook stevig in prijs stijgen, leidt voornamelijk bij de autosnelwegen tot een forse stijging. Het onderliggend wegennet stijgt minder hard, vanwege een kleinere invloed van kunstwerken/constructies en het meer voorkomen van open verhardingen. Deze open verhardingen zijn conform de cijfers van het CBS ook minder hard gestegen.

² Kenmerk: Model Taxatiewijzer- K001-1290490EMD-V01. In opdracht voor Wetterskip Fryslân

³ Voor meer informatie over de uitgangspunten van de Taxatiewijzer wordt verwezen naar de rapportage met kenmerk: R001-1262738MTV-V01-nda-NL

Waarde agrarische en overige gronden

Voor het bepalen van de agrarische grondprijs zijn de verhandelde percelen op de volgende kenmerken geselecteerd:

- Koper heeft een landbouwbedrijf
- Grasland, bouwland, snijmaïs
- Soort overdracht is koop-verkoop
- Zakelijk recht is volle eigendom
- Geen opstallen
- Geen reguliere pachtovereenkomst of erfpacht
- Geen familierelatie
- Oppervlak perceel groter dan 0,25 hectare
- De koopsom is groter dan 1 EUR

Verhandelde percelen met extreem hoge en lage prijzen zijn volgens een statistische methodiek uitgesloten. Het Kadaster geeft aan dat zij landelijk vaste statistische uitsluitingscriteria hanteren voor verhandelde percelen met extreem hoge of lage prijzen. Dit betreft een koopsom < EUR 10.000,00/ha en > EUR 200.000,00/ha. Deze uitsluitingscriteria zijn bedoeld om niet-representatieve transacties uit te sluiten.

De grondprijs binnen het beheergebied is gestegen tot EUR 52.595,00/ha op 1 januari 2022 tegenover een grondprijs van EUR 47.000,00/ha op 1 januari 2018. De waarde van de agrarische en overige gronden is tussen 2018 en 2022 gestegen met 11,9 %. Tussen 2021 en 2022 was dit 12,3 % en tussen 2022 en 2023 was dit 9,0 %. De schaarste aan grond leidt bij grondgebonden agrarische bedrijven zoals melkveehouderij- en akkerbouwbedrijven tot een enorm vermogensbeslag. Grond is voor die sectoren immers een noodzakelijk productiemiddel⁴.

Ten opzichte van 2018 zien wij een lichte daling in 2020 van de waarde per hectare voor agrarische en overige gronden na een eerdere afvlakking, hierna stijgen de waarden weer. Zie tabel 3.1 voor de kengetallen van 2020, 2021 en 2022.

Tabel 3.1 Kengetallen agrarische gronden van 2021, 2022 en 2023 aangeleverd door Kadaster

01-01-2021		01-01-2022		01-01-2023	
Akten	173	Akten	181	Akten	195
Percelen	413	Percelen	520	Percelen	495
Gemiddelde Grondprijs	EUR 46.847,00	Gemiddelde Grondprijs	EUR 52.595,00	Gemiddelde Grondprijs	EUR 57.351,00
Oppervlakte	953 ha	Oppervlakte	1.272 ha	Oppervlakte	1.340 ha

Waarde bouwpercelen

De waarde van de bouwpercelen moet op grond van artikel 6.7 van het Waterschapsbesluit worden bepaald op basis van de waarden die voor de binnen het gebied van het waterschap gelegen bouwpercelen op de voet van de wet WOZ zijn vastgesteld.

⁴ <https://www.veld-post.nl/artikel/642724-grondprijs-in-noord-nederland-stijgt-met-vier-procent/#:~:text=Over%20heel%202022%20is%20de,bouwland%20op%2084.500%20per%20hectare.>

In de praktijk worden WOZ-gegevens van bouwpercelen niet centraal bijgehouden. Omdat de gegevens uit de WOZ niet beschikbaar zijn, is de waarde bepaald op basis van de websites <https://www.zelfbouwinnederland.nl/kavels> en www.bouwkavelsonline.nl⁵. De informatie van deze website wordt dan gecorrigeerd voor verschillen in waarde tussen woonkavels en bedrijventerreinen. De gemiddelde prijs woonkavel wordt bepaald aan de hand van de beschikbare informatie, deze waarde wordt gecorrigeerd voor bedrijventerreinen en warme-koude gronden. De waarde komt uit op EUR 960.000,00 per hectare. Deze waarde is geverifieerd met de omliggende gebieden en is representatief voor deze regio. De waardedaling van bouwpercelen tussen 1 januari 2018 en 1 januari 2022 bedraagt gemiddeld -10,0 %. De daling in de waarde van bouwpercelen heeft zeer waarschijnlijk te maken met de bouwstop als gevolg van de stikstofcrisis en de toegenomen kosten van bouwmaterialen.

Waarde Natuur

De waarde van de categorie Natuur per hectare is voorgeschreven en gebaseerd op 20 % van de waarde van de agrarische gronden per hectare.

Waarde Gebouwd

De waarde van de gebouwde eigendommen is verstrekt door Noordelijk belastingkantoor met peildatum 1 januari 2022. De totale waarde is met 28,4 % gestegen ten opzichte van 2018. De stijging wordt verklaard door de overspannen huizenmarkt van de laatste jaren. Een stijging was in de vorige kostentoedeling ook terug te zien. De waardestijging volgt de marktontwikkelingen⁶ wel met een zekere vertraging.

Tabel 3.2 Waarde per belangencategorie

	Categorie		2018 (EUR)	2022 (EUR)
A1.1	Autosnelwegen	(EUR per ha)	1.890.000,00	2.327.000,00
A1.2	Hoofd- en regionale wegen	(EUR per ha)	1.052.000,00	1.300.000,00
A1.3	Lokale wegen + bebouwde kom	(EUR per ha)	1.631.000,00	1.949.000,00
A1.4	Overige verharde wegen	(EUR per ha)	1.550.000,00	1.813.000,00
A2	Agrarische en overige gronden	(EUR per ha)	47.000,00	52.595,00
A3	Openbare spoorwegen	(EUR per ha)	12.601.000,00	17.466.000,00
A4	Bouwpercelen	(EUR per ha)	1.067.000,00	960.000,00
B	Natuur	(EUR per ha)	9.400,00	10.519,00
C	Gebouwd (totaal in EUR)	(Totaal in EUR)	68.342.000.000,00	99.511.000.000,00

3.2 Oppervlaktebepaling

Naast de waardeverhouding is ook de oppervlakte per (sub)categorie opnieuw berekend naar de peildatum 1 januari 2022. Tabel 3.3 geeft een overzicht van het oppervlak per belangencategorie. Hierbij zijn voor wegen de vermenigvuldigingsfactoren toegepast waarmee, naast het wegoppervlak zelf, ook de dienstbaarheden naast de weg worden meegenomen.

⁵ Bouwkavelsonline is landelijk de best beschikbare bron om een gemiddelde prijs te bepalen voor de waarde per hectare van bouwpercelen. Voor het bepalen van een absolute hoeveelheid aan bouwpercelen is deze bron niet volledig genoeg

⁶ Bron: CBS Bestaande koopwoningen; verkoopprijzen; prijsindex 2015=100

Oppervlakte (spoor)wegen

Voor de oppervlaktebepaling van (spoor)wegen is de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) gebruikt met peildatum 1 januari 2022. Dit is een ander bronbestand dan de Top10NL en het basisbestand bodemgebruik (BBG), die bij het vorige kostentoedelingsonderzoek zijn gehanteerd. Hiermee wordt afgeweken van de richtlijnen van Geowijzer. Er zijn verschillende redenen waarom voor deze verandering is gekozen:

- In artikel 23 van de Wet basisregistratie grootschalige topografie staat dat een bestuursorgaan bij de vervulling van zijn publiekrechtelijke taak in beginsel gebruik maakt van de BGT als bron wanneer deze authentieke gegevens bevat
- De BGT is het meest nauwkeurige landelijke topografisch bestand dat op dit moment beschikbaar is (zie ook bijlage 2)
- De BGT wordt ook als bron gebruikt voor de belastingheffing voor de tariefdifferentiatie wegen. Daarbij is voor andere bestuursorganen het gebruik van de BGT als bron ook duidelijk dat de belastingheffing van de tariefdifferentiatie voor verharde openbare wegen, die vooral aan wegbeheerders wordt opgelegd, gebaseerd is op een basisregistratie waarvan zij ook zelf bronhouder zijn

De oppervlakte autosnelwegen daalt met 10,1 % ten opzichte van peildatum 1 januari 2018. De oppervlakte hoofd en regionale wegen daalt met 71,1 %. De oppervlakte lokale wegen + bebouwde kom daalt met 25,9 % ten opzichte van peildatum 1 januari 2018. De oppervlakte overige verharde wegen stijgt met 100,6 %. Het oppervlak spoorwegen daalt met 61,9 %.

Door het gebruik van een ander bronbestand zijn de oppervlaktes van de (spoor)wegen categorieën significant gewijzigd. De verschillen die ontstaan zijn als volgt te verklaren:

- De BGT is nauwkeuriger dan Top10NL. De wegbreedtes zijn bij de BGT beter ingetekend dan bij Top10NL. Ook heeft de BGT een hoger detail niveau van intekening waarbij onder andere verharde voetpaden en fietspaden nu in de afbakening worden meegenomen die bij de Top10NL soms achterwege werden gelaten. Verder zit er een verschil in de manier waarop ondersteunende wegdelen, zoals opritten, worden geclassificeerd in beiden bronbestanden. Als laatste is de BGT een bronbestand dat in recente jaren is ontwikkeld, en zal het in de komende jaren nog verder geactualiseerd worden. De BGT is daarmee een bestand in continue ontwikkeling
- Er vindt een verschuiving plaats tussen wegenreclassificatie tussen Top10NL en BGT. Een nauwkeurigere afbakening betekent ook een betere classificatie van de wegen. Zo vindt bijvoorbeeld een verschuiving plaats tussen regionale wegen en lokale wegen
- Naast de feitelijke oppervlakte van de wegen worden dienstbaarheden meegerekend in het areaal wegen, om het bestaan van bijvoorbeeld bermen en vangrails correct mee te nemen in berekeningen. Per wegen categorie verschilt de grootte van dienstbaarheden, voor autosnelwegen en hoofd- en regionale wegen is deze groter dan voor lokale wegen en overige wegen. Hierdoor wordt het effect van de functieverschuiving, zoals besproken in bovenstaande punt, verder versterkt

Hieronder wordt per wegcategorie de belangrijkste wijzigingen samengevat:

- Het areaal **autosnelwegen** neemt af ten opzichte van het vorige kostentoedelingsonderzoek. De snelwegen zijn gedetailleerder ingetekend. De BGT heeft een groter detailniveau, waardoor een deel van de autosnelwegen niet wordt meegenomen in de afbakening (bijvoorbeeld stroken tussen de weghelften)
- Het areaal **hoofd- en regionale wegen** neemt af. Deze daling wordt hoofdzakelijk verklaard doordat er een functieverhuizing plaatsvindt tussen de TOP10NL en de BGT van hoofd- en regionale wegen naar lokale wegen en bebouwde kom
- De daling van het areaal **lokale wegen** wordt verklaard door eenzelfde functieverandering en door het nauwkeuriger intekenen van het bronbestand. Ondanks de verhuizing van hoofd- en regionale wegen naar lokale wegen en bebouwde kom vindt er in absolute zin toch een afname plaats. Dit wordt verklaard doordat de dienstbaarheidsfactor bij lokale wegen en bebouwde kom veel kleiner is dan bij hoofd- en regionale wegen
- Het areaal **Overige wegen** neemt toe. Deze toename wordt enerzijds verklaard door functieverhuizingen van hoofd- en regionale wegen naar lokale wegen + bebouwde kom en van deze laatste categorie naar overige verharde wegen. Anderzijds komt dit doordat overige wegen gedetailleerder worden ingetekend. Zo wordt in de BGT (vrij liggende) stoepen, parkeervakken, fiets- en wandelpaden nauwkeuriger ingetekend en geclassificeerd waardoor een significante toename van het oppervlak plaatsvindt
- Het areaal **spoorwegen** neemt af. Dit is te verklaren doordat de BGT nauwkeuriger ingetekend is in vergelijking met de BBG2015, het bronbestand waar de spoorwegen in het vorige kostentoedelingsonderzoek op zijn gebaseerd. De daling komt door een groter detailniveau in de afbakening van spoorobjecten. Bij de BGT wordt nadrukkelijker onderscheid gemaakt in spoorwegen, gebouwd en ongebouwd gebied

Oppervlakte Natuur

Het oppervlak Natuur in de waardeverhouding is aangeleverd door het Noordelijk belastingkantoor. Op 1 januari 2022 bedraagt het areaal Natuur een oppervlakte van 51.825 hectare: een afname van 3,4 %. In het vorige rapport (2018) was een inschatting gemaakt van de gevolgen van de uitspraak over belasting op Rijkswater voor oppervlakte natuur. Deze inschatting van de gevolgen is achteraf te laag gebleken. Hierdoor vindt er in oppervlak waarschijnlijk wel een toename van het areaal natuur plaats, maar zien we dit niet terug in de vergelijking 2018-2022.

Oppervlakte bouwpercelen

Net als bij de bepaling van de waarde kan ook de oppervlakte van bouwpercelen op verschillende manieren worden bepaald. Omdat het hierbij gaat om percelen waarop bebouwing is toegestaan maar nog niet heeft plaats gevonden is deze categorie ruimtelijk lastig af te bakenen. Omdat er voor de bepaling van de oppervlakte geen landelijke actuele bron meer beschikbaar is, wordt in overleg met het Wetterskip (gebiedskennis) besloten om het oppervlak bouwpercelen gelijk te houden.

Oppervlakte overige en agrarische gronden

Het oppervlak agrarisch en overige categorieën in de waardeverhouding is bepaald door het totaal van de categorieën af te trekken van de totale oppervlakte van het waterschap. Hiervoor wordt gekozen omdat de oppervlakte overige gronden zeer lastig is vast te stellen en dezelfde waarde wordt toegekend als voor agrarische gronden. Overige gronden bestaat onder andere uit parken, plantsoenen en snippers openbare ruimte. Het areaal agrarische en overige gronden is gestegen met 1,8 %.

Oppervlakte Gebouwd

Het oppervlak Gebouwd is aangeleverd door het Noordelijk belastingkantoor, echter de cijfers (de hectares) zijn gebaseerd op de leveringen vanuit de LV-WOZ. Het oppervlak Gebouwd dat volgt uit de meest recente opgave van de LV-WOZ bedraagt 40.000 hectare. Hieruit volgt een stijging ten opzichte van 2018 met 13,1 %. Deze toename wordt vermoedelijk vooral verklaard door het nauwkeuriger meetaxeren van het areaal Gebouwd.

Tabel 3.3 Oppervlakte per belangencategorie(ha)

	Categorie	2018	2022
A1.1	Autosnelwegen	1.143	1.028
A1.2	Hoofd- en regionale wegen	7.663	2.214
A1.3	Lokale wegen + bebouwde kom	8.184	6.068
A1.4	Overige verharde wegen	1.189	2.385
A2	Agrarische en overige gronden	236.431	240.302
A3	Openbare spoorwegen	375	143
A4	Bouwpercelen	812	812
B	Natuur	53.625	51.825
C	Gebouwd	35.355	40.000
	Totaal	344.776	344.776

3.3 Waardeverhouding watersysteemheffing

In tabel 3.4 is de waardeverhouding berekend voor het watersysteembeheer.

Tabel 3.4 Waardeverhouding watersysteemheffing prijspeil en ruimtebeslag inclusief correctie veroudering⁷

2. bepalen waarden						
	watersysteemheffing categorie	opvl in ha	waarde per ha	veroudering	heffingsgebied	waarde verh.
					totale waarde	
	A1.1 autosnelwegen	1,028	€ 2.327.000	75%	€ 1.793.244,375	
	A1.2 hoofd- en regionale wegen	2,214	€ 1.300.000	75%	€ 2.150.942,500	
	A1.3 lokale wegen + beb.kom	6,068	€ 1.949.000	75%	€ 8.069.168,125	
	A1.4 overige verharde wegen	2,385	€ 1.813.000	75%	€ 3.243.003,750	
A1	openbare landwegen	11,694			€ 16.064.350,750	
A2	agrarische gronden	240,302	€ 52.595		€ 12.630.621,702	
A3	openbare spoorwegen	143	€ 17.466.000	75%	€ 1.073.220,500	
A4	bouwpercelen	812	€ 960.000		€ 779.520,000	
A5	ovenge	0	€ 52.595		€ -	
	ongebouwd ex landwegen	241,257			€ 15.291.370,282	
A	ongebouwd	252,951			€ 31.355.729,032	23.86%
B	natuur	51,825	€ 10.519		€ 545.145,185	0.41%
C	gebouwd	40,000			€ 99.511.000,000	75.72%
			inv. per km2	totaal	€ 131.411.874,218	100.00%
D	ingezetemen		191			

In tabel 3.5 wordt de berekening van de waardeverhouding van de voorgaande kostentoedelingsverordening (2018) vergeleken met de nu uitgevoerde berekening (2022).

⁷ Bij de berekening van de waardeverhouding wordt de weergegeven waarde per ha voor openbare landwegen en spoorwegen gecorrigeerd voor veroudering (correctie 75 %). Door de veroudering van (spoor)wegen is de feitelijke economische waarde van de (spoor)wegen lager dan de vervangingswaarde die in de Taxatiewijzer wordt berekend. Landelijk wordt aangenomen dat de wegen gemiddeld 75 % procent van de vervangingswaarde aan waarde hebben. Dit komt overeen met de Handleiding Rekenmodel belastingstelsel 2009 en Geowijzer van de Unie van Waterschappen (januari 2008)

Tabel 3.5 Vergelijking waardeverhouding in %

Categorie		2018			2022		
		In %	In ha	In kEUR	In %	In ha	In kEUR
A	Ongebouwd	33,4 %	255.796	EUR 34.581.263,00	23,9 %	252.951	EUR 31.355.729,00
A1+A3	Wegen/spoor	21,9 %	18.553	EUR 22.602.607,00	13,6 %	11.837	EUR 17.937.587,00
A2	Agrarisch en overige gronden	10,7 %	236.431	EUR 11.112.252,00	9,6 %	240.302	EUR 12.638.622,00
A4	Bouwpercelen	0,8 %	812	EUR 866.404,00	0,6 %	812	EUR 779.520,00
B	Natuur	0,5 %	53.625	EUR 504.075,00	0,4 %	51.825	EUR 545.145,00
C	Gebouwd	66,1 %	35.355	EUR 68.342.000,00	75,7 %	40.000	EUR 99.511.000,00
Totaal		100,0 %	344.776	EUR 103.427.338,00	100 %	344.776	EUR 131.411.874,00

Het aandeel in de totale waarde van de categorie Ongebouwd is gedaald met 9,3 %. De totale waarde van Gebouwd stijgt met 45,6 % en de totale waarde Natuur stijgt met 8,1 %. Een vergelijking van de berekende waardeverhoudingen laat zien dat er een verschuiving plaatsvindt van het Ongebouwd (was 33,4 % en wordt 23,9 %) naar Gebouwd (was 66,1 % en wordt 75,7 %). Het aandeel Natuur daalt met 0,1 % (van 0,5 % naar 0,4 %).

Deze verschuiving is voor een deel het gevolg van een stijging van de waarde van Gebouwd door het doorzetten van de stijging in de huizenprijzen. Daarnaast vindt er een afname plaats van de waarde van (spoor)wegen doordat deze nauwkeuriger in beeld zijn gebracht.

4 Categoriele kostentoedeling watersysteemheffing

Met de resultaten van de berekening van de waardeverhouding voor de watersysteemheffing, wordt de categoriele kostentoedeling afgeleid en de verschuivingen ten opzichte van de huidige kostentoedelingsverordening gepresenteerd.

In de onderstaande tabel 4.1 is de categoriele kostentoedeling weergegeven, rekening houdend met het ingezetenaandeel van 28,0 %.

Het aandeel Gebouwd stijgt, afgerond op 1 decimaal, ten opzichte van 2018 met 6,9 procentpunt. Het aandeel Ongebouwd daalt, afgerond op 1 decimaal, ten opzichte van 2018 met 6,8 procentpunt. Het aandeel Natuur daalt, afgerond op 1 decimaal, ten opzichte van 2018 met 0,1 procentpunt.

Tabel 4.1 Berekening kostentoedelingspercentages watersysteemheffing in %

	Categorie	2018	2022
	Ingezetenen	28,0 %	28,0 %
A	Ongebouwd	24,0 %	17,2 %
B	Natuur	0,4 %	0,3 %
C	Gebouwd	47,6 %	54,5 %
	Totaal	100,0 %	100,0 %

In 2018 is voor het laatst een kostentoedelingsverordening vastgesteld. In de jaren daarna zijn de afwijkingen voor het waterschap niet groot genoeg geweest om een nieuwe kostentoedelingsverordening op te stellen.

5 Vergelijking oppervlakte wegen kostentoedelingsonderzoek en heffingsmaatstaf

In dit hoofdstuk wordt een verklaring gegeven waarom de oppervlakte wegen verwerkt in een kostentoedeling afwijkt met de oppervlakte tariefdifferentiatie wegen voor de watersysteemheffing.

5.1 Oppervlakte wegen in een kostentoedeling

In de Waterschapswet en vooral het daarop gebaseerde Waterschapsbesluit zijn voorschriften opgenomen omtrent de waardering van wegen en spoorwegen in het kader van de kostentoedeling. Uit artikel 6.6 Waterschapsbesluit blijkt dat de wegen en spoorwegen moeten worden gewaardeerd inclusief de daaraan dienstbare grond. Volgens de toelichting op het Waterschapsbesluit gaat het hierbij om grond die een bijdrage levert aan de verkeerskundige functionaliteit, zoals tussenbermen, obstakelvrije zones buiten de verharding, geluidswerende voorzieningen en bermsloten.

De verklaring van de oppervlakte wegen in een kostentoedeling begint bij de methodiek van de Taxatiewijzer. Dit is het landelijk vastgestelde rekenmodel waarmee de waarde per hectare van wegen en spoorwegen wordt bepaald.

In de Taxatiewijzer worden twee aspecten gecombineerd. In de eerste plaats is dit het opstellen van standaard ontwerpprofielen voor de in het Waterschapsbesluit onderscheiden typen openbare wegen. Vervolgens wordt, aan de hand van een groot aantal standaardeenheidsprijzen, van de weg de vervangingswaarde per hectare berekend.

De totale oppervlakte wegen in een kostentoedeling wordt bepaald aan de hand van de oppervlakte van de verharde wegen in de BGT. Deze oppervlakten worden geclassificeerd en vermenigvuldigd met zo genoemde vermenigvuldigingsfactoren. Deze vermenigvuldigingsfactoren zijn gebaseerd op de standaard ontwerpprofielen zoals deze in de Taxatiewijzer worden toegepast.

De berekende oppervlakte voor de kostentoedeling is een fictieve oppervlakte. Deze is in overeenstemming met de definitie van de waarde van de wegen per hectare in de taxatiewijzer maar heeft geen fysieke ligging. Hierdoor kan deze dan ook niet worden gebruikt voor de watersysteemheffing. De totale waarde van de wegen, oppervlakten vermenigvuldigd met de vermenigvuldigingsfactoren en de waarde per hectare, is de reële economische waarde van de wegen in het beheergebied van het waterschap.

5.2 Oppervlakte Tariefdifferentiatie wegen

De tariefdifferentiatie voor verharde openbare wegen is geregeld in artikel 122 lid 3 Waterschapswet. Het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden heeft op 12 december 2017 (ECLI:NL:GHARL:2017:10902) uitspraak gedaan in een hoger beroep tussen de provincie Flevoland en het waterschap Zuiderzeeland (GBLT) over de reikwijdte van de tariefdifferentiatie voor verharde openbare wegen bij de watersysteemheffing. In navolging van de rechtbank oordeelt het Gerechtshof dat onverharde delen die dienstbaar zijn aan de (verkeersfunctie van de) verharde weg, niet onder de reikwijdte van deze tariefdifferentiatie vallen.

Om de tariefdifferentiatie voor wegen te kunnen toepassen moet de ligging hiervan op perceelsniveau worden vastgelegd. Dit geldt voor de openbare en verharde wegen. Hier werden eerder ook dienstbaarheden onder geschaard.

Als gevolg van deze uitspraak kan het waterschap alleen nog maar de verharde delen van wegen onder de tariefdifferentiatie brengen. Onverharde delen van wegen vallen daarmee dus niet onder de tariefdifferentiatie. De bermen vallen volgens de Hoge Raad wel onder het begrip openbare weg, maar enkel de verharde gedeelten van die bermen vallen onder de tariefdifferentiatie.

5.3 Conclusie

De oppervlakte wegen die wordt gebruikt voor een kostentoedelingsonderzoek is een andere oppervlakte dan dat wordt gebruikt voor de belastingheffing.

In een kostentoedelingsonderzoek dient voor de afbakening van wegen rekening te worden gehouden met dienstbaarheden. Deze dienstbaarheden bestaan uit bermen, sloten en groenstroken welke 'dienstbaar' zijn aan de functie van de weg. Voor het toepassen van een tariefdifferentiatie mag enkel over het verharde gedeelte van een weg een tariefdifferentiatie geheven worden.

Dit levert een verschil op tussen het vaststellen van de afbakening van wegen voor een kostentoedelingsonderzoek (verharde wegen + dienstbaarheden) en het vaststellen van de afbakening waar een tariefdifferentiatie over wordt geheven (enkel verharde weggedeeltes).

Voor de belastingheffing wordt ruimtelijk vastgesteld over welke percelen, bestaande enkel uit verharde openbare wegen (zonder dienstbaarheden), belasting met tariefdifferentiatie kan worden geheven. Dit leidt tot een afname van de heffingsmaatstaf voor de tariefdifferentiatie wegen. Over het dienstbare (onverharde) gedeelte van de wegen wordt, in de meeste gevallen, voortaan het reguliere ongebouwde tarief geheven en dus ook niet meer apart afgebakend.

De uitspraak van de Hoge Raad heeft dus geen gevolgen voor de reikwijdte van 'wegen' en 'spoorwegen' in het kader van de kostentoedeling. De wegen worden hier immers gewaardeerd inclusief de daaraan dienstbare grond, ongeacht of die grond verhard of onverhard is. De onverharde dienstbare grond van wegen mag niet gewaardeerd worden als 'agrarische gronden'. De aan wegen en spoorwegen dienstbare onverharde grond valt ook na de uitspraak van de Hoge Raad nog steeds onder 'openbare landwegen' en 'banen voor openbaar vervoer per rail' als bedoeld in artikel 6.3 letters b en c Waterschapsbesluit.

Bijlage 1   Overzicht gebruikte referentiegegevens

Tabel B1.1 Overzicht gebruikte referentiegegevens

Gegevens	Informatiebron	Actualiteit
Waarde wegen en spoorwegen	Tauw Taxatiewijzer en CBS GWW index	Prijspeil 1-1-2022
Waarde agrarische gronden	Kadaster	Prijspeil 1-1-2022
Waarde bouwpercelen	www.bouwkavelsonline.nl	Geraadpleegd op 14 april 2023 en omgerekend naar prijspeil 1-1-2022
Waarde Gebouwd	Noordelijk belastingkantoor	Prijspeil 1-1-2022
Oppervlakte wegen	BGT	Situatie 2022
Oppervlakte spoorwegen	BGT	Situatie 2022
Oppervlakte overige gronden	n.v.t.	Sluitpost
Oppervlakte bouwpercelen	Nieuwe kaart van Nederland	Dataset 2012 geactualiseerd naar 2022
Oppervlakte Natuur	Noordelijk belastingkantoor	Situatie 2022
Oppervlakte Gebouwd	Noordelijk belastingkantoor	Situatie 2022
Inwonerdichtheid	https://www.planbureau Fryslan.nl/monitoren/bevolking/	Geraadpleegd 14 april 2023

Bijlage 2   Vergelijking BGT en Top10NL als bronbestand

BGT en Top10NL leveren verschillende resultaten als deze worden gebruikt als bronbestanden. De verschillen zijn op hoofdlijnen als volgt te verklaren:

- BGT is nauwkeuriger dan Top10NL. De wegbreedtes zijn bij de BGT beter ingetekend dan bij Top10NL. Ook heeft de BGT een hoger detail niveau van intekening waarbij onder andere verharde voetpaden en fietspaden nu in de afbakening worden meegenomen die bij de Top10NL soms achterwege werden gelaten (figuur B2.1 en B2.2)
- Verschuiving tussen categorieën bij Top10NL en BGT. Zo vindt bijvoorbeeld een verschuiving plaats tussen regionale wegen en lokale wegen (figuur B2.1 en B2.2)

Figuur B2.1 BGT: overzichtskaat

Figuur B2.2 Top10NL: overzichtskaat

Autosnelwegen

Hierdoor is over het algemeen vooral bij autosnelwegen een lichte daling in het totale oppervlak te zien door het hogere detailniveau. In figuren B2.3 en B2.4 én B2.5 en B2.6 zijn de verschillen tussen Top10NL en BGT gevisualiseerd voor de autosnelwegen.

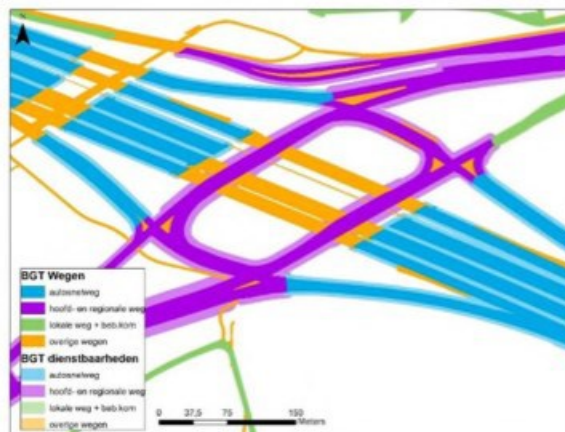
Figuur B2.3 BGT: autosnelwegen

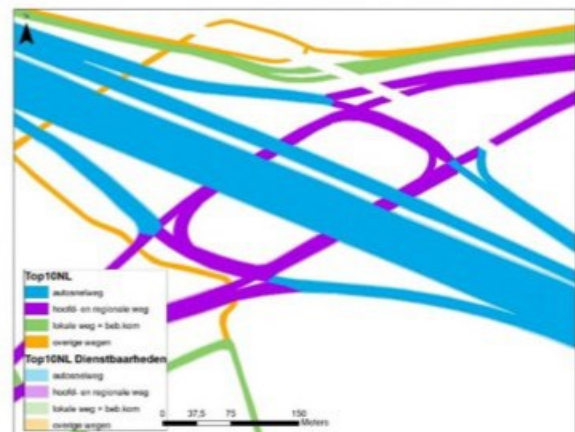
Figuur B2.4 - Top10NL autosnelwegen

Hoofd- en regionale wegen

Het areaal hoofd- en regionale wegen neemt over het algemeen af. Deze daling wordt verklaard doordat er een functieverhuizing plaatsvindt tussen de TOP10NL en de BGT van hoofd- en regionale wegen naar lokale wegen en bebouwde kom (zie figuren B2.1 en B2.2; B2.5 en B2.6).

Figuur B2.5 BGT: hoofd en regionale wegen

Figuur B2.6 Top10NL: hoofd en regionale wegen

Lokale wegen

De daling van lokale wegen wordt verklaard door eenzelfde functieverandering en door het nauwkeuriger intekenen van het bronbestand (figuur B2.7 en B2.8).

Figuur B2.7 BGT: lokale wegen en bebouwde kom

Figuur B2.8 Top10NL: lokale wegen en bebouwde kom

Overige wegen

Veranderingen in het oppervlak overige wegen worden verklaard door functieverplaatsingen van hoofd- en regionale wegen naar lokale wegen + bebouwde kom en van deze laatste categorie naar overige verharde wegen. Verder komt de verandering doordat overige wegen gedetailleerder worden ingetekend. Zo wordt in de BGT (vrij liggende) stoepen, parkeervakken, fiets- en wandelpaden nauwkeuriger ingetekend en geclassificeerd waardoor een verschil in oppervlak optreedt. Daarnaast worden vrij liggende loop- en fietspaden in de BGT wel ingetekend als gevolg van het grotere detailniveau (figuur B2.9 en B2.10).

Figuur B2.9 BGT wegen: overige wegen

Figuur B2.10 Top10NL: overige wegen

Spoorwegen

Het oppervlak spoorwegen neemt af. De verschuiving komt door een groter detailniveau in de afbakening van spoorobjecten. Bij de BGT wordt nadrukkelijker onderscheid gemaakt in spoorwegen, gebouwd en ongebouwd gebied wat leidt tot een significante afname van het areaal (figuren B2.11 en B2.12).

Figuur B2.11 BGT-spoorwegen (KTO 2022) en TOP10NL (KTO 2018) ten noorden van Leeuwarden

Figuur B2.12 BGT spoorwegen (KTO 2022) en TOP10NL (KTO 2018) bij Sneek

Wetterskip Fryslân, KTO, Onderzoek belastingstelsel 2025

Wijzigingen en effecten in beeld gebracht

23 mei 2023

Kenmerk R002-1290490KVE-V01-srb-NL

Verantwoording

Titel	Wetterskip Fryslân, KTO, Onderzoek belastingstelsel 2025
Opdrachtgever	Wetterskip Fryslân
Projectleider	██████████ J
Auteur(s)	██████████ J
Tweede lezer	██████████████████ J
Kenmerk	R002-1290490KVE-V01-srb-NL
Aantal pagina's	1616 (exclusief bijlagen)
Datum	23 mei 2023
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

TAUW bv
Handelskade 37
Postbus 133
7400 AC Deventer
T +31 57 06 99 91 1
E info.deventer@tauw.com

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Veranderingen in het belastingstelsel 2025	4
2.1	Bepalen ingezetenaandeel.....	6
2.2	Bepalen oppervlakten voor kostentoedeling	6
2.3	Berekenen categorale kostentoedeling.....	6
2.4	Tariefdifferentiatie wegen.....	7
2.5	Tariefdifferentiatie wateraanvoer.....	7
2.6	Tariefdifferentiatie woningen en niet-woningen.....	8
2.7	Combineren van tariefdifferentiaties	9
3	Toepassing op de huidige kostentoedeling	9
3.1	Categorale kostentoedeling	10
3.2	Belastingtarieven.....	11
3.3	Kostentoedeling geoptimaliseerd voor ongewijzigde toedelingsverhouding	13
3.4	Tariefdifferentiatie wateraanvoer.....	14
3.5	Tariefdifferentiatie woningen en niet-woningen.....	15
4	Conclusies	16

1 Inleiding

De waterschappen hebben de minister van Infrastructuur en Waterstaat gevraagd om het stelsel voor de waterschapsbelastingen aan te passen. Op 11 december 2020 hebben de waterschappen na een intensief traject unaniem ingestemd met een pakket voorstellen tot aanpassing van het belastingstelsel van de waterschappen en dat aan de toenmalige minister aangeboden. De voorstellen lossen een aantal urgente knelpunten op. Ook leveren ze een bijdrage aan een aantal belangrijke opgaven waar Nederland voor staat als het gaat om klimaat, circulaire economie en energie. Verder wordt het profijtbeginsel (wie belang heeft betaalt) beter toegepast.

De Tweede Kamer beslist over de exacte wijziging van het belastingstelsel en het moment waarop de wijzigingen ingaan. De waterschappen rekenen er op dat het nieuwe stelsel in 2025 in werking treedt. In dit rapport beschrijven wij de voorgestelde wijzigingen in het belastingstelsel aangaande de watersysteemheffing en de effecten hiervan op de kostentoedeling en de tarieven.

In hoofdstuk 2 beschrijven wij op basis van de meest actuele status welke veranderingen er in het belastingstelsel zullen komen en wat de beoogde rekenmethode wordt. Hierbij wordt beschreven wat het speelveld is (aan welke knoppen kan je draaien).

In hoofdstuk 3 passen wij deze rekenmethode toe op de huidige kostentoedeling en lichten we de veranderingen die hierdoor ontstaan toe. Ook kijken we hierbij wat de gevoeligheid is van het speelveld op de uitkomsten (wat is het effect van aan de knoppen draaien).

In hoofdstuk 4 zijn de belangrijkste conclusies weergegeven.

2 Veranderingen in het belastingstelsel 2025

In dit hoofdstuk worden de veranderingen in het belastingstelsel 2025 beschreven. Dit gebeurt op basis van de situatie begin april 2023. Hiervoor zijn de volgende bronnen gebruikt:

- Concept wetswijziging en memorie van toelichting zoals deze door de wetgever ter internetconsultatie¹ zijn aangeboden. Deze internetconsultatie vond plaats in augustus/september 2022
- Schriftelijke reactie daar op van de Unie van Waterschappen² gegeven in september 2022
- Wetsvoorstel en memorie van toelichting aangeboden aan de Raad van State d.d. 12 april 2023³

¹ https://www.internetconsultatie.nl/wijziging_waterschapsbelasting

² <https://unievandwaterschappen.nl/wp-content/uploads/2022/09/Reactie-op-internetconsultatie-wetsvoorstel-wijziging-waterschapsbelastingen.pdf>

³ <https://wetgevingskalender.overheid.nl/regeling/WGK013923/documenten/Tweede%20Kamer/Voorbereidende%20documenten%20gpubliceerd/1>

In onderstaande tabel wordt per onderdeel van een kostentoedeling samengevat welke wijzigingen ten opzichte van het huidige stelsel worden verwacht. Vervolgens wordt verder ingegaan op de onderdelen die veranderen en nieuw zijn toegevoegd.

Tabel 2.1 Overzicht per onderdeel kostentoedeling

Onderdeel	Status	Toelichting
Bepalen inwoneraantal en ingezetenaandeel	Ongewijzigd	
Mogelijkheid tot verhogen ingezetenaandeel	Gewijzigd	Er is een voorwaarde toegevoegd.
Kostentoedeling op basis van economische waarde	Vervalt	
Bepaling oppervlakte natuur	Ongewijzigd	De definitie van natuur is ongewijzigd en blijft een factor in de verdeelsleutel.
Bepaling oppervlakte ongebouwd	Ongewijzigd	De definitie van ongebouwd is ongewijzigd en blijft een factor in de verdeelsleutel.
Bepaling oppervlakte gebouwd	Ongewijzigd	Dit is een hulpmiddel bij het bepalen van de oppervlakte ongebouwd in de verdeelsleutel.
Kostentoedeling op basis van verdeelsleutel	Nieuw	Op basis van een nieuwe verdeelsleutel wordt de kostentoedeling bepaald en wordt bij ongebouwd en natuur ruimte tot verhoging/verlaging ingebouwd
Tariefdifferentiatie niet-/woningen	Nieuw	Dit is een nieuwe verplichte tariefdifferentiatie gebouwd.
Tariefdifferentiatie wegen	Gewijzigd	De tariefdifferentiatie wegen is inhoudelijk ongewijzigd maar is gemaximeerd tot 100 %
Tariefdifferentiaties buitendijks, bemalen, waterberging en kassen	Ongewijzigd	
Tariefdifferentiatie wateraanvoer	Nieuw	Dit is een nieuwe tariefdifferentiatie ongebouwd.
Tariefdifferentiatie niet-/woningen	Nieuw	Dit is een nieuwe verplichte tariefdifferentiatie gebouwd.
Tariefberekening	Gewijzigd	De methodiek van de tariefberekening blijft hetzelfde, zij het op basis van andere kostentoedelingsuitgangspunten en de nieuwe tariefdifferentiaties zijn een aanvulling.

Het belangrijkste vervallen onderdeel is de kostentoedeling op basis van de economische waarde. Dit betekent dat de huidige methodiek van waarde- en oppervlaktebepaling aan de hand van de "Handreiking Kostentoedeling 2009 en Geowijzer" en de "Taxatiewijzer (spoor)wegen" niet meer hoeft te worden gebruikt. Een aantal onderdelen uit deze methodiek, de bepaling van de oppervlakten natuur en ongebouwd, komen wel terug in de nieuwe methodiek.

2.1 Bepalen ingezetenaandeel

De berekening van het ingezetenaandeel is gelijk gebleven. Het wordt gebaseerd op de inwonerdichtheid en geeft het bestuur de mogelijkheid om binnen een bandbreedte het ingezetenaandeel te bepalen. De mogelijkheid om het ingezetenaandeel met maximaal 10 % te verhogen blijft ook bestaan maar moet in het nieuwe stelsel wel beargumenteerd worden "aan de hand van gebiedskenmerken van het waterschap". Gebiedskenmerken waarmee in het kader van de taakuitoefening rekening gehouden zou kunnen worden, zijn bijvoorbeeld: veel of weinig gebied dat direct wordt beschermd door primaire waterkeringen en hoeveelheid recreatieve voorzieningen. Waterschappen kunnen in hun motivering beschrijven welke gebiedskenmerken aanleiding geven voor vergroting van het solidariteitsdeel dat ingezetenen betalen.

2.2 Bepalen oppervlakten voor kostentoedeling

De kostendelen natuur en ongebouwd worden bepaald met verdeelsleutels waarin de oppervlakte van natuur en ongebouwd een belangrijke plaats innemen. De definitie van natuur en daarmee ook de oppervlakte is ongewijzigd en kan op dezelfde manier als in het huidige stelsel worden vastgesteld. Door deze op basis van bronbestanden in beeld te brengen of aan te sluiten bij de areaalafbakening van de categorie natuur in de watersysteemheffing.

De definitie van ongebouwde onroerende zaken en daarmee ook de oppervlakte is ongewijzigd en kan op dezelfde manier als nu worden vastgesteld. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de (mee)getaxeerde oppervlakte gebouwd uit het belastingsysteem. De oppervlakte van de ongebouwde onroerende zaken wordt berekend door de (mee)getaxeerde oppervlakte gebouwd en de oppervlakte natuur af te trekken van de totale oppervlakte van het waterschap. Deze rekenwijze sluit aan bij artikel 118 derde lid van de Waterschapswet:

- *"Als één ongebouwde onroerende zaak als bedoeld in artikel 117, onderdeel b, wordt aangemerkt een kadastraal perceel of gedeelte daarvan, met dien verstande dat buiten aanmerking wordt gelaten: a. hetgeen ingevolge het eerste en tweede lid wordt aangemerkt als een gebouwde onroerende zaak; b. een natuurterrein"*

2.3 Berekenen categorale kostentoedeling

De berekening van de categorale kostentoedeling gebeurt op basis van een geheel nieuwe verdeelsleutel.

- Het kostendeel ingezetenen wordt bepaald zoals hierboven beschreven
- Het kostendeel ongebouwd wordt berekend met de volgende formule: $0,0029317 \cdot (A^{0,741485}) \%$ waarbij A het aantal hectare ongebouwd per 1000 inwoners is
- Het kostendeel natuur wordt berekend met de volgende formule: $0,0000224 \cdot (B^{1,1938609}) \%$ waarbij B het aantal hectare natuur per 1000 inwoners is
- Het kostendeel eigendom is het restant percentage, $100 \% - \text{kostendeel ingezetenen} - \text{kostendeel ongebouwd} - \text{kostendeel natuur}$

De kostendelen ongebouwd en natuur kunnen worden verhoogd of verlaagd met 30 % aan de hand van gebiedskenmerken van het waterschap. Na een overgangperiode van twee jaar wordt deze bestuurlijke ruimte teruggebracht naar 25 %. Deze overgangperiode geeft het waterschap de ruimte om in kleine stappen naar een gewenste kostentoedeling te groeien.

In de motivering worden de waterschapsbesturen geacht expliciet de gebiedskenmerken en de taakuitoefening van het waterschap mee te wegen in de kostentoedeling. Voorbeelden daarvan zijn de mate van agrarische bedrijvigheid, diensten die agrariërs en natuurterreinbeheerders aan de waterschappen leveren, bijvoorbeeld in de vorm van 'bijdragen in natura' (zoals maaien en baggeren) en de mate van verstedelijking (veel inwoners op een relatief klein oppervlak gebouwd).

Middels een algemene maatregel van bestuur (AMvB) kan later door de wetgever worden besloten om dit percentage voor waterschappen die voldoen aan bepaalde kenmerken of voorwaarden te verhogen naar 50 %.

2.4 Tariefdifferentiatie wegen

De mogelijkheid die sommige waterschappen hebben om de tariefdifferentiatie wegen tot 400 % te verhogen, komt te vervallen. De verhoogde tariefdifferentiatie was bedoeld als instrument waarmee de onbedoelde tariefstijgingen voor het kostendeel ongebouwd die voortvloeiden uit het gebruik van de waarde als verdeelmaatstaf in de kostentoedeling konden worden beperkt. Met het nieuwe kostentoedelingsmodel is een structurelere oplossing voor dit probleem gevonden. Daarmee is de verhoogde tariefdifferentiatie voor wegen niet meer nodig.

De mogelijkheid om het tarief voor verharde openbare wegen op inhoudelijke gronden (o.a. wegen veroorzaken in verband met hun versnelde afstroming waterbezwaar en kunnen dus tot hogere kosten voor het waterschap leiden) met maximaal 100 % te verhogen, blijft in stand. De tariefdifferentiatie wegen is heffing-technisch, inhoudelijk niet veranderd.

2.5 Tariefdifferentiatie wateraanvoer

Geheel nieuw is de tariefdifferentiatie wateraanvoer. De voorgestelde wetstekst luidt als volgt:

- *"Het algemeen bestuur kan de heffing maximaal 100% hoger vaststellen voor in een bepaald gedeelte van het waterschap gelegen ongebouwde onroerende zaken die gebaat kunnen zijn bij wateraanvoerprojecten die tot stand worden of zijn gebracht door of vanwege het bestuur van het waterschap, waarbij de heffing voor de betrokken onroerende zaken op een verschillend percentage kan worden vastgesteld"*

Het doel van deze tariefdifferentiatie is de waterschappen de mogelijkheid te geven om de kosten van de specifieke 'plusvoorziening' wateraanvoer in rekening te brengen bij die belastingplichtigen die van de voorziening profijt hebben. Het doorbelasten van deze kosten in de vorm van een tariefdifferentiatie en niet via een rechtenheffing (retributie) maakt het eenvoudiger om alle belastingbetalers in een bepaald gebied te belasten. Het waterschap hoeft niet aan te tonen dat een persoon die de voorziening niet zelf (mede) heeft aangevraagd er toch daadwerkelijk gebruik van heeft gemaakt of er genot van heeft.

Wanneer het waterschap kan objectiveren dat er sprake is van een verschillende mate van profijt, kan er binnen het gebied gevarieerd worden met de hoogte van de tariefdifferentiatie. Er kunnen dus meerdere tarieven bestaan onder deze tariefdifferentiatie.

Een voorwaarde voor invoering van deze tariefdifferentiatie is dat het wateraanvoerproject tot stand moet zijn of worden gebracht op verzoek van tenminste één belanghebbende. Daarnaast moet er aantoonbaar draagvlak zijn voor het wateraanvoerproject. Praktisch betekent dit dat er voor invoering van de tariefdifferentiatie een draagvlakmeting plaats moet vinden. De vorm waarin deze draagvlakmeting plaats moet vinden wordt in de memorie van toelichting als volgt beschreven:

- *“Het waterschap nodigt alle potentiële belastingplichtigen uit het betrokken deel van het waterschapsgebied uit om binnen een nader te bepalen termijn schriftelijk of elektronisch aan te geven of zij de plusvoorziening wenselijk achten, waarbij het waterschap ook aangeeft dat de kosten van de voorziening via de tariefdifferentiatie zullen worden verhaald. Wanneer er sprake is van verschillende tariefdifferentiaties voor één voorziening, dan is één draagvlakmeting voor het geheel voldoende. De plusvoorziening wordt alleen gerealiseerd als van de ingekomen reacties de meerderheid voorstander is van de plusvoorziening.”*

Bij de draagvlakmeting hoeft, uit efficiëntie-overwegingen, alleen te worden gekeken naar de ingekomen reacties. Voor bestaande wateraanvoerprojecten moet ook een draagvlakmeting worden uitgevoerd wanneer het waterschap er een tariefdifferentiatie voor wil invoeren. Heffing-technisch bezien is dit geen andere tariefdifferentiatie dan de heffingen voor buitendijs en bemalen gebieden. Het waterschap kan vaststellen om welke gebieden het gaat en daar vervolgens een hoger tarief doorbelasten aan de ongebouwde onroerende zaken.

De Unie van Waterschappen zal richtlijnen opstellen voor hoe een draagvlakmeting uitgevoerd kan worden.

2.6 Tariefdifferentiatie woningen en niet-woningen

Geheel nieuw is de verplichte⁴ tariefdifferentiatie tussen woningen en niet-woningen, ook wel de tariefdifferentiatie gebouwd genoemd. Dit is een tariefdifferentiatie die niet wordt toegepast op het ongebouwd tarief, zoals bij de andere tariefdifferentiaties het geval is, maar op het gebouwd tarief. De voorgestelde wetstekst luidt als volgt:

- *“Bij het bepalen van het tarief voor gebouwde onroerende zaken [...] is de verhouding tussen het percentage van de waarde van onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen en het percentage van de waarde van onroerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen gelijk aan de verhouding tussen de waardeontwikkeling van onroerende zaken gelegen in het waterschap die in hoofdzaak tot woning dienen en de waardeontwikkeling van onroerende zaken in het waterschap die niet in hoofdzaak tot woning dienen ten opzichte van de waarde per 1 januari 20xx*

⁴ In de concept versie van de nieuwe wetgeving in de internetconsultatie was deze tariefdifferentiatie nog optioneel. In de versie die naar de Raad van State is gestuurd, is deze verplicht gesteld.

Het doel van deze tariefdifferentiatie is de waterschappen te verplichten om de lastenverschuiving van bedrijven naar woningen, als gevolg van de sterke stijging van de waarde van woningen, te bevrozen. Er wordt wel een kader gesteld voor de mate waarin de tarieven mogen verschillen. Dit kader is gebaseerd op het verschil in de waardeontwikkeling tussen woningen en niet-woningen.

Voor het berekenen van het verschil in de waardeontwikkeling wordt aangegeven dat gebruik gemaakt kan worden van de overzichten van de WOZ-waardeontwikkelingen die de Waarderingskamer jaarlijks samenstelt⁵ of van WOZ-waarden die de gemeenten aanleveren. De verhouding tussen deze twee waardeontwikkelingen wordt vervolgens gebruikt voor het bepalen van de tariefdifferentiatie gebouwd.

Als peildatum wordt 1 januari van het jaar voorafgaande aan het jaar van inwerkingtreding gesteld. De concrete berekening van het tarief op basis van deze aanwijzingen wordt in hoofdstuk 3 verder uitgewerkt bij de toepassing op de huidige kostentoedeling.

Heffing-technisch gezien is dit een andere heffing dan de rest van de heffingen die gebaseerd zijn op een ruimtelijke afbakening en op basis van kadastrale percelen in het belastingsysteem worden verwerkt. Deze tariefdifferentiatie niet-/woningen is gebaseerd op de WOZ classificatie of een gebouwde onroerende zaak een woning of niet-woning is.

De verplichte invoering van deze tariefdifferentiatie heeft impact op de software die gebruikt wordt voor de belastingheffing. De invoering moet dus worden afgestemd met de afdeling of het belastingkantoor belast met de heffing zodat zij de software tijdig kunnen aanpassen.

2.7 Combineren van tariefdifferentiaties

De tariefdifferentiaties buitendijks, waterberging, bemalen, verharde openbare wegen, glasopstanden, wateraanvoerprojecten en woningen en niet-woningen kunnen naast elkaar worden toegepast. Dit betekent dat het aantal verschillende tarieven bij invoering van deze tariefdifferentiaties snel kan oplopen.

Bij bijvoorbeeld stapeling van de tariefdifferentiaties buitendijks en woningen en niet-woningen zijn er vier verschillende tarieven gebouwd, namelijk binnendijks – woningen, binnendijks – niet-woningen, buitendijks – woningen en buitendijks – niet-woningen.

3 Toepassing op de huidige kostentoedeling

In dit hoofdstuk passen wij deze rekenmethode toe op de huidige kostentoedeling en lichten we de veranderingen die hierdoor ontstaan toe. Dit doen we aan de hand van kentallen uit het Kostentoedelingsonderzoek 2018, de Begroting 2023, de achterliggende tariefberekeningen en enige nieuwe gegevens. Ook kijken we hierbij wat de gevoeligheid is van het speelveld op de uitkomsten (wat is het effect van aan de knoppen draaien).

⁵ <https://www.waarderingskamer.nl/woz-in-cijfers/marktontwikkeling/>

3.1 Categoriele kostentoedeling

De categorale kostentoedeling wordt niet meer berekend op basis van de economische waarde maar op basis van de geheel nieuwe verdeelsleutel.

- Het kostendeel ingezetenen is bepaald volgens de bekende methode op basis van inwonerdichtheid
- Het kostendeel ongebouwd is bepaald met de nieuwe verdeelsleutel waarbij als oppervlakte de totale oppervlakte van het beheergebied minus de oppervlakte natuur minus de (mee)getaxeerde gebouwde oppervlakte is gebruikt. Hiervoor zijn de oppervlakten uit het Kostentoedelingsonderzoek 2018 gebruikt
- Het kostendeel natuur is bepaald met de nieuwe verdeelsleutel waarbij als oppervlakte het oppervlak natuur uit het Kostentoedelingsonderzoek 2018 is gebruikt
- Het kostendeel gebouwd is de resultante van 100 % minus de andere kostendelen

Het effect van de nieuwe rekenwijze, zonder gebruik te maken van de bestuurlijke vrijheid, is als volgt: Het aandeel ongebouwd stijgt met +3,04 %. Het aandeel gebouwd daalt met – 1,61 %. Het aandeel natuur met + 9,48 %

Naast de al bestaande bestuurlijke vrijheid om het kostendeel ingezetenen te verhogen of verlagen is er ook bestuurlijke vrijheid om de kostendelen ongebouwd en natuur met 25 % te verhogen of verlagen. De laatste vier kolommen van onderstaande tabel tonen de categorale kostentoedeling wanneer beide kostendelen ongebouwd en natuur met respectievelijk 25 % verlaagd of verhoogd worden. We laten hier buiten beschouwing dat in de eerste twee jaren na invoering van het nieuwe belastingstelsel de mogelijkheid bestaat de kostenaandelen ongebouwd en natuur met 30% te verhogen of te verlagen.

In de eerste kolom van deze tabel staat de categorale kostentoedeling zoals deze nu gehanteerd wordt. In de tweede kolom staat de categorale kostentoedeling volgens de nieuwe rekenwijze, zonder gebruik te maken van de bestuurlijke vrijheid. In de derde kolom staat het procentuele verschil ten opzichte van de huidige situatie.

In de vierde en vijfde kolom staan de uitkomsten voor een scenario waarbij het bestuur er voor kiest om voor zowel ongebouwd als natuur gebruik te maken van de maximale ruimte om het kostendeel met 25 % te verlagen.

In de vierde en vijfde kolom staan de uitkomsten voor een scenario waarbij het bestuur er voor kiest om voor zowel ongebouwd als natuur gebruik te maken van de maximale ruimte om het kostendeel met 25 % te verhogen.

Tabel 3.1 Categoriele kostentoedeling met gevoeligheid

Categorie	Huidig	2025	tov huidig	2025 – 25 %	tov huidig	2025 + 25 %	tov huidig
Ingezetenen	28,0%	28,00%	0,00%	28,00%	0,00%	28,00%	0,00%
Ongebouwd	24,0%	24,73%	3,04%	18,55%	-22,72%	30,91%	28,80%
Natuur	0,4%	0,44%	9,48%	0,33%	-17,89%	0,55%	36,85%
Gebouwd	47,6%	46,83%	-1,61%	53,12%	11,60%	40,54%	-14,83%

Met het inzetten van de maximale bestuurlijke vrijheid kan het kostendeel ongebouwd met -22,72 % tot +28,80 % worden beïnvloed. Het kostendeel gebouwd reageert in de tegengestelde richting tussen de +11,60 % en -14,83 %. Het kostendeel natuur reageert niet of heel sterk met -17,89 % tot +36,85 %. Deze gevoeligheid voor procentuele verschuivingen is vooral het gevolg van het lage percentage van natuur in de categorale kostentoedeling (op basis van niet afgeronde getallen).

De bestuurlijke vrijheid van de nieuwe wetgeving geeft ook de ruimte om op een ongewijzigde categorale kostentoedeling uit te komen.

3.2 Belastingtarieven

De berekening van de belastingtarieven gebeurt op dezelfde wijze als in de huidige kostentoedeling. Voor onderstaande berekening zijn de Begroting 2023 en de achterliggende berekeningen als basis gehanteerd. Om een zuivere vergelijking te kunnen maken, is er voor de 2025 tariefberekeningen vanuit gegaan dat dezelfde heffingsmaatstaven, kwijtscheldingen en onttrekkingen uit de egalisatiereserves worden ingezet.

Het effect van de nieuwe rekenwijze op de tarieven, zonder gebruik te maken van de bestuurlijke vrijheid, laat ten opzichte van de huidige kostentoedeling een wisselend beeld zien. Voor de categorieën ingezetenen is er geen verandering. Binnen de categorie ongebouwd en gebouwd vinden er wel verschuivingen plaats. Er vindt een lastenverzwaring plaats van circa 3 % voor het overig ongebouwd en een lastenverlichting van – 1,61 % voor gebouwd. Er vindt daarnaast een lastenverzwaring plaats van + 9,46 % voor natuur.

De bestuurlijke vrijheid om de kostendelen ongebouwd en natuur te verhogen of verlagen met 25 % heeft ook effect op de tarieven. De laatste vier kolommen van onderstaande tabel tonen de tarieven wanneer beide kostendelen ongebouwd en natuur met respectievelijk 25 % verlaagd of verhoogd worden. Met het inzetten van de maximale bestuurlijke vrijheid kan het tarief overig ongebouwd met circa – 23 % tot + 29 % worden beïnvloed. Het tarief gebouwd reageert in tegengestelde richting met circa + 11,6 % tot – 14,8 %. Het tarief natuur met – 17,88 % tot 36,79 %. Ook hier is deze gevoeligheid voor procentuele verschuivingen het gevolg van het lage percentage natuur in de categorale kostentoedeling.

De bestuurlijke vrijheid die de nieuwe wetgeving biedt geeft de ruimte om op volledig ongewijzigde tarieven uit te komen. Dit scenario wordt in de volgende paragraaf verder uitgewerkt.

Tabel 3.2 Belastingtarieven met gevoeligheid (EUR/ha)

Categorie	Huidig (2023)	2025	tov huidig	2025 – 25 %	tov huidig	2025 + 25 %	tov huidig
Ingezetenen	107,43	107,43	0,00%	107,43	0,00%	107,43	0,00%
Gebouwd – binnendijks (% WOZ waarde)	0,05702	0,05610	-1,61%	0,06364	11,61%	0,04856	- 14,84%
Gebouwd – buitendijks (% WOZ waarde)	0,01425	0,01402	-1,61%	0,01591	11,65%	0,01214	- 14,81%
Natuur (EUR/ha)	8,67	9,49	9,46%	7,12	-17,88%	11,86	36,79%
Ongebouwd – buitendijks – onbemalen (EUR/ha)	18,14	18,69	3,03%	14,02	-22,71%	23,37	28,83%
Ongebouwd – buitendijks – bemalen (EUR/ha)	54,43	56,08	3,03%	42,06	-22,73%	70,10	28,79%
Ongebouwd – buitendijks – onbemalen weg (EUR/ha)	90,71	93,47	3,04%	70,10	-22,72%	116,84	28,81%
Ongebouwd – buitendijks – bemalen weg(EUR/ha)	127,00	130,86	3,04%	98,15	-22,72%	164,58	29,59%
Ongebouwd – binnendijks – onbemalen (EUR/ha)	72,57	74,78	3,05%	56,08	-22,72%	93,47	28,80%
Ongebouwd – binnendijks – bemalen (EUR/ha)	108,86	112,17	3,04%	84,13	-22,72%	140,21	28,80%

Categorie	Huidig (2023)	2025	tov huidig	2025 – 25 %	tov huidig	2025 + 25 %	tov huidig
Ongebouwd – binnendijs – onbemalen weg (EUR/ha)	145,14	149,56	3,05%	112,17	-22,72%	186,94	28,80%
Ongebouwd – binnendijs – bemalen weg(EUR/ha)	181,43	186,94	3,04%	140,21	-22,72%	233,68	28,80%

3.3 Kostentoedeling geoptimaliseerd voor ongewijzigde toedelingsverhouding

Het is mogelijk om door gebruik te maken van de bestuurlijke vrijheid op een ongewijzigde waarde verhouding en tarieven uit te komen. Dit specifieke scenario is hier verder uitgewerkt.

Om de toedelingspercentages nagenoeg gelijk te kunnen houden, wordt binnen de mogelijkheden van de bestuurlijke vrijheid het kostendeel ongebouwd met 3,00 % verlaagd én het aandeel natuur met 9,00 % verlaagd. Ten opzichte van de huidige kostentoedeling betekent dit een daling van 0,01 procentpunt voor ongebouwd en een stijging van 0,01 procentpunt voor gebouwd. De overige categorieën blijven dan ongewijzigd.

Tabel 3.3 Categorale kostentoedeling bij gelijkblijvende toedelingsverhouding

Categorie	Huidig (vigerend)	2025	tov huidig aandeel	Bestuurlijke vrijheid	2025 aangepast	tov huidig
Ingezetenen	28,00%	28,00%	0,00%		28,00%	0,00%
Ongebouwd	24,00%	24,99%	32,23%	-3%	23,99%	-0,04%
Natuur	0,40%	0,44%	45,97%	-9%	0,40%	-0,37%
Gebouwd	47,60%	46,57%	-11,80%		47,61%	0,02%

Het nieuwe kostendeel levert ongewijzigde tarieven op (weergegeven in tabel 3.4).

Tabel 3.4 Tarieven bij gelijkblijvende toedelingsverhouding

Categorie	2023	2025	tov 2023
Ingezetenen	107,43	107,43	0,00%
Gebouwd – binnendijs (% WOZ waarde)	0,05702	0,05703	0,02%
Gebouwd – buitendijs (% WOZ waarde)	0,01425	0,01426	0,07%
Natuur (EUR/ha)	8,67	8,63	-0,46%
Ongebouwd – buitendijs – onbemalen (EUR/ha)	18,14	18,13	-0,06%
Ongebouwd – buitendijs – bemalen (EUR/ha)	54,43	54,40	-0,06%
Ongebouwd – buitendijs – onbemalen weg (EUR/ha)	90,71	90,67	-0,04%
Ongebouwd – buitendijs – bemalen weg(EUR/ha)	127,00	126,94	-0,05%

Categorie	2023	2025	toV 2023
Ongebouwd – binnendijks – onbemalen (EUR/ha)	72,57	72,53	-0,06%
Ongebouwd – binnendijks – bemalen (EUR/ha)	108,86	108,80	-0,06%
Ongebouwd – binnendijks – onbemalen weg (EUR/ha)	145,14	147,02	1,29%
Ongebouwd – binnendijks – bemalen weg(EUR/ha)	181,43	181,34	-0,05%

3.4 Tariefdifferentiatie wateraanvoer

De tariefdifferentiatie wateraanvoer heeft een effect op de tarieven van overig ongebouwd. Voor de onderstaande voorbeeldberekening is gerekend met een fictief wateraanvoergebied waarbij de helft van het binnendijks onbemalen gebied als oppervlak is gekozen met een maximale tariefdifferentiatie van 100 %. De vergelijking vindt plaats met de tarieven op basis van de nieuwe rekenwijze zonder gebruik te maken van de bestuurlijke vrijheid.

Omdat het er nu twee tariefdifferentiaties zijn die gecumuleerd mogen worden, stijgt bij invoering het aantal tarieven ongebouwd van acht naar tien. De invoering van de tariefdifferentiatie wateraanvoer levert de volgende nieuwe tariefklassen op:

- Tarief ongebouwd binnendijks onbemalen wateraanvoer met een toeslag van 200 %
- Tarief ongebouwd binnendijks onbemalen wateraanvoer weg met een toeslag van 300 %

De tariefdifferentiatie wateraanvoer heeft een dempend effect op de standaard tarieven overig ongebouwd. De omvang van de daling is sterk afhankelijk van de omvang van het wateraanvoergebied. Hoe groter het wateraanvoergebied, hoe groter de hogere extra opbrengst uit dat gebied en hoe lager de tarieven overig ongebouwd.

We laten in deze berekeningen overigens buiten beschouwing dat het wateraanvoerproject zelf extra kosten meebrengt voor het waterschap. Het oogmerk van de tariefdifferentiatie is om de eigenaren van ongebouwde onroerende zaken in het gebied van het wateraanvoerproject geheel of gedeeltelijk de kosten daarvan te laten dragen. Daarmee drukken deze kosten niet of minder op de eigenaren van ongebouwde onroerende zaken buiten het gebied van het wateraanvoerproject. Als de meeropbrengst van de tariefdifferentiatie de kosten van het wateraanvoerproject volledig dekt, veranderen de tarieven voor overig ongebouwd buiten dat gebied in beginsel niet.

Het tarief in de voorbeeldberekening voor overig ongebouwd met wateraanvoer stijgt met 99 % en het tarief ongebouwd met wateraanvoer weg stijgt met 50 %. De stijging ten opzichte van de tarieven zonder tariefdifferentiatie is geen 100 % omdat het tarief overig ongebouwd waar de tariefdifferentiatie op gebaseerd is licht daalt. De stijging van het tarief ongebouwd wegen met wateraanvoer is procentueel maar 50 % omdat dit tarief al hoger was.

Tabel 3.5 Tariefdifferentiatie wateraanvoer: gevolgen voorbeeldberekening

Categorie	2025 zonder tariefdif.	2025 met tariefdif.	Vershil
Ongebouwd – buitendijks – onbemalen (EUR/ha)	18,69	18,64	-0,27%
Ongebouwd – buitendijks – bemalen (EUR/ha)	56,08	55,93	-0,27%
Ongebouwd – buitendijks – onbemalen weg (EUR/ha)	93,47	93,22	-0,27%
Ongebouwd – buitendijks – bemalen weg(EUR/ha)	130,86	130,5	-0,28%
Ongebouwd – binnendijks – onbemalen (EUR/ha)	74,78	74,57	-0,28%
Ongebouwd – binnendijks – onbemalen - wateraanvoer (EUR/ha)	74,78	149,15	99,45%
Ongebouwd – binnendijks – bemalen (EUR/ha)	112,17	111,86	-0,28%
Ongebouwd – binnendijks – onbemalen weg (EUR/ha)	149,56	149,15	-0,27%
Ongebouwd – binnendijks – onbemalen - wateraanvoer weg (EUR/ha)	149,56	223,72	49,59%
Ongebouwd – binnendijks – bemalen weg(EUR/ha)	186,94	186,43	-0,27%

3.5 Tariefdifferentiatie woningen en niet-woningen

De tariefdifferentiatie tussen woningen en niet-woningen heeft een effect op de tarieven voor gebouwde onroerende zaken. Voor de onderstaande voorbeeldberekening is gerekend met de waarde gebouwd uit de Begroting 2023, de verdeling over woningen en niet-woningen zoals aanwezig is in de Memorie van Toelichting op de conceptwet in de internet consultatie⁶ en de gemiddelde waardeontwikkeling van woningen en niet-woningen volgens de Waarderingskamer⁷ in 2022. De vergelijking vindt plaats met de tarieven op basis van de nieuwe rekenwijze zonder gebruik te maken van de bestuurlijke vrijheid.

Op basis van de verdeling in de Memorie van Toelichting is aangenomen dat het waterschap:

- EUR 80.567.250.000 aan waarde woningen kent in 2022
- EUR 14.217.750.000 aan waarde niet-woningen kent in 2022

Op basis van de informatie van de Waarderingskamer is aangenomen dat:

- De gemiddelde waardeontwikkeling van woningen in 2022 9,5 % is
- De gemiddelde waardeontwikkeling van niet-woningen in 2022 0,3 % is

Op basis van de gemiddelde waardeontwikkeling ($1,095 / 1,003 = 1,0917$) is de maximale tariefdifferentiatie 9,17 %. Het tarief voor woningen wordt berekend door het aandeel van 2024 toe te passen. Dit betekent dat de woningeigenaren 83,7 % van de totale opbrengst blijven betalen. De opbrengst van de watersysteemheffing wordt met dit percentage vermenigvuldigd en gedeeld door de heffingsmaatstaf woningen binnendijks. Dit is het nieuwe tarief voor woningen binnendijks. De heffingsmaatstaven voor niet-woningen binnendijks en voor niet-/woningen buitendijks worden hier van afgeleid.

De toepassing van deze maximale tariefdifferentiatie op het tarief gebouwd heeft tot gevolg dat het tarief woningen licht stijgt met 0,6 % en het tarief niet-woningen stijgt met 9,8.

⁶ https://www.internetconsultatie.nl/wijziging_waterschapsbelasting

⁷ <https://www.waarderingskamer.nl/woz-in-cijfers/feiten-over-de-woz/>

Tabel 3.6 Tariefdifferentiatie niet-/woningen

Categorie	2023	2025 zonder tariefdif	2025 met tariefdif.	Vershil 2025
Woningen binnendijs	0,05702 %	0,05610 %	0,05643 %	0,59 %
Niet-woningen binnendijs	0,05702 %	0,05610 %	0,06160 %	9,80 %
Woningen buitendijs	0,01425 %	0,01402 %	0,01411 %	0,64 %
Niet-woningen buitendijs	0,01425 %	0,01402 %	0,01540 %	9,84 %

4 Conclusies

De nieuwe kostentoedelingsysteem is wat betreft de benodigde berekeningen een vereenvoudiging ten opzichte van het huidige stelsel. De berekening op basis van economische waarde is komen te vervallen.

Het nieuwe stelsel, gebaseerd op de nieuwe verdeelsleutel, en de toegenomen bestuurlijke vrijheid geeft het Wetterskip Fryslan de mogelijkheden om de categorale verdeling gelijk te houden aan het oude stelsel. De bestuurlijke vrijheid die de nieuwe wetgeving biedt, geeft de ruimte om op de huidige kostentoedelingspercentages uit te komen. Om de kostenaandelen nagenoeg gelijk te kunnen houden, wordt binnen de mogelijkheden van de bestuurlijke vrijheid het kostendeel ongebouwd met 3,0 % verlaagd én het aandeel natuur met 9,0 % verlaagd. Ten opzichte van de huidige kostentoedeling betekent dit een daling van 0,01 procentpunt voor ongebouwd en een stijging van 0,01 procentpunt voor gebouwd. De overige categorieën blijven dan ongewijzigd.

Het inzetten van de aan het bestuur gegeven bestuurlijke vrijheid moet, zoals nu geformuleerd in de concept wetgeving, wel worden beargumenteerd op basis van gebiedskenmerken.

De tariefdifferentiaties wateraanvoer en woningen en niet-woningen zijn beschreven. Het is aan het waterschap om af te wegen om van de tariefdifferentiatie wateraanvoer gebruik te maken. De huidige, laatste versie van de conceptwet, die aan de Raad van State verstuurd is, verplicht het gebruik van de tariefdifferentiatie woningen en niet-woningen.

Rekenmodel Taxatiewijzer wegen en spoorwegen

2024

Uitvoerblad

Bepaling vervangingswaarde voor Fryslân							
Nr	Omschrijving	Eenheid	Hoeveelheid	Eenheidsprijs Standaard	Eenheidsprijs Handmatig	Reductie vervangings- waarde	Totaal vervangingswaarde
1	AUTOSNELWEGEN Totaal autosnelwegen	ha	1	€ 2.327.000	€ -	0%	€ 2.327.000
2	HOOFDWEGEN EN REGIONALE WEGEN Totaal hoofdwegen en regionale wegen	ha	1	€ 1.300.000	€ -	0%	€ 1.300.000
3	LOKALE WEGEN EN WEGEN BIBEKO Totaal lokale wegen en wegen BIBEKO	ha	1	€ 1.949.000	€ -	0%	€ 1.949.000
4	OVERIGE VERHARDE WEGEN Overige verharde wegen	ha	1	€ 1.813.000	€ -	0%	€ 1.813.000
5	SPOORWEGEN Totaal spoorwegen	ha	1	€ 17.466.000	€ -	0%	€ 17.466.000

J

From: [redacted] J </CN=RECIPIENTS/CN=C879F47F18A84C479A7C4CD0A27D71D3-
[redacted] J @WET>
Sent: woensdag 24 mei 2023 11:01
To: [redacted] J [redacted] J [redacted] J [redacted] J [redacted] J
[redacted] J [redacted] J
Subject: Voorstel Kostentoedeling miv 2024
Attachments: Voorstel AB versie 2023 05 24.docx

Hallo,

Ik heb het voorstel aangevuld en aangepast met de diverse opmerkingen. In de bijlage de laatste versie. De wijzigingen als gevolg van het aangepaste rapport van Tauw zijn verwerkt.

Met vriendelijke groeten,

[redacted] J
Vakgroep Control, Financiën en Inkoop;
M. [redacted] J
E. [redacted] J [@wetterskipfryslan.nl](mailto:[redacted]@wetterskipfryslan.nl)
Werkdagen: di | wo | do | vr

WetterskipFryslân 058-292 2222 | Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden
www.wetterskipfryslan.nl

EN WAT DOEN WE MORGEN MET WATER?

Denk aan het milieu voordat u dit bericht print.

Voorstel Algemeen Bestuur 18 juli 2023

Betrokken collega's	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. [redacted] J / [redacted] J 2. [redacted] J 3. [redacted] J 4. [redacted] J

Onderwerp	Kostentoedeling 2024
Bijlagen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kostentoedelingsonderzoek Wetterskip Fryslân 2024 2. Kostenaandelen, tarieven en voorbeeldberekening 3. Kostentoedelingsverordening
Steller	[redacted] J
Opgavemanager	[redacted] J

Vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân 18 juli 2023	
L.B.M.C. Kroon Dijkgraaf	O. Bijlsma Secretaris-directeur

Het algemeen bestuur besluit:

Voor de kostentoedelingsverordening 2024 uit te gaan van de volgende uitgangspunten:

1. Een ingezetenenpercentage van 28%
2. De peildatum voor de waardebeoordeling van gebouwd en ongebouwd onroerende zaken te bepalen op 1-1-2022
3. Tariefdifferentiatie binnen-buitendijks, bemalen-onbemalen en wegen respectievelijk te bepalen op -75% voor buitendijks, +50% voor bemalen en +100% voor wegen.
4. De ontwerp-kostentoedelingsverordening met inachtneming van de hiervoor genoemde uitgangspunten onder 1,2 en 3 vast te stellen.

Alleen dagelijks bestuur:

De concept-kostentoedelingsverordening 2024 inspraakrijp te verklaren

Inleiding

De kostentoedelingsverordening bepaalt op welke wijze de kosten van de taak watersysteembeheer over de belanghebbende categorieën worden verdeeld. De huidige verordening is vastgesteld in 2018 en geldt voor de periode 2019-2023. Wettelijk is vastgelegd dat de verordening minimaal één keer in de vijf jaar moet worden herzien. In 2023 moet dus een nieuwe verordening worden vastgesteld die met ingang van 2024 in werking treedt. In 2023 is door een extern gespecialiseerd bureau een onderzoek uitgevoerd naar de waardeverhoudingen van de categorieën ongebouwd, gebouwd en natuur. Samen met een percentage van 28% voor de categorie ingezetenen zijn de kostenaandelen berekend zoals hieronder weergegeven onder het kopje ontwerp-kostentoedeling. De nu opgestelde kostentoedeling is in eerste instantie alleen bestemd voor het jaar 2024. Momenteel loopt het proces om het belastingstelsel voor de waterschappen aan te passen. De verwachte ingangsdatum van dit nieuwe belastingstelsel is 1-1-2025 en dit kan leiden tot een aanpassing van de kostentoedeling.

Beoogd resultaat

Het kunnen beschikken over een vastgestelde kostentoedelingsverordening op basis van actuele kostenaandelen.

Onderbouwing beslispunten

1.1 Wijziging van het ingezetenenpercentage is niet nodig

Het aandeel van de categorie ingezetenen wordt op grond van artikel 120 van de Waterschapswet bepaald aan de hand van de gemiddelde inwonerdichtheid in het gebied van het waterschap. Het aantal inwoners in het beheergebied van Wetterskip Fryslân in 2023 is ten opzichte van de situatie in 2018 niet wezenlijk gewijzigd. De inwonerdichtheid in Fryslân valt in de laagste schijf, zoals beschreven in bovenvermeld artikel, van 0 – 500 inw per km². Bij deze schijf hoort een percentage van minimaal 20% en maximaal 30% kostenaandeel voor de categorie ingezetenen. In 2018 is besloten om het ingezetenenpercentage vast te stellen op 28%. Bij de vaststelling van dit percentage is rekening gehouden met de inwonerdichtheid en de specifieke kosten van verkiezingen en heffing en invordering van de waterschapsbelasting. De

meer algemene kosten voor wonen, werken en recreëren binnen het gebied van Wetterskip Fryslân zijn eveneens verdisconteerd. Omdat de inwonerdichtheid en het algemeen belang van de categorie ingezetenen niet of nauwelijks is gewijzigd stellen wij voor het nu geldende percentage van 28% voor ingezetenen te handhaven.

2.1 De peildatum voor de waardebeoordeling van gebouwd en ongebouwd te bepalen op 1 januari 2022

1 januari 2022 is voor de waardebeoordeling van gebouwd en ongebouwd onroerende zaken de meest recente datum die haalbaar is.

Wettelijk mag de peildatum maximaal twee jaar liggen voor de ingangsdatum van de kostentoedeling. De WOZ-waarden zijn in de afgelopen jaren flink gestegen. De waarde van ongebouwd is ten opzichte van het vorige onderzoek ook gestegen. De prijzen van zowel gebouwd als ongebouwd lijken zich nu te stabiliseren. Om de kostenaandelen op de meest recente, beschikbare cijfers te baseren is er voor gekozen om de peildatum vast te stellen op 1-1-2022.

2.2 Kostenaandelen voor gebouwd, ongebouwd en natuur volgen uit de berekening van de waarden per 1-1-2022.

De toedeling van de kosten van de taak watersysteembeheer is gebaseerd op de waardeverhouding tussen gebouwd, ongebouwd en natuur. Uit de berekening blijkt dat de waarde van gebouwd sterker is gestegen dan de waarde van ongebouwd in de periode 2018 tot 2021. Door de hogere waarde van gebouwd stijgt het kostenaandeel van gebouwd van 47,6% naar 54,6%.

3.1 Tariefdifferentiatie binnendijks-buitendijks voor gebouwde en ongebouwde onroerende zaken
De buitendijks gelegen onroerende zaken hebben aanzienlijk minder belang bij de taken van het waterschap. Het tarief voor de buitendijks gelegen gebieden, die onder het beheer van Wetterskip Fryslân vallen, wordt als gevolg van deze differentiatie verlaagd met de maximale verlaging van 75%.

3.2 Tariefdifferentiatie bemalen voor ongebouwde onroerende zaken
Motief is dat de bemalen onroerende zaken ongebouwd duidelijk meer belang bij de taken van het waterschap hebben. Op het vasteland zijn alle gronden bemalen doordat zij in ieder geval belang hebben bij de boezembemaling. Van die gronden heeft een aanzienlijk deel daarnaast ook nog belang bij de polderbemaling of opmaling. Onbemalen (vrijafwaterend naar buitenwater) is alleen een deel van de buiten de primaire waterkering gelegen gronden en gronden (buitendijks en binnendijks) op de Waddeneilanden. In bebouwd gebied zijn de bemalingsgrenzen bijzonder arbitrair door het ontbreken van oppervlaktewater in combinatie met afwatering via rioolstelsel. De tariefdifferentiatie bemalen heeft daarom alleen betrekking op de ongebouwde onroerende zaken. Voor de gebouwde onroerende zaken geldt dus één tarief behalve voor gebouwde eigendommen die buitendijks zijn gelegen. De verhoging voor bemalen gebieden bedraagt 50%.

3.3 De gevolgen van wegen op het watersysteembeheer zijn duidelijk hoger dan die van het overig ongebouwd.

De wegen zijn verhard oppervlakte waardoor er versnelde afvoer van hemelwater plaatsvindt. Dit vereist een relatief grote capaciteit van de inrichting van het watersysteem. Daarnaast vormen de wegen één van de belangrijkste diffuse verontreinigingsbronnen. De watersysteemheffing is mede bedoeld voor de waterkwaliteitszorg van het (oppervlakte)water.

3.3 *Het kostenaandeel voor de categorie ongebouwd wordt voor een belangrijk deel bepaald door de waarde van de infrastructuur (wegen en spoorwegen). Een hoger tarief door middel van een toeslag (differentiatie) van 100% is gerechtvaardigd*

In 2009 is het huidige belastingstelsel ingevoerd. Na invoering bleek dat het kostenaandeel van de categorie ongebouwd sterk wordt beïnvloed door de hoge waarde van de infrastructuur. Door het toepassen van een tariefdifferentiatie van 100% wordt niet alleen recht gedaan aan het grotere belang dat wegen bij de uitvoering van watersysteemtaak hebben maar wordt ook het tarief van het overig ongebouwd verlaagd.

4.1 *De ontwerp kostentoedelingsverordening met inachtneming van de hiervoor genoemde uitgangspunten onder 1, 2 en 3 vast te stellen.*

Indien er overeenstemming is over de uitgangspunten die ten grond liggen aan de kostentoedeling kan door u de ontwerp kostentoedelingsverordening worden vastgesteld. Na de vaststelling zal de ontwerp kostentoedelingsverordening door het dagelijks bestuur in het kader van de inspraak ter inzage worden gelegd voor ingezetenen en belanghebbenden.

Omdat de termijn van de ter inzage legging in de vakantieperiode valt is gekozen om deze termijn te verlengen tot 8 weken.

Inhoud ontwerp-kostentoedeling

In 2023 is een onderzoek uitgevoerd naar de totale waarden van gebouwd, ongebouwd en natuur. Samen met een percentage van 28% voor de categorie ingezetenen zijn de volgende kostenaandelen berekend:

<u>Categorie</u>	<u>Huidig</u>	<u>Nieuw</u>
Ingezetenen	28,0%	28,0%
Gebouwd	47,6%	54,5%
Ongebouwd	24,0%	17,2%
Natuur	0,4%	0,3%
TOTAAL	100,0%	100%

Alternatief

Een alternatief is om het ingezetendeel op een ander percentage vast te stellen. Het huidige percentage van 28% wordt vanaf 2014 gehanteerd. De opbouw van dit percentage is als volgt:

Ondergrens	20%
Ca. 200 inw per km ² : (200/500 x 10%)	4%
Natuurwaarden vooral voor ingezetenen	2%
Categorale kosten (verkiezingen, heffing + invordering)	1%

Herstelprogramma O&K, KRW, HWBP en MURA	<u>1%</u>
Totaal	<u>28%</u>

Een verlaging/verhoging van het ingezetendeel zal invloed hebben op de aandelen van de andere drie categorieën waarbij het grootste gedeelte van de aanpassing door de waardeverhouding terecht zal komen bij de categorie gebouwd.

Een ander alternatief is om de peildatum te verschuiven naar 1-1-2023. Deze datum ligt dichterbij de ingangsdatum van 1-1-2024. De verkoopcijfers van ongebouwde eigendommen over het jaar 2022 zijn bekend. Op grond van deze cijfers kan een gemiddelde prijs per hectare per 1-1-2023 worden berekend. De WOZ—waarde per 1-1-2023 is echter (nog) niet bekend. De WOZ-waarde met peildatum 1-1-2023 wordt in de loop van 2023 door de inliggende gemeenten vastgesteld en begin 2024 via een beschikking aan de eigenaren meegedeeld. De WOZ-waarde zou op basis van de verwachte landelijke en regionale ontwikkelingen kunnen worden ingeschat. Een hogere waarde van ongebouwd zou met een eventuele daling van de WOZ-waarde kunnen zorgen voor een minder sterke verschuiving van de kostenaandelen tussen de categorieën dan nu het geval is op basis van de gegevens met peildatum 1-1-2022.

Risico's

In de afgelopen jaren is druk gewerkt aan een aanpassing van het belastingstelsel voor de waterschappen. Het voorstel van de Minister I en M aangaande de aanpassing ligt vanaf april 2023 voor advies bij de raad van State. De planning is er op gericht dat de aanpassing van het belastingstelsel op 1-1-2025 in werking treedt. Na goedkeuring van dit nieuwe stelsel zal er een kostentoedeling op basis van deze nieuwe regelgeving moeten worden opgesteld. Mocht dit proces vertraging oplopen dan kan er voor het jaar 2025 weer een nieuwe kostentoedeling op basis van de huidige methode worden vastgesteld met een nieuwe waardebepaling met peildatum 1-1-2023. Ook kan worden besloten om de nu voorliggende kostentoedeling door te laten lopen.

Financiën en capaciteit

Door het hogere kostenaandeel van de categorie gebouwd zal het tarief voor deze categorie, bij een gelijkblijvend niveau van de netto-kosten, stijgen bij een gelijkblijvende WOZ-waarde. De tarieven van de categorie ongebouwd zullen, door een lager kostenaandeel en een gelijkblijvend niveau van de netto-kosten, dalen ten opzichte van de tarieven in 2023. De tarieven worden elk jaar bij de behandeling van de begroting op basis van de werkelijk begrote netto-lasten berekend en vastgelegd in de belastingverordeningen.

In de bijlage zijn de financiële gevolgen op basis van de begroting 2023 en de nieuwe kostentoedeling uitgewerkt.

Uitvoering

De ontwerp-kostentoedelingsverordening zal van 19 juli tot en met 20 september 2023 ter inzage worden gelegd. Ingezetenen en belanghebbenden kunnen gedurende deze termijn hun zienswijze ten aanzien van de kostentoedelingsverordening aan het dagelijks bestuur kenbaar maken. Met inachtneming van de ingediende zienswijzen zal de kostentoedelingsverordening te zijner tijd voor definitieve vaststelling aan het algemeen bestuur worden voorgelegd.

Communicatie

De terinzagelegging zal op de gebruikelijke manier via plaatsing in het waterschapsblad op Overheid.nl bekend worden gemaakt.

EN WAT
DOEN WE
MORGEN
MET
WATER?

Bijlage 1: Kostenaandelen, tarieven en voorbeeldberekening

Kostenaandelen op basis van nieuwe kostentoedeling

	2023(huidig)	2024	Vershil
Ingezetenen	28,00%	28,00%	0,00%
Gebouwd	47,60%	54,50%	6,90%
Ongebouwd	24,00%	17,20%	-6,80%
Natuur	0,40%	0,30%	-0,10%
Totaal	100,00%	100,00%	0,00%

Tarieven op basis van begroting 2023 met toepassing nieuwe kostentoedeling

Tarieven per categorie	Tarief-differentiatie	2023	2024	Mutatie
Ingezetene (woonruimte)	Nvt	107,43	107,43	0
Binnendijks gebouwd (% van WOZ-waarde)	100%	0,05702%	0,06528%	0,00826%
Buitendijks gebouwd (% van WOZ-waarde)	25%	0,01425%	0,01632%	0,00207%
Ongebouwd:				
buitendijks onbemalen (hectare)	25%	18,14	13,00	-5,14
buitendijks onbemalen wegen (hectare)	25%+100%	90,71	65,01	-25,70
buitendijks bemalen (hectare)	25% +50%	54,43	39,01	-15,42
buitendijks bemalen wegen (hectare)	25%+50%+100%	127,00	91,01	-35,99
binnendijks onbemalen (hectare)	100%	72,57	52,01	-20,56
binnendijks onbemalen wegen (hectare)	100%+100%	145,14	104,02	-41,12
binnendijks bemalen (hectare)	100%+50%	108,86	78,01	-30,85
binnendijks bemalen wegen (hectare)	100%+50%+100%	181,43	130,02	-51,41
Natuur (hectare)	nvt	8,67	6,50	-2,17

Voorbeeldberekening op basis van begroting 2023 met toepassing nieuwe kostentoedeling

	Eenheden	Omslageneheid	2023	2024
Zuiveringsheffing	3	VE	175,92	175,92
Ingezetenen	1	Woonruimte	107,43	107,43
Gebouwd	180.000	WOZ-waarde	102,64	117,50
Ongebouwd	60	Hectare	6.531,60	4.680,60
Natuur	5	Hectare	43,35	32,50
TOTAAL			6.960,94	5.113,95

[Redacted]

From: [Redacted] </CN=RECIPIENTS/CN=C879F47F18A84C479A7C4CD0A27D71D3-[Redacted]@WET>
Sent: woensdag 24 mei 2023 12:13
To: [Redacted] [Redacted] [Redacted]
Cc: [Redacted]
Subject: RE: Kostentoedelingsverordening
Attachments: Vergaderschema- en aanleverschema 2023.pdf; Stukken op routen voor DB van 13 juni.msg

Hoi [Redacted]

Stukken voor het AB van 18 juli moeten in uiterlijk in DB van 13 juni worden behandeld. Daarvoor nog in DB-agendaoverleg, PO's

Na DB nog in commissie vergadering op 3 juli en daarna naar AB op 18 juli.

Zie ook de bijgevoegde mail hierover van afgelopen vrijdag.

Ik heb het vergaderschema 2023 bijgevoegd.

Ga jij informeren bij het secretariaat of dit stuk nog mee kan om op tijd in AB te kunnen worden behandeld?

Groet [Redacted]

Van: [Redacted] <[Redacted]@weterskipfryslan.nl>
Verzonden: vrijdag 19 mei 2023 15:54
Aan: [Redacted] <[Redacted]@weterskipfryslan.nl>
Onderwerp: RE: Kostentoedelingsverordening

Hoi [Redacted]

Begrijp wat je bedoelt. Er is nog DB op 27 juni en 11 juli. Uiterlijk 11 juli moet het door naar AB om niet in problemen te komen met de planning.

Groet,
[Redacted]

Van: [Redacted] <[Redacted]@weterskipfryslan.nl>
Verzonden: vrijdag 19 mei 2023 15:41
Aan: [Redacted] <[Redacted]@weterskipfryslan.nl>
Onderwerp: RE: Kostentoedelingsverordening

Hoi Henrike,

Zie bijgaande memo die in DB is behandeld. Hierin staat ook de planning. Wordt allemaal krap omdat TAUW ook met personeelskrapte zit. Heb het aangepaste rapport nog niet ontvangen. Komt waarschijnlijk maandag.

Groet,
[Redacted]

Vakgroep Control, Financiën en Inkoop;

M. [redacted]

E. [redacted]@weterskipfryslan.nl

Van: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>

Verzonden: vrijdag 19 mei 2023 15:19

Aan: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>

Onderwerp: RE: Kostentoedelingsverordening

Hallo [redacted]

[redacted] is penvoerder en ik zorg ervoor dat het op route gaat en verdedig de stukken.
Wat is de tijdsplanning?

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Senior juridisch adviseur

Werkdagen: ma | di | do | vr

Weterskip Fryslân | M [redacted] | Fryslânplein 3 Leeuwarden | Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden |

[redacted]@weterskipfryslan.nl

EN WAT DOEN WE MORGEN MET WATER?

Denk aan het milieu voordat u dit bericht print

Van: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>

Verzonden: vrijdag 19 mei 2023 14:50

Aan: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>

Onderwerp: Kostentoedelingsverordening

Hallo [redacted]

Hoe ver ben jij met de kostentoedelingsverordening? De stukken moeten binnenkort op route naar DB en AB.

Met vriendelijke groeten,

[redacted]

Vakgroep Control, Financiën en Inkoop;

M. [redacted]

E. [redacted]@weterskipfryslan.nl

Werkdagen: di | wo | do | vr

WeterskipFryslân 058-292 2222 | Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden

www.weterskipfryslan.nl

EN WAT DOEN WE MORGEN MET WATER?

Denk aan het milieu voordat u dit bericht print.

Vergader- en aanleverschema 2023														
DO-OGMT	OGMT	DO-vergaderingen	Deadline stukken gereed Tsjektafel (vrijdag week voorafgaand aan Tsjektafel)	Tsjektafel	Deadline stukken gereed DB agendaoverleg (donderdag 10.00 uur)	DB agendaoverleg, maandag twee weken voorafgaand aan DB (	Deadline aanleveren PO's (donderdag 10.00 uur)	PO's	DB Dinsdag 09.30 uur t/m 17:00 uur	Terugkoppeling DB/DO Woensdag 09.00-10.30 uur	Agendacommissie woensdag 16:00 uur 3 weken voor Commissie vergaderingen	Informatiebijeenkomst AB Informatiemarkt 17 uur - 19 uur)	Commissie-vergaderingen 15 dagen voor AB-vergadering Maandag en dinsdag om 19:30 uur	AB (1x per 6 weken) Dinsdag 19.30 uur
9-jan		19-jan	2-jan	3-jan	5-jan	9-jan	12-jan	16 en 17 januari	24-jan	25-jan	25-jan	30-jan	6-2 (7-2)	20-feb
25-jan		2-feb	13-jan	17-jan	19-jan	23-jan	26-jan	30 en 31 januari	7-feb	8-feb				
6-feb	7-feb	16-feb	27-jan	31-jan	2-feb	6-feb	9-feb	13 en 14 februari	21-feb	22-feb				
20-feb	23-feb	2-mrt								8-mrt				
8-mrt	9-mrt	16-mrt	10-feb	14-feb	16-feb	20-feb	2-mrt	6 en 7 maart	14-mrt	15-mrt				27-3-2022 (Afscheid AB)
	21-mrt	30-mrt												29-3-2022 (installatie AB)
27-mrt	6-apr	5-apr	17-mrt	21-mrt	23-mrt	27-mrt	30-mrt	3 en 4 april	11-apr	12-apr	12-apr	24-4-2023 (+ inwerkpr. AB) 8-5 (inwerkpr. AB)	8-5 (9-5)	23-mei
12-apr	20-apr	20-apr	31-mrt	3-apr	5-apr (let op ! is een woensdag, i.v.m. paasmaandag)	6-apr	13-apr	17 en 18 april	25-apr	26-apr		16-5-2023 (inwerkpr. AB)		
24-apr	25-apr	10-mei	21-apr	24-apr	25-apr	26-apr	4-mei	8 en 9 mei	16-mei	17-mei	17-mei	30-5 Informatiemarkt	5-6 (6-6)	20-jun
8-mei	4-mei	24-mei	5-mei	9-mei	11-mei	15-mei	17-5 (let op ! is een woensdag, i.v.m. hemelvaart)	22 en 23 mei	30-mei	31-mei				
	18-mei								31-5 EXTRA VOOR P&C					
25-mei	1-jun	8-jun	19-mei	22-mei	24-mei (let op ! is een woensdag, i.v.m. pinkstermaandag)	25-mei	1-jun	5 en 6 juni	13-jun	14-jun	14-jun	26-6-2023 (+ inwerkpr. AB)	3-7 (4-7)	18-jul
12-jun	15-jun	22-jun	2-jun	6-jun	8-jun	12-jun	15-jun	19 en 20 juni	27-jun	28-jun				
26-jun	29-jun	6-jul	16-jun	20-jun	22-jun	26-jun	29-jun	3 en 4 juli	11-jul			11-7 (inwerkpr. AB)		
10-jul	13-7-2023 / 27-07 / 10	7-sep	18-aug	22-aug	24-aug	28-8 ZOMERVAKANTIE	31-8 ZOMERVAKANTIE	4 en 5 sept	12-sep	13-sep	13-sep	26-sep	2-10 (3-10)	17-okt
4-sep	7-9-2023 / 14-09	20-sep	1-sep	5-sep	7-sep	11-sep	14-sep	18 en 19 sept	26-sep	27-sep				
18-sep	21-sep	5-okt	15-sep	19-sep	21-sep	25-sep	28-sep	2 en 3 okt	10-okt	11-okt	11-okt	31-okt	6-11 (7-11)	21-nov
									11-10 EXTRA VOOR P&C					
2-okt	5-okt								17-10 EXTRA VOOR P&C					
16-okt	19-okt	19-okt	29-sep	3-okt	5-okt	9-okt	12-okt	16-10 en 17-10	31-okt	1-nov		14-nov		
30-okt	2-nov	9-nov	20-okt	24-okt	26-okt	30-okt	2-nov	6 en 7 nov	14-nov	15-nov	15-nov	28-nov	4-12 (5-12)	19-dec
13-nov	16-11 / 13-11	23-nov	3-nov	7-nov	9-nov	13-nov	16-nov	20 en 21 nov	28-nov	29-nov		12-dec		
27-11-2022 / 11-dec	14-12 / 28-12	7-12-2022 / 21-dec	17-nov	21-nov	23-nov	27-nov	30-nov	4 en 5 dec	12-dec	13-dec				

From: [Redacted] @weterskipfryslan.nl>
Sent: vrijdag 19 mei 2023 12:14
To: [Redacted] [Redacted] [Redacted] [Redacted]
Subject: Stukken op routen voor DB van 13 juni

Goedemorgen,

Jullie hebben stukken op route staan voor het DB van 13 juni. Ivm pinkstermaandag is het DB agendaoverleg hiervoor verschoven van maandag 29 mei naar donderdag 25 mei. Dit betekent dat de deadline voor de stukken is verschoven naar **a.s. dinsdag 23 mei 12.00 uur**.

Zouden jullie hier rekening mee willen houden? De tsjektafel voor de stukken is a.s. maandag dus mocht n.a.v.. hiervan het stuk nog aangepast moeten worden dan heb je hier alleen maandagmiddag/dinsdagochtend nog voor.

Hoop jullie hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

Assistent bestuur en directie
Werkdagen: ma | di | do

@weterskipfryslan.nl

Weterskip Fryslân 058 – 292 2222 | Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden
www.weterskipfryslan.nl

EN WAT DOEN WE MORGEN MET WATER?

Denk aan het milieu voordat u dit bericht print.

J

From: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>
Sent: woensdag 24 mei 2023 16:13
To: [redacted]
Subject: RE: Voorstel Kostentoedeling miv 2024
Attachments: Voorstel AB versie 2023 05 24 kostentoedeling met opmerkingen [redacted].x

Hoi [redacted]
Ik heb een aantal opmerkingen in het document gezet.

Groet,

[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>
Verzonden: woensdag 24 mei 2023 11:01
Aan: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>; [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>; [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>; [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>; [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>; [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>; [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>; [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>
Onderwerp: Voorstel Kostentoedeling miv 2024

Hallo,

Ik heb het voorstel aangevuld en aangepast met de diverse opmerkingen. In de bijlage de laatste versie. De wijzigingen als gevolg van het aangepaste rapport van Tauw zijn verwerkt.

Met vriendelijke groeten,

[redacted]

Vakgroep Control, Financiën en Inkoop;

M. [redacted]

E. [redacted]@weterskipfryslan.nl

Werkdagen: di | wo | do | vr

WeterskipFryslân 058-292 2222 | Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden

www.weterskipfryslan.nl

EN WAT DOEN WE MORGEN MET WATER?

Denk aan het milieu voordat u dit bericht print.

Voorstel Algemeen Bestuur 18 juli 2023

Betrokken collega's	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. [redacted] J / [redacted] J 2. [redacted] J 3. [redacted] J 4. [redacted] J

Onderwerp	Kostentoedeling 2024
Bijlagen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kostentoedelingsonderzoek Wetterskip Fryslân 2024 2. Kostenaandelen, tarieven en voorbeeldberekening 3. Kostentoedelingsverordening
Steller	[redacted] J
Opgavemanager	[redacted] J

Vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân 18 juli 2023	
L.B.M.C. Kroon Dijkgraaf	O. Bijlsma Secretaris-directeur

Het algemeen bestuur besluit:

Voor de kostentoedelingsverordening 2024 uit te gaan van de volgende uitgangspunten:

1. Een ingezetenenpercentage van 28%
2. De peildatum voor de waardebeoordeling van gebouwd en ongebouwd onroerende zaken te bepalen op 1-1-2022
3. Tariefdifferentiatie binnen-buitendijks, bemalen-onbemalen en wegen respectievelijk te bepalen op -75% voor buitendijks, +50% voor bemalen en +100% voor wegen.
4. De ontwerp-kostentoedelingsverordening met inachtneming van de hiervoor genoemde uitgangspunten onder 1,2 en 3 vast te stellen.

Alleen dagelijks bestuur:

De concept-kostentoedelingsverordening 2024 inspraakrijp te verklaren

Inleiding

De kostentoedelingsverordening bepaalt op welke wijze de kosten van de taak watersysteembeheer over de belanghebbende categorieën worden verdeeld. De huidige verordening is vastgesteld in 2018 en geldt voor de periode 2019-2023. Wettelijk is vastgelegd dat de verordening minimaal één keer in de vijf jaar moet worden herzien. In 2023 moet dus een nieuwe verordening worden vastgesteld die met ingang van 2024 in werking treedt. In 2023 is door een extern gespecialiseerd bureau een onderzoek uitgevoerd naar de waardeverhoudingen van de categorieën ongebouwd, gebouwd en natuur. Samen met een percentage van 28% voor de categorie ingezetenen zijn de kostenaandelen berekend zoals hieronder weergegeven onder het kopje ontwerp-kostentoedeling. De nu opgestelde kostentoedeling is in eerste instantie alleen bestemd voor het jaar 2024. Momenteel loopt het proces om het belastingstelsel voor de waterschappen aan te passen. De verwachte ingangsdatum van dit nieuwe belastingstelsel is 1-1-2025 en dit kan leiden tot een aanpassing van de kostentoedeling.

Beoogd resultaat

Het kunnen beschikken over een vastgestelde kostentoedelingsverordening op basis van actuele kostenaandelen.

Onderbouwing beslispunten

1.1 Wijziging van het ingezetenenpercentage is niet nodig

Het aandeel van de categorie ingezetenen wordt op grond van artikel 120 van de Waterschapswet bepaald aan de hand van de gemiddelde inwonerdichtheid in het gebied van het waterschap. Het aantal inwoners in het beheergebied van Wetterskip Fryslân in 2023 is ten opzichte van de situatie in 2018 niet wezenlijk gewijzigd. De inwonerdichtheid in Fryslân valt in de laagste schijf, zoals beschreven in bovenvermeld artikel, van 0 – 500 inw per km². Bij deze schijf hoort een percentage van minimaal 20% en maximaal 30% kostenaandeel voor de categorie ingezetenen. In 2018 is besloten om het ingezetenenpercentage vast te stellen op 28%. Bij de vaststelling van dit percentage is rekening gehouden met de inwonerdichtheid en de specifieke kosten van verkiezingen en heffing en invordering van de waterschapsbelasting. De

meer algemene kosten voor wonen, werken en recreëren binnen het gebied van Wetterskip Fryslân zijn eveneens verdisconteerd. Omdat de inwonerdichtheid en het algemeen belang van de categorie ingezetenen niet of nauwelijks is gewijzigd stellen wij voor het nu geldende percentage van 28% voor ingezetenen te handhaven.

2.1 De peildatum voor de waardebeoordeling van gebouwd en ongebouwd te bepalen op 1 januari 2022

1 januari 2022 is voor de waardebeoordeling van gebouwd en ongebouwd onroerende zaken de meest recente datum die haalbaar is.

Wettelijk mag de peildatum maximaal twee jaar liggen voor de ingangsdatum van de kostentoedeling. De WOZ-waarden zijn in de afgelopen jaren flink gestegen. De waarde van ongebouwd is ten opzichte van het vorige onderzoek ook gestegen. De prijzen van zowel gebouwd als ongebouwd lijken zich nu te stabiliseren. Om de kostenaandelen op de meest recente, beschikbare cijfers te baseren is er voor gekozen om de peildatum vast te stellen op 1-1-2022.

2.2 Kostenaandelen voor gebouwd, ongebouwd en natuur volgen uit de berekening van de waarden per 1-1-2022.

De toedeling van de kosten van de taak watersysteembeheer is gebaseerd op de waardeverhouding tussen gebouwd, ongebouwd en natuur. Uit de berekening blijkt dat de waarde van gebouwd sterker is gestegen dan de waarde van ongebouwd in de periode 2018 tot 2021. Door de hogere waarde van gebouwd stijgt het kostenaandeel van gebouwd van 47,6% naar 54,6%.

3.1 Tariefdifferentiatie binnendijks-buitendijks voor gebouwde en ongebouwde onroerende zaken

De buitendijks gelegen onroerende zaken hebben aanzienlijk minder belang bij de taken van het waterschap. Het tarief voor de buitendijks gelegen gebieden, die onder het beheer van Wetterskip Fryslân vallen, wordt als gevolg van deze differentiatie verlaagd met de maximale verlaging van 75%.

3.2 Tariefdifferentiatie bemalen voor ongebouwde onroerende zaken

Motief is dat de bemalen onroerende zaken ongebouwd duidelijk meer belang bij de taken van het waterschap hebben. Op het vasteland zijn alle gronden bemalen doordat zij in ieder geval belang hebben bij de boezembemaling. Van die gronden heeft een aanzienlijk deel daarnaast ook nog belang bij de polderbemaling of opmaling. Onbemalen (vrijafwaterend naar buitenwater) is alleen een deel van de buiten de primaire waterkering gelegen gronden en gronden (buitendijks en binnendijks) op de Waddeneilanden. In bebouwd gebied zijn de bemalingsgrenzen bijzonder arbitrair door het ontbreken van oppervlaktewater in combinatie met afwatering via rioolstelsel. De tariefdifferentiatie bemalen heeft daarom alleen betrekking op de ongebouwde onroerende zaken. Voor de gebouwde onroerende zaken geldt dus één tarief behalve voor gebouwde eigendommen die buitendijks zijn gelegen. De verhoging voor bemalen gebieden bedraagt 50%.

3.3 De gevolgen van wegen op het watersysteembeheer zijn duidelijk hoger dan die van het overig ongebouwd.

De wegen zijn verhard oppervlakte waardoor er versnelde afvoer van hemelwater plaatsvindt. Dit vereist een relatief grote capaciteit van de inrichting van het watersysteem. Daarnaast vormen de wegen één van de belangrijkste diffuse verontreinigingsbronnen. De watersysteemheffing is mede bedoeld voor de waterkwaliteitszorg van het (oppervlakte)water.

3.3 *Het kostenaandeel voor de categorie ongebouwd wordt voor een belangrijk deel bepaald door de waarde van de infrastructuur (wegen en spoorwegen). Een hoger tarief door middel van een toeslag (differentiatie) van 100% is gerechtvaardigd*

In 2009 is het huidige belastingstelsel ingevoerd. Na invoering bleek dat het kostenaandeel van de categorie ongebouwd sterk wordt beïnvloed door de hoge waarde van de infrastructuur. Door het toepassen van een tariefdifferentiatie van 100% wordt niet alleen recht gedaan aan het grotere belang dat wegen bij de uitvoering van watersysteemtaak hebben maar wordt ook het tarief van het overig ongebouwd verlaagd.

4.1 *De ontwerp kostentoedelingsverordening met inachtneming van de hiervoor genoemde uitgangspunten onder 1, 2 en 3 vast te stellen.*

Indien er overeenstemming is over de uitgangspunten die ten grond liggen aan de kostentoedeling kan door u de ontwerp kostentoedelingsverordening worden vastgesteld. Na de vaststelling zal de ontwerp kostentoedelingsverordening door het dagelijks bestuur in het kader van de inspraak ter inzage worden gelegd voor ingezetenen en belanghebbenden.

Omdat de termijn van de ter inzage legging in de vakantieperiode valt is gekozen om deze termijn te verlengen tot 8 weken.

Inhoud ontwerp-kostentoedeling

In 2023 is een onderzoek uitgevoerd naar de totale waarden van gebouwd, ongebouwd en natuur. Samen met een percentage van 28% voor de categorie ingezetenen zijn de volgende kostenaandelen berekend:

<u>Categorie</u>	<u>Huidig</u>	<u>Nieuw</u>
Ingezetenen	28,0%	28,0%
Gebouwd	47,6%	54,5%
Ongebouwd	24,0%	17,2%
Natuur	0,4%	0,3%
TOTAAL	100,0%	100%

Alternatief

Een alternatief is om het ingezetendeel op een ander percentage vast te stellen. Het huidige percentage van 28% wordt vanaf 2014 gehanteerd. De opbouw van dit percentage is als volgt:

Ondergrens	20%
Ca. 200 inw per km ² : (200/500 x 10%)	4%
Natuurwaarden vooral voor ingezetenen	2%
Categorale kosten (verkiezingen, heffing + invordering)	1%

Herstelprogramma O&K, KRW, HWBP en MURA	<u>1%</u>
Totaal	<u>28%</u>

Een verlaging/verhoging van het ingezetendeel zal invloed hebben op de aandelen van de andere drie categorieën waarbij het grootste gedeelte van de aanpassing door de waardeverhouding terecht zal komen bij de categorie gebouwd.

Een ander alternatief is om de peildatum te verschuiven naar 1-1-2023. Deze datum ligt dichterbij de ingangsdatum van 1-1-2024. De verkoopcijfers van ongebouwde eigendommen over het jaar 2022 zijn bekend. Op grond van deze cijfers kan een gemiddelde prijs per hectare per 1-1-2023 worden berekend. De WOZ—waarde per 1-1-2023 is echter (nog) niet bekend. De WOZ-waarde met peildatum 1-1-2023 wordt in de loop van 2023 door de inliggende gemeenten vastgesteld en begin 2024 via een beschikking aan de eigenaren meegedeeld. De WOZ-waarde zou op basis van de verwachte landelijke en regionale ontwikkelingen kunnen worden ingeschat. Een hogere waarde van ongebouwd zou met een eventuele daling van de WOZ-waarde kunnen zorgen voor een minder sterke verschuiving van de kostenaandelen tussen de categorieën dan nu het geval is op basis van de gegevens met peildatum 1-1-2022.

Risico's

In de afgelopen jaren is druk gewerkt aan een aanpassing van het belastingstelsel voor de waterschappen. Het voorstel van de Minister I en M aangaande de aanpassing ligt vanaf april 2023 voor advies bij de raad van State. De planning is er op gericht dat de aanpassing van het belastingstelsel op 1-1-2025 in werking treedt. Na goedkeuring van dit nieuwe stelsel zal er een kostentoedeling op basis van deze nieuwe regelgeving moeten worden opgesteld. Mocht dit proces vertraging oplopen dan kan er voor het jaar 2025 weer een nieuwe kostentoedeling op basis van de huidige methode worden vastgesteld met een nieuwe waardebeoordeling met peildatum 1-1-2023. Ook kan worden besloten om de nu voorliggende kostentoedeling door te laten lopen.

Financiën en capaciteit

Door het hogere kostenaandeel van de categorie gebouwd zal het tarief voor deze categorie, bij een gelijkblijvend niveau van de netto-kosten, stijgen bij een gelijkblijvende WOZ-waarde. De tarieven van de categorie ongebouwd zullen, door een lager kostenaandeel en een gelijkblijvend niveau van de netto-kosten, dalen ten opzichte van de tarieven in 2023. De tarieven worden elk jaar bij de behandeling van de begroting op basis van de werkelijk begrote netto-lasten berekend en vastgelegd in de belastingverordeningen.

In de bijlage zijn de financiële gevolgen op basis van de begroting 2023 en de nieuwe kostentoedeling uitgewerkt.

Uitvoering

De ontwerp-kostentoedelingsverordening zal van 19 juli tot en met 20 september 2023 ter inzage worden gelegd. Ingezetenen en belanghebbenden kunnen gedurende deze termijn hun zienswijze ten aanzien van de kostentoedelingsverordening aan het dagelijks bestuur kenbaar maken. Met inachtneming van de ingediende zienswijzen zal de kostentoedelingsverordening te zijner tijd voor definitieve vaststelling aan het algemeen bestuur worden voorgelegd.

Communicatie

De terinzagelegging zal op de gebruikelijke manier via plaatsing in het waterschapsblad op Overheid.nl bekend worden gemaakt.

EN WAT
DOEN WE
MORGEN
MET
WATER?

Bijlage 1: Kostenaandelen, tarieven en voorbeeldberekening

Kostenaandelen op basis van nieuwe kostentoedeling

	2023(huidig)	2024	Vershil
Ingezetenen	28,00%	28,00%	0,00%
Gebouwd	47,60%	54,50%	6,90%
Ongebouwd	24,00%	17,20%	-6,80%
Natuur	0,40%	0,30%	-0,10%
Totaal	100,00%	100,00%	0,00%

Tarieven op basis van begroting 2023 met toepassing nieuwe kostentoedeling

Tarieven per categorie	Tarief-differentiatie	2023	2024	Mutatie
Ingezetene (woonruimte)	Nvt	107,43	107,43	0
Binnendijks gebouwd (% van WOZ-waarde)	100%	0,05702%	0,06528%	0,00826%
Buitendijks gebouwd (% van WOZ-waarde)	25%	0,01425%	0,01632%	0,00207%
Ongebouwd:				
buitendijks onbemalen (hectare)	25%	18,14	13,00	-5,14
buitendijks onbemalen wegen (hectare)	25%+100%	90,71	65,01	-25,70
buitendijks bemalen (hectare)	25% +50%	54,43	39,01	-15,42
buitendijks bemalen wegen (hectare)	25%+50%+100%	127,00	91,01	-35,99
binnendijks onbemalen (hectare)	100%	72,57	52,01	-20,56
binnendijks onbemalen wegen (hectare)	100%+100%	145,14	104,02	-41,12
binnendijks bemalen (hectare)	100%+50%	108,86	78,01	-30,85
binnendijks bemalen wegen (hectare)	100%+50%+100%	181,43	130,02	-51,41
Natuur (hectare)	nvt	8,67	6,50	-2,17

Voorbeeldberekening op basis van begroting 2023 met toepassing nieuwe kostentoedeling

	Eenheden	Omslageneheid	2023	2024
Zuiveringsheffing	3	VE	175,92	175,92
Ingezetenen	1	Woonruimte	107,43	107,43
Gebouwd	180.000	WOZ-waarde	102,64	117,50
Ongebouwd	60	Hectare	6.531,60	4.680,60
Natuur	5	Hectare	43,35	32,50
TOTAAL			6.960,94	5.113,95

From: [redacted]@weterskipfryslan.nl
Sent: woensdag 24 mei 2023 19:32
To: [redacted]
Cc: [redacted]
Subject: FW: Stukken voor DB agendaoverleg donderdag 25 mei morgen einde middag in Ibabs

Hc [redacted]

Ik zie kostentoedeling niet bij de stukken in ibabs. Weet jij hoe dat zit?

Met vrgr

[redacted]

Van: [redacted]@weterskipfryslan.nl
Verzonden: dinsdag 23 mei 2023 17:18
Aan: [redacted]@weterskipfryslan.nl; [redacted]@weterskipfryslan.nl; [redacted]@weterskipfryslan.nl; [redacted]@weterskipfryslan.nl;
<[redacted]@weterskipfryslan.nl>; [redacted]@weterskipfryslan.nl; [redacted]@weterskipfryslan.nl; [redacted]@weterskipfryslan.nl; Oeds Bijlsma <[redacted]@weterskipfryslan.nl>;
Wendy Zuidema <[redacted]@weterskipfryslan.nl>
CC: [redacted]@weterskipfryslan.nl
Onderwerp: Stukken voor DB agendaoverleg donderdag 25 mei morgen einde middag in Ibabs

Goedemiddag allen,

De stukken voor het DB agendaoverleg worden morgen einde van de middag in Ibabs gezet. Reden is dat de stukken nu nog niet klaar zijn.

Hierbij alvast een overzicht van de stukken:

Plan van aanpak aanbesteding accountancy dienstverlening	[redacted]	Be de Winter	[redacted]	Voorstel DB
Vaststellen reactienota en visie Fryslan Klimaatbestendig 2050+ (BOVI)	[redacted]	Luzette Kroon	[redacted]	Voorstel DB
AB Voorstel Garantstelling Energiepark Ballumerbocht BV	[redacted]	Otto van der Galien	[redacted]	Voorstel AB
Kostentoedeling 2024	[redacted]	Be de Winter	[redacted]	Voorstel AB
Treasuryjaarplan 2023	[redacted]	Be de Winter	[redacted]	Voorstel DB
Waterschoon 3.0	[redacted]	Otto van der Galien en Annet van der Hoek	[redacted]	Voorstel AB
Zienswijze begroting 2024 NBK	[redacted]	Be de Winter	[redacted]	Voorstel AB

Hoop jullie hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Assistent bestuur en directie
Werkdagen: ma | di | do

[redacted]
[redacted]@weterskipfryslan.nl

Weterskip Fryslân 058 – 292 2222 | Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden
www.weterskipfryslan.nl

EN WAT DOEN WE MORGEN MET WATER?

Denk aan het milieu voordat u dit bericht print.

Wendy Zuidema <[redacted]@wetherskipfryslan.nl>

CC: [redacted]@wetherskipfryslan.nl

Onderwerp: Stukken voor DB agendaoverleg donderdag 25 mei morgen einde middag in Ibabs

Goedemiddag allen,

De stukken voor het DB agendaoverleg worden morgen einde van de middag in Ibabs gezet. Reden is dat de stukken nu nog niet klaar zijn.

Hierbij alvast een overzicht van de stukken:

Plan van aanpak aanbesteding accountancy dienstverlening	[redacted]	Be de Winter	[redacted]	Voorstel DB
Vaststellen reactienota en visie Fryslan Klimaatbestendig 2050+ (BOVI)	[redacted]	Luzette Kroon	[redacted]	Voorstel DB
AB Voorstel Garantstelling Energiepark Ballumerbocht BV	[redacted]	Otto van der Galien	[redacted]	Voorstel AB
Kostentoedeling 2024	[redacted]	Be de Winter	[redacted]	Voorstel AB
Treasuryjaarplan 2023	[redacted]	Be de Winter	[redacted]	Voorstel DB
Waterschoon 3.0	[redacted]	Otto van der Galien en Annet van der Hoek	[redacted]	Voorstel AB
Zienswijze begroting 2024 NBK	[redacted]	Be de Winter	[redacted]	Voorstel AB

Hoop jullie hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Assistent bestuur en directie
Werkdagen: ma | di | do

[redacted]
[redacted]@wetherskipfryslan.nl

Wetherskip Fryslân 058 – 292 2222 | Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden

www.wetherskipfryslan.nl

EN WAT DOEN WE MORGEN MET WATER?

Denk aan het milieu voordat u dit bericht print.

J

From: [redacted] J [redacted] J @weterskipfryslan.nl>
Sent: donderdag 25 mei 2023 17:05
To: [redacted] J
Cc: [redacted] J [redacted] J
Subject: RE: Kostentoedeling

1. Voor de kostentoedeling 2024 uit te gaan van de volgende uitgangspunten:
  - a. Een ingezetenenpercentage van 28%
  - b. De peildatum voor de waardebepaling van gebouwd en ongebouwd onroerende zaken te bepalen op 1-1-2022
  - c. Tariefdifferentiatie binnen-buitendijks, bemalen-onbemalen en wegen respectievelijk te bepalen op -75% voor buitendijks, +50% voor bemalen en +100% voor wegen.
2. De ontwerp-kostentoedelingsverordening met inachtneming van de hiervoor genoemde uitgangspunten vast te stellen.

Als het ab de ontwerp-verordening vast stelt, dan is deze toch inspraakrijp, waarom moet het DB daar nog een keer een hetzelfde plasje over doen ?

De verordening staat wel als bijlage genoemd, maar is niet als zodanig bij de stukken gevoegd. Dat is wel hetgeen ze moeten vaststellen voor de inspraak 1 ?

Bij argument 2.1 staat dat "er is gekozen voor" terwijl dat juist de inhoud van het besluit is.

Argument 2.2 is geen argument

Argument 3.2 is moeilijke kost. De vraag die hier blijft hangen is of de aangevoerde zaken niet ook van toepassing waren bij het opstellen van de huidige kostentoedeling. Ofwel, wat is er nu anders geworden ?

Argument 3.3. komt twee keer voor

Het kopje "inhoud ontwerp-kostentoedeling" staat op een wat vreemde plek in het voorstel. De inhoud er van kan beter in de inleiding opgenomen worden.

Onder risico's wordt een beschouwing gegeven. Dat is geen bestuurlijk risico als gevolg van dit besluit.

Het lijkt me goed om in de financiële paragraaf aan te geven dat er voor de financiën van het waterschap geen consequenties zijn. De consequenties liggen bij de belastingplichtigen.

De laatste zin van de financiële paragraaf kan daarom ook beter weg of daarop genuanceerd.

Onder alternatief staat de volgende zin:

Een hogere waarde van ongebouwd zou met een eventuele daling van de WOZ-waarde kunnen zorgen voor een minder sterke verschuiving van de kostenaandelen tussen de categorieën dan nu het geval is op basis van de gegevens met peildatum 1-1-2022. Dat heeft op z'n minst de suggestie dat er een peildatum wordt gekozen met een zo groot mogelijke verschuiving van kostenaandelen. Ik vind dat discutabel. Vraag me af of je dat zo kan/mag opschrijven.

Groet [redacted] J

Van: [redacted] J @weterskipfryslan.nl>
Verzonden: donderdag 25 mei 2023 14:37

Aan: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>

Onderwerp: Kostentoedeling

In sharepoint staan AB-voorstel en rapport Tauw, inzake kostentoedeling. Het agendaberaad zou het op prijs stellen als jij daar nog even kritisch naar zou willen kijken. Je kunt het beste je bevindingen rechtstreeks doorgeven aan [redacted] die de eindregie op het stuk heeft toebedeeld gekregen.

Goede Pinksterdagen.

[redacted]

sharepoint-noreply@wetherskipfryslan.nl

From: sharepoint-noreply@wetherskipfryslan.nl
Sent: donderdag 25 mei 2023 14:44
To: [REDACTED] J
Subject: OBP - Vergaderstukdossier - Kostentoedeling 2024: Vrijgeven vergaderstuk voor opgavemanager

Werkstroommelding

Beste [REDACTED] J

Er staat een taak voor je klaar ten aanzien van OBP - Vergaderstukdossier - Kostentoedeling 2024: Vrijgeven vergaderstuk voor opgavemanager.

Het betreft de taak: Vrijgeven vergaderstuk voor opgavemanager.

Je bent de steller van een vergaderstuk. Met je opdrachtgever heb je al afgestemd wat er nodig is, en anders heb je dat gesprek binnenkort. De eerste stap is nu het opstellen van het juiste document, of van de juiste documenten.

Betrek hierbij relevante adviseurs, bijvoorbeeld van control, juridische zaken en communicatie. Zorg dat zij het stuk kennen en er waar nodig ook input voor hebben gegeven.

Het aanmaken van de stukken doe je via de Eformity app in het dossier.

Klik [hier](#) om naar het dossier te gaan.

Klik [hier](#) om de taak als afgehandeld te registreren.

Met vriendelijke groet,
SharePoint

Dit is een automatisch verstuurd bericht

J

From: [REDACTED] </CN=RECIPIENTS/CN=C879F47F18A84C479A7C4CD0A27D71D3-[REDACTED]@WET>
Sent: vrijdag 26 mei 2023 09:53
To: [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]
Subject: FW: Informatiemarkt 26 juni en commissie 3 en 4 juli
Attachments: Informatiemarkt 26 juni.docx

Ter informatie.

Van: [REDACTED] <[REDACTED]@weterskipfryslan.nl>

Verzonden: vrijdag 26 mei 2023 09:45

Aan: [REDACTED] <[REDACTED]@weterskipfryslan.nl>; [REDACTED] <[REDACTED]@weterskipfryslan.nl>; [REDACTED]
<[REDACTED]@weterskipfryslan.nl>; [REDACTED] <[REDACTED]@weterskipfryslan.nl>; [REDACTED]
[REDACTED] <[REDACTED]@weterskipfryslan.nl>; [REDACTED] <[REDACTED]@weterskipfryslan.nl>; [REDACTED]
[REDACTED] <[REDACTED]@weterskipfryslan.nl>; [REDACTED] <[REDACTED]@weterskipfryslan.nl>; [REDACTED]
[REDACTED] <[REDACTED]@weterskipfryslan.nl>; [REDACTED] <[REDACTED]@weterskipfryslan.nl>; [REDACTED]
[REDACTED] <[REDACTED]@weterskipfryslan.nl>; [REDACTED] <[REDACTED]@weterskipfryslan.nl>; [REDACTED]
CC: [REDACTED] <[REDACTED]@weterskipfryslan.nl>; [REDACTED] <[REDACTED]@weterskipfryslan.nl>; [REDACTED]
<[REDACTED]@weterskipfryslan.nl>; [REDACTED] <[REDACTED]@weterskipfryslan.nl>; [REDACTED]
[REDACTED]@weterskipfryslan.nl>

Onderwerp: Informatiemarkt 26 juni en commissie 3 en 4 juli

Beste collega,

Je hebt een stuk voor het algemeen bestuur in voorbereiding of bent daarbij betrokken.

Na vaststelling door het DB op 13 juni zal jouw stuk op 16 juni beschikbaar komen voor het algemeen bestuur.

De behandeling door het algemeen bestuur is als volgt:

Maandag 26 juni vanaf 17:00	informatiemarkt	beeldvorming en (technische) vragen
Ma/di 3 en 4 juli vanaf 19:30	commissies	oordeelsvorming en onderling gesprek AB-leden
Dinsdag 18 juli (waar relevant)	algemeen bestuur	besluitvorming

Zorg dat je deze momenten in je agenda vrij houdt zodat je beschikbaar bent voor nadere toelichting.

Ter voorbereiding nu de volgende **vraag aan jullie**.

Bijgevoegd heb ik een opzet gemaakt voor de informatiemarkt van 26 juni.

Daarin maak ik op basis van de inhoud van de dossiers een inschatting van een passende vorm van bespreken.

- Voor de meeste stukken volstaat het om als deskundige tijdens de 'tafel-ronde' beschikbaar te zijn voor het beantwoorden van vragen.
- Wanneer het aannemelijk is dat er geen vragen gesteld zullen worden, kan een stuk direct naar de commissie zonder het een plek te geven op de informatiemarkt.
- Als een onderwerp meer complex is, organiseren we in aanvulling op de tafel-ronde een presentatie of open gesprek (of andere 'experimentele' vorm van verdieping).

Aan jullie de vraag of je de inschatting herkennen die ik gemaakt heb, en of jouw onderwerp 'passend' geagendeerd wordt.

Reactie hierop graag uiterlijk 7 juni sturen aan [REDACTED]

In mijn afwezigheid maakt zij die week de indeling af ter bespreking in het DB en de agendacommissie van het AB.

Op donderdag 15 juni zal de indeling van de informatiemarkt definitief zijn en krijg je nader bericht.

Groet,

 J

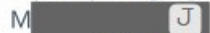
Adviseur algemeen bestuur

Vakgroep Bestuursadvisering, Communicatie en Omgeving

Werkdagen: ma | di | wo | do | vr

Wetterskip Fryslân

Fryslânplein 3, 8914 BZ Leeuwarden | Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden

M J

 J [@wetterskipfryslan.nl](mailto:J@wetterskipfryslan.nl) | www.wetterskipfryslan.nl

Agenda

Voor de informatiemarkt van Wetterskip Fryslân te houden op 26 juni 2023 om 17:00 uur in het werkcafé van Wetterskip Fryslân, Fryslânplein 3, 8914 BZ Leeuwarden

U bent uitgenodigd voor de informatiemarkt van maandag 26 juni.

Tijdens de informatiemarkt kunt u zich laten informeren over de onderwerpen die op 3 en 4 juli in de commissies besproken gaan worden. Dat kan door vragen daarover te stellen aan de aanwezige deskundigen uit de organisatie, of het gesprek te zoeken met de portefeuillehouder, elkaar of eventueel aanwezige betrokkenen vanuit de samenleving.

De informatiemarkt is de eerste stap ter voorbereiding op besluitvorming, gericht op de beeldvorming. Het biedt ruimte voor technische en verduidelijkende vragen: het HOE en WAT. De tweede stap is de bespreking in de commissie, gericht op oordeelsvorming. Daar gaat het vooral om het zoeken naar de betekenis, het WAAROM. In de commissie staat de dialoog centraal, onderling en met de portefeuillehouder. De laatste stap, besluitvorming, is in de AB-vergadering.

De informatiemarkt begint met enkele inhoudelijke presentaties, met ruimte voor het stellen van vragen. Daarna kunt u aan verschillende tafels in gesprek met deskundigen uit de organisatie. Tegelijk kunt u gebruik maken van een warm buffet en ook onderling het contact zoeken.

Het schema voor de bijeenkomst is als volgt

	Werkcafé	De Leijen
17:00 – 17:15	Voortgang biodiversiteit <i>(presentatie vanuit de organisatie)</i>	Kostentoedeling <i>(presentatie door [REDACTED] J)</i>
17:15 – 17:30		
17:30 – 17:45		Noordelijk Belasting Kantoor <i>(presentatie door de directeur)</i>
17:45 – 18:00	Tafeltjes + Warm buffet Tafel 1 – Kaderbrief en kostentoedeling Tafel 2 – Waterschoon 3.0 Tafel 3 - Energiepark Ballumerbocht	
18:00 – 18:15		
18:15 – 18:30		
18:30 – 18:45		
18:45 – 19:00		

Agenda

- NB Om 19:30 diezelfde avond begint het inwerkprogramma met stakeholders. Dat geeft een half uur gelegenheid tot uitlopen.
- NB geen tafels ingericht voor BOVI, zienswijze NBK, aanbesteding accountant en biodiversiteit. Voor BOVI omdat daar al de nodige informatiebijeenkomsten voor zijn geweest, voor NBK en biodiversiteit omdat het in een aparte sessie gepresenteerd wordt en voor accountant omdat het onderwerp erg klein is.

EN WAT
DOEN WE
MORGEN
MET
WATER?

- Voor de meeste stukken volstaat het om als deskundige tijdens de ‘tafel-ronde’ beschikbaar te zijn voor het beantwoorden van vragen.
- Wanneer het aannemelijk is dat er geen vragen gesteld zullen worden, kan een stuk direct naar de commissie zonder het een plek te geven op de informatiemarkt.
- Als een onderwerp meer complex is, organiseren we in aanvulling op de tafel-ronde een presentatie of open gesprek (of andere ‘experimentele’ vorm van verdieping).

Aan jullie de vraag of je de inschatting herkennen die ik gemaakt heb, en of jouw onderwerp ‘passend’ geagendeerd wordt.

Reactie hierop graag uiterlijk 7 juni sturen aan [redacted]

In mijn afwezigheid maakt zij die week de indeling af ter bespreking in het DB en de agenda commissie van het AB. Op donderdag 15 juni zal de indeling van de informatiemarkt definitief zijn en krijg je nader bericht.

Groet,

[redacted]

Adviseur algemeen bestuur

Vakgroep Bestuursadvisering, Communicatie en Omgeving

Werkdagen: ma | di | wo | do | vr

Wetterskip Fryslân

Fryslânplein 3, 8914 BZ Leeuwarden | Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden

M [redacted]

E [redacted] [@wetterskipfryslan.nl](mailto:[redacted]@wetterskipfryslan.nl) | www.wetterskipfryslan.nl

J

From: [redacted] J [redacted] J @weterskipfryslan.nl>
Sent: vrijdag 26 mei 2023 10:48
To: [redacted] J
Subject: RE: Informatiemarkt 26 juni en commissie 3 en 4 juli

Hoi [redacted] J

inderdaad fijn om te weten dat dit onderwerp wordt besproken op de informatiemarkt. Ben het hele proces nog aan het uitzoeken en wist dat deze avonden werden gehouden maar wist niet goed wat er dan op de agenda staat. Goed om te weten in hoeverre het bestuur wordt meegenomen.

Groet,

[redacted] J

Van: [redacted] J [redacted] J @weterskipfryslan.nl>
Verzonden: vrijdag 26 mei 2023 10:45
Aan: [redacted] J [redacted] J @weterskipfryslan.nl>
Onderwerp: RE: Informatiemarkt 26 juni en commissie 3 en 4 juli

Hoi [redacted] J

Je hoeft wat mij betreft niet aanwezig te zijn. Leek me wel goed om je even te informeren.

Groet [redacted] J

Van: [redacted] J <[redacted] J @weterskipfryslan.nl>
Verzonden: vrijdag 26 mei 2023 09:59
Aan: [redacted] J <[redacted] J @weterskipfryslan.nl>
Onderwerp: RE: Informatiemarkt 26 juni en commissie 3 en 4 juli

Hoi [redacted] J

Is het de bedoeling dat ik de informatiemarkt bijwoon? Of is dit ter kennisgeving dat deze wordt gehouden?

Groet,

[redacted] J

Van: [redacted] J <[redacted] J @weterskipfryslan.nl>
Verzonden: vrijdag 26 mei 2023 09:53
Aan: [redacted] J [redacted] J @weterskipfryslan.nl>; [redacted] J [redacted] J @weterskipfryslan.nl>; [redacted] J [redacted] J @weterskipfryslan.nl>
Onderwerp: FW: Informatiemarkt 26 juni en commissie 3 en 4 juli

Ter informatie.

Van: [redacted] J <[redacted] J @weterskipfryslan.nl>
Verzonden: vrijdag 26 mei 2023 09:45

Aan: [redacted] @watterskipfryslan.nl; [redacted] @watterskipfryslan.nl; [redacted]
 [redacted] @watterskipfryslan.nl; [redacted] @watterskipfryslan.nl;
 [redacted] @watterskipfryslan.nl; [redacted] @watterskipfryslan.nl;
 [redacted] @watterskipfryslan.nl; [redacted] @watterskipfryslan.nl;
 [redacted] @watterskipfryslan.nl; [redacted] @watterskipfryslan.nl;
 [redacted] @watterskipfryslan.nl; [redacted] @watterskipfryslan.nl;
 CC: [redacted] @watterskipfryslan.nl; [redacted] @watterskipfryslan.nl; [redacted]
 [redacted] @watterskipfryslan.nl; [redacted] @watterskipfryslan.nl;
 [redacted] @watterskipfryslan.nl

Onderwerp: Informatiemarkt 26 juni en commissie 3 en 4 juli

Beste collega,

Je hebt een stuk voor het algemeen bestuur in voorbereiding of bent daarbij betrokken. Na vaststelling door het DB op 13 juni zal jouw stuk op 16 juni beschikbaar komen voor het algemeen bestuur.

De behandeling door het algemeen bestuur is als volgt:

Maandag 26 juni vanaf 17:00	informatiemarkt	beeldvorming en (technische) vragen
Ma/di 3 en 4 juli vanaf 19:30	commissies	oordeelsvorming en onderling gesprek AB-leden
Dinsdag 18 juli (waar relevant)	algemeen bestuur	besluitvorming

Zorg dat je deze momenten in je agenda vrij houdt zodat je beschikbaar bent voor nadere toelichting.

Ter voorbereiding nu de volgende **vraag aan jullie**.

- Bijgevoegd heb ik een opzet gemaakt voor de informatiemarkt van 26 juni. Daarin maak ik op basis van de inhoud van de dossiers een inschatting van een passende vorm van bespreken.
- Voor de meeste stukken volstaat het om als deskundige tijdens de ‘tafel-ronde’ beschikbaar te zijn voor het beantwoorden van vragen.
  - Wanneer het aannemelijk is dat er geen vragen gesteld zullen worden, kan een stuk direct naar de commissie zonder het een plek te geven op de informatiemarkt.
  - Als een onderwerp meer complex is, organiseren we in aanvulling op de tafel-ronde een presentatie of open gesprek (of andere ‘experimentele’ vorm van verdieping).

Aan jullie de vraag of je de inschatting herkennen die ik gemaakt heb, en of jouw onderwerp ‘passend’ geagendeerd wordt.

Reactie hierop graag uiterlijk 7 juni sturen aan [redacted]

In mijn afwezigheid maakt zij die week de indeling af ter bespreking in het DB en de agendacommissie van het AB. Op donderdag 15 juni zal de indeling van de informatiemarkt definitief zijn en krijg je nader bericht.

Groet,

[redacted]
 Adviseur algemeen bestuur
 Vakgroep Bestuursadvisering, Communicatie en Omgeving
 Werkdagen: ma | di | wo | do | vr

Watterskip Fryslân
 Fryslânplein 3, 8914 BZ Leeuwarden | Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden
 M [redacted]
 E [redacted] @watterskipfryslan.nl | www.watterskipfryslan.nl

J

From: [redacted] J </CN=RECIPIENTS/CN=C879F47F18A84C479A7C4CD0A27D71D3-[redacted] J@WET>
Sent: vrijdag 26 mei 2023 13:35
To: [redacted] J
Subject: Kostentoedelingsverordening

Hallo [redacted] J

Hoe ver ben je met de verordening? Deze moet wel mee met de stukken voor het dagelijks bestuur.

Met vriendelijke groeten,

[redacted] J
Vakgroep Control, Financiën en Inkoop;
M. [redacted] J
E. [redacted] J @weterskipfryslan.nl
Werkdagen: di | wo | do | vr

WeterskipFryslân 058-292 2222 | Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden
www.weterskipfryslan.nl

EN WAT DOEN WE MORGEN MET WATER?

Denk aan het milieu voordat u dit bericht print.

J

From: [redacted] J </CN=RECIPIENTS/CN=C879F47F18A84C479A7C4CD0A27D71D3-[redacted] J @WET>
Sent: vrijdag 26 mei 2023 14:04
To: [redacted] J
Subject: verordening
Attachments: Kostentoedelingsverordening 2019-2023 na AB 2018 10 10.docx

Met vriendelijke groeten,

J

Vakgroep Control, Financiën en Inkoop;

M. [redacted] J

E. [redacted] J [@weterskipfryslan.nl](mailto:[redacted]@weterskipfryslan.nl)

Werkdagen: di | wo | do | vr

WeterskipFryslân 058-292 2222 | Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden

www.weterskipfryslan.nl

EN WAT DOEN WE MORGEN MET WATER?

Denk aan het milieu voordat u dit bericht print.

Het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân;

Gelet op de artikelen 120 en 122 van de Waterschapswet (Stb 2007, nr 208), hoofdstuk 6 van het Waterschapsbesluit en het provinciale reglement voor het waterschap;

Gelet op het voorstel van het Dagelijks bestuur d.d. 10 juli 2018;

Besluit:

Vast te stellen de kostentoedelingsverordening watersysteembeheer als volgt:

Kostentoedelingsverordening watersysteembeheer

Begripsbepalingen

Artikel 1

Deze verordening verstaat onder:

- a. kosten voor het watersysteembeheer: netto-kosten van de kostendrager watersysteembeheer zoals opgenomen in de begroting van het waterschap en die gedekt worden met behulp van de watersysteemheffing;
- b. gebied van het waterschap: het gebied dat is aangegeven op de bij het provinciaal reglement behorende kaart waarin het waterschap bevoegd is het watersysteembeheer uit te oefenen;
- c. ingezetenen: onder ingezetenen worden verstaan degenen die blijkens de basisregistratie personen bij het begin van het kalenderjaar woonplaats hebben in het gebied van het waterschap en aldaar gebruik hebben van een woonruimte.
- d. zakelijk gerechtigden ongebouwd, niet zijnde natuurterreinen: degenen die krachtens eigendom, bezit of beperkt recht het genot hebben van ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterreinen zijn in het gebied van het waterschap;
- e. zakelijk gerechtigden natuurterreinen: degenen die krachtens eigendom, bezit of beperkt recht in het gebied van het waterschap het genot hebben van natuurterreinen;
- f. zakelijk gerechtigden gebouwd: degenen die krachtens eigendom, bezit of beperkt recht het genot hebben van gebouwde onroerende zaken in het gebied van het waterschap;
- g. buitendijks gelegen onroerende zaken: onroerende zaken die geheel of gedeeltelijk buiten de primaire waterkering zijn gelegen;
- h. bemalen gebieden: delen van het gebied van het waterschap die niet vrij afwateren en delen van het gebied van het waterschap waarin uit lager gelegen gebieden water wordt opgemalen.

Kostentoedeling watersysteembeheer

Artikel 2

1. De kosten van het watersysteembeheer worden als volgt aan de heffingplichtige categorieën toegeedeeld:
  - a) 28 % aan de ingezetenen;
  - b) 24 % aan de zakelijk gerechtigden van ongebouwde onroerende zaken, niet zijnde natuurterreinen;
  - c) 0,4% aan de zakelijk gerechtigden van natuurterreinen;
  - d) 47,6% aan de zakelijk gerechtigden van gebouwde onroerende zaken.
2. De waarde van de onroerende zaken bedoeld in het vorige artikellid, onderdelen b, c en d wordt bepaald naar de waarde die de onroerende zaken op de waardepeildatum hebben naar de staat en hoedanigheid waarin zij op die datum verkeren.
3. De waardepeildatum is 1 januari 2018.

Kosten van heffing en invordering en van de verkiezingen

Artikel 3

De kostentoedelingspercentages genoemd in artikel 2, eerste lid, zijn bepaald op basis van de uitgangspunten van artikel 120 van de Waterschapswet met dien verstande dat daarbij de kosten van heffing en invordering van de watersysteemheffing, alsmede de kosten van de verkiezingen van het algemeen bestuur rechtstreeks aan de betrokken categorieën van heffingplichtigen zijn toegerekend.

Tariefdifferentiatie

Artikel 4

1. Voor buitendijks gelegen ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterreinen zijn en voor buitendijks gelegen gebouwde onroerende zaken wordt een gedifferentieerd tarief gehanteerd dat 75 % lager is dan het tarief dat blijkens de verordening op de watersysteemheffing voor elk van deze categorieën geldt.
2. Voor ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterreinen zijn die in bemaalen gebieden zijn gelegen wordt een gedifferentieerd tarief gehanteerd dat 50 % hoger is dan het tarief dat blijkens de verordening op de watersysteemheffing voor deze categorie geldt.
3. Voor verharde openbare wegen wordt een gedifferentieerd tarief gehanteerd dat 100% hoger is dan het tarief dat blijkens de verordening op de watersysteemheffing voor ongebouwde onroerende zaken, niet zijnde natuurterreinen, geldt.
4. De tariefdifferentiaties, genoemd in de leden 1, 2 en 3 worden naast elkaar toegepast.

Inwerkingtreding, overgangsbepaling en citeerartikel

Artikel 5

1. De kostentoedelingsverordening Wetterskip Fryslân 2014, vastgesteld op 15 oktober 2013, wordt ingetrokken met ingang van de in het derde lid van deze bepaling genoemde datum, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastingjaren waarvoor zij heeft gegolden.
2. Deze verordening treedt in werking op de achtste dag na die van haar bekendmaking.
3. Deze verordening vindt voor het eerst toepassing in het belastingjaar dat aanvangt op 1 januari 2019.
4. Deze verordening wordt aangehaald als kostentoedelingsverordening watersysteembeheer Wetterskip Fryslân 2019.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân op 9 oktober 2018.

Ir. P.A.E. Van Erkelens
Dijkgraaf

O. Bijlsma
Secretaris-directeur

Toelichting op de kostentoedelingsverordening watersysteembeheer Wetterskip Fryslân

Algemeen

1. Wettelijke basis

Ingevolge artikel 120, eerste lid, van de Waterschapswet (Stb 2007, 208) moet het algemeen bestuur van een waterschap ten behoeve van de watersysteemheffing een verordening vaststellen, waarin voor elk van de categorieën van heffingplichtigen de toedeling van het kostenaandeel is opgenomen. Het waterschap kan bij deze verordening bepalen dat de kosten van heffing en invordering en de kosten van de verkiezing van de leden van het algemeen bestuur rechtstreeks worden toegerekend aan de betrokken categorieën van heffingplichtigen.

Het waterschap kan op grond van artikel 122 van de wet ook gebruik maken van de mogelijkheid om belastingtarieven hoger of lager vast te stellen, d.w.z. te differentiëren.

Omdat tariefdifferentiatie een verfijning is van de kostentoedeling moet zij in de verordening worden geregeld. De verordening wordt ten minste éénmaal in de vijf jaren herzien.

2. Kostentoedelingsmethode Delfland wettelijk voorgeschreven

De wijze waarop de kosten van de taakuitoefening aan de categorieën van heffingplichtigen worden toegedeeld, is wettelijk vastgelegd. Ingevolge het tweede lid van artikel 120 wordt de toedeling van het kostenaandeel aan de categorieën ingezetenen bepaald aan de hand van de gemiddelde inwonerdichtheid per vierkante kilometer in het gebied van het waterschap.

De toedeling van kosten aan de overige drie heffingplichtige categorieën geschiedt ingevolge het vierde lid van deze bepaling aan de hand van de waarde van de onroerende zaken in het economisch verkeer.

Deze wijze van kostentoedeling staat bekend als de methode Delfland en is bij de Wet modernisering waterschapsbestel (Stb. 2007, nr 208) als verplichte kostentoedelingsmethode voorgeschreven.

3. Toedelen van kosten aan de categorieën ingezetenen

De eerste stap in het toedelingsproces is de toedeling van kosten aan de categorie ingezetenen. Dit gebeurt aan de hand van de gemiddelde inwonerdichtheid per vierkante kilometer in het gebied van het waterschap. De toedeling is als volgt:

- bij een gemiddeld aantal inwoners van 500 of minder, bedraagt het toedelingspercentage minimaal 20% en maximaal 30%;
- bij een gemiddeld aantal inwoners van meer dan 500 maar niet meer dan 1000, bedraagt het toedelingspercentage minimaal 31% en maximaal 40%;
- bij een gemiddeld aantal inwoners van meer dan 1000, bedraagt het toedelingspercentage minimaal 41% en maximaal 50%.

Het behoort tot de bestuurlijke vrijheid van het waterschap om binnen de aangegeven bandbreedte te bepalen wat het exacte ingezetenaandeel wordt.

4. Toedelen van de resterende kosten aan de specifieke categorieën

Nadat het aandeel van de ingezetenen in de kostentoedeling is bepaald, worden de resterende kosten van de taakuitoefening aan de categorieën ongebouwd niet zijnde natuurterreinen, natuurterreinen en gebouwd toegedeeld. Deze toedeling vindt op basis van het bepaalde in artikel 120, vierde lid, Waterschapswet, plaats op basis van de waarde van de onroerende zaken in het economisch verkeer. In het Waterschapsbesluit (Stb 2007, 497) zijn over de waardebepaling nadere regels gesteld. De onderlinge waardeverhouding tussen de categorieën is bepalend voor de kostentoedeling.

5. Waardebepaling en waardepeildatum

De waarde van de onroerende zaken moet worden bepaald naar de hoedanigheid en de staat van die zaken op de waardepeildatum. In artikel 6.10, eerste lid, van het Waterschapsbesluit is dit voor natuurterreinen en voor andere ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterreinen zijn, uitdrukkelijk bepaald. Voor gebouwde onroerende zaken bevat het Waterschapsbesluit een dergelijke expliciete regeling niet. Dit is ook niet nodig omdat voor de waardebepaling van deze categorie wordt aangesloten bij de WOZ-gegevens en in de wet WOZ al geldt dat de waarde naar de hoedanigheid en de staat van de onroerende zaken op de waardepeildatum moet worden bepaald. Ingevolge artikel 6.11, eerste lid, van het Waterschapsbesluit, ligt de waardepeildatum maximaal twee jaar voor het begin van het eerste kalenderjaar waarop de verordening betrekking heeft. Als peildatum is gekozen voor 1 januari 2018. De taxatiewijzer die wordt gebruikt voor de waardebepaling van de (spoor)wegen is geactualiseerd naar de situatie per 1-1-2018. De waarde van gebouwd is gebaseerd op de WOZ-waarde per 1-1-2017 waarna deze zijn vermenigvuldigd met de door de inliggende gemeenten aangegeven geprognostiseerde dalings- c.q. stijgingspercentages in de periode van 1-1-2017 tot 1-1-2018.

In het proces van kostentoedeling wordt geen rekening gehouden met wijzigingen die zich in de staat of de hoedanigheid van de onroerende zaken hebben voorgedaan of nog zullen voordoen tussen de waardepeildatum (1 januari 2018) en het begin van het eerste belastingjaar waarop de verordening betrekking heeft (1 januari 2019). Zo zullen bouwpercelen die na de waardepeildatum zijn bebouwd, voor de kostentoedeling als ongebouwde onroerende zaken worden aangemerkt en zal landbouwgrond die na de waardepeildatum is omgevormd tot natuur of tot bouwgrond, nog wel als landbouwgrond in de waardebepaling worden meegenomen.

6. Natuurterreinen

Natuurterreinen vormen voor de kostentoedeling en de belastingheffing een aparte categorie. Ingevolge artikel 116, onderdeel c, van de Waterschapswet is een natuurterrein een ongebouwde onroerende zaak, waarvan de inrichting en het beheer geheel of nagenoeg geheel en duurzaam is afgestemd op het behoud en de ontwikkeling van natuur. De feitelijke situatie (en niet de toekomstige situatie of de situatie volgens het bestemmingsplan) bepaalt dus of sprake is van een natuurterrein. Bossen, al dan niet bedrijfsmatig geëxploiteerd en open wateren worden bij wetsfictie mede als natuurterreinen aangemerkt. Voorwaarde is wel dat deze objecten een oppervlakte van tenminste één hectare hebben.

Gronden die meedoen aan SN, subsidie natuurbeheer, zijn ingedeeld in de categorie natuur. Deze gronden zijn ruimtelijk bestemd als natuur. Hier is sprake van particulier natuurbeheer. Dat is niet het geval met gronden die meedoen aan SAN, subsidie agrarisch natuurbeheer. De primaire functie blijft namelijk agrarisch. Deze gronden behoren daarom tot de categorie ongebouwd.

7. De watersysteemtaak

De watersysteemtaak wordt in artikel 1, tweede lid, van de Waterschapswet genoemd en omvat de taken van het waterschap op het gebied van het waterkeringsbeheer, het waterkwantiteitsbeheer en het kwaliteitsbeheer van oppervlaktewateren, voor zover laatstgenoemde activiteiten niet vallen onder het transporteren en/of behandelen van afvalwater.

De zorg voor het watersysteem is een samenhangende taak die het waterschap in het gehele waterschapsgebied uitoefent. Onder het waterschapsgebied moet het reglementaire gebied worden verstaan, de buitengrenzen van het beheersgebied. De provinciale kaart is leidend. Omdat de watersysteemtaak in het gehele waterschapsgebied wordt uitgeoefend, komen gebieden zonder enig belang in de nieuwe situatie niet voor. De grenzen van het beheergebied van Wetterskip Fryslân vallen – met uitzondering van een deel dat in de provincie Groningen is gelegen - samen met de provinciale grenzen. Dat betekent dat het waterschap ook

buiten de primaire waterkering de watersysteemtaak uitoefent en derhalve de buiten die waterkeringen gelegen onroerende zaken in de omslag zal betrekken. Uitgangspunt van het nieuwe systeem is dus dat alle ingezetenen en onroerende zaken binnen het beheergebied worden aangeslagen.

In de Memorie van toelichting valt hierover het volgende te lezen:

"Met de integratie van de watersysteemtaken wordt de mogelijkheid om taakgebieden in te stellen goeddeels irrelevant. De zorg voor het watersysteembeheer wordt immers gezien als één samenhangende taak die het waterschap, uitzonderingen daargelaten, in zijn hele beheersgebied uitoefent"

en

"Degenen die tot deze categorieën behoren, hebben per definitie belang bij de uitoefening van de taken van het waterschap".

De toelichting op het Waterschapsbesluit zegt hierover:

"Degenen die tot deze categorieën behoren, hebben per definitie belang bij de uitoefening van de taken van het waterschap en dienen om die reden allen bij te dragen aan de bekostiging van de taakuitoefening door het waterschap".

Uit het feit dat de wetgever expliciet in de wet de mogelijkheid heeft opgenomen van een tariefdifferentiatie voor buitendijks gelegen onroerende zaken met een maximale reductie van 75%, kan worden afgeleid dat de wetgever van oordeel is dat buitendijkse onroerende zaken altijd een belang hebben en minimaal 25 % van het tarief moeten betalen. Het is dan ook niet mogelijk om gebieden buiten de heffing te laten behalve wanneer een andere beheerder (het Rijk) het beheer heeft.

Niet in de omslagheffing zullen worden betrokken de gebieden binnen het beheergebied waar het Rijk krachtens de Waterwet en de daarop gebaseerde regelgeving is belast met het watersysteembeheer namelijk de Waddenzee en het deel van het IJsselmeer, gelegen in het beheergebied. Blijkens het provinciaal reglement strekt de taak van het waterschap zich niet uit tot de gebieden waar de taak aan andere publiekrechtelijke lichamen is opgedragen. Deze wateren worden niet in de omslag betrokken.

8. Relatie met de begroting van het waterschap

In het traject van belastingheffing (kostentoedeling-tariefbepaling-aanslagvervaardiging-heffing en invordering) zijn de kosten van de watersysteemtaken van het waterschap bepalend. De kosten worden in de begroting van het waterschap geraamd en in de jaarverslaggeving verantwoord. Gelet op het belang van de belastingheffing voor de waterschappen en gelet op het feit dat inzicht moet bestaan in de lasten voor de belastingplichtigen, vormt een specificatie van de bedragen die uiteindelijk tot lasten van de belastingplichtigen leiden, een apart onderdeel van de begroting (de begroting naar kostendragers). Een en ander is in de verslaggevingsvoorschriften van het Waterschapsbesluit vastgelegd. Het gaat in deze verordening om de kostendrager watersysteembeheer.

Eveneens op grond van de verslaggevingsvoorschriften wordt in de begroting naar kostendragers voor iedere taak allereerst op basis van de netto-kosten, het bedrag voor onvoorzien, de bedragen die voor kwijtschelding en oninbaarverklaring worden geraamd, verwachte dividenden en overige algemene opbrengsten een saldo berekend, het resultaat. Daarna wordt aangegeven hoe het begrote resultaat zal worden gedekt of bestemd. In de regel wordt er eerst onttrokken of toegevoegd aan reserves en ontstaat daarna het bedrag dat het waterschap door middel van belastingheffing zal moeten ontvangen. Dit laatste bedrag is het startpunt van de kostentoedeling.

9. Tariefdifferentiaties

In artikel 122 van de wet wordt de mogelijkheid van tariefdifferentiatie geboden. Blijkens de Memorie van Toelichting heeft de wetgever deze regeling opgenomen omdat zij niet voorbij heeft

willen gaan aan het feit dat het belang bij de watersysteemtaak voor bepaalde onroerende zaken duidelijk anders kan liggen dan dat van andere onroerende zaken. De wetgever heeft nadrukkelijk aangegeven dat de waterschappen op dit punt een bestuurlijke vrijheid hebben. Het algemeen bestuur is – anders dan bij de vroegere classificatie (voor het jaar 2009) – niet tot differentiëren verplicht. Zie de Memorie van Toelichting bij de Wet modernisering waterschapsbestel, TK 30601, nr 3, bldz 26.

Het uitgangspunt dat in artikel 121, eerste lid, onderdelen b, c en d, van de Waterschapswet is neergelegd, is dat het tarief van de belasting per heffingsmaatstaf voor elke categorie gelijk is. De regeling van de tariefdifferentiatie brengt hierin verandering. Indien voor differentiatie wordt gekozen, is binnen de betreffende belastingcategorie geen sprake meer van een gelijk tarief, maar van tarieven die naar gelang de situatie hoger of lager zijn. Bij tariefdifferentiatie gaat het om een beperkt aantal in de wet limitatief opgesomde mogelijkheden.

Tariefdifferentiatie is ingevolge artikel 122 uitsluitend in de volgende gevallen en tot de volgende maxima mogelijk:

1. buitendijks gelegen onroerende zaken: maximaal 75% lager tarief.
2. onroerende zaken die blijkens de legger van het waterschap als waterberging worden gebruikt: maximaal 75% lager tarief.
3. onroerende zaken gelegen in bemalen gebieden: maximaal 100% hoger tarief.
4. onroerende zaken die in hoofdzaak bestaan uit glasopstanden als bedoeld in artikel 220d, eerste lid, onderdeel b, van de Gemeentewet: maximaal 100% hoger tarief.
5. verharde openbare wegen: maximaal 100% hoger tarief indien het waterschap voor 1 juli 2012 nog geen tariefdifferentiatie wegen toepaste.
6. verharde openbare wegen: maximaal 400% hoger tarief indien het waterschap voor 1 juli 2012 al tariefdifferentiatie wegen toepaste.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Begripsbepalingen

In artikel 1 zijn enkele begrippen, die in de verordening voorkomen, nader gedefinieerd.

Onderdeel a: De kosten die in de kostentoedeling een rol spelen zijn de netto-kosten die in de begroting van het waterschap zijn opgenomen en die met behulp van de watersysteemheffing worden gedekt.

Onderdeel b: Het gebied dat is aangegeven op de bij het provinciaal reglement behorende kaart behalve de gebieden waar het Rijk krachtens de Waterwet en de daarop gebaseerde regelgeving is belast met het watersysteembeheer.. Tot het gebied van het waterschap behoren ook buiten de primaire waterkeringen gelegen gebieden.

Onderdelen c: Hierin wordt een omschrijving gegeven van het begrip ingezetene. Om als ingezetene aangemerkt te worden, moet de persoon in het gebied van het waterschap woonplaats hebben en er gebruik hebben van woonruimte.

Woonplaats hebben in het gebied van het waterschap: de wet koppelt dit aan de inschrijving in de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens aan het begin van het kalenderjaar. Gebruik van een woonruimte: uit een uitspraak van het Gerechtshof 's Hertogenbosch van 27 maart 2013,12/00369, LJN BZ7181 blijkt het volgende: een structureel en frequent verblijf in een woning kan tot de conclusie leiden dat sprake is van gebruik van een woonruimte. Deze uitspraak betrof de gemeentelijke afvalstoffenheffing en rioolrechten, maar is ook relevant voor de ingezetenenheffing. Van een woonruimte is blijkens het arrest van de Hoge Raad van 26 juni 1996, Belastingblad 1996, bldz. 431, sprake als de ruimte over zelfstandige voorzieningen (keuken, douche, sanitair) beschikt. De gebruiker van de ruimte mag dus niet meer dan bijkomstig afhankelijk zijn van voorzieningen

elders in het gebouw. Is dat wel het geval, dan is geen sprake van een woonruimte en kan van de gebruiker geen ingezetenenheffing worden geheven.

Onderdeel d tot en met f: Deze onderdelen bevatten een beschrijving van de begrippen, zakelijk gerechtigden ongebouwd niet zijnde natuurterreinen, zakelijk gerechtigden natuurterreinen en zakelijk gerechtigden gebouwd. Dit zijn de heffingplichtige categorieën. Voor de omschrijvingen is aangesloten bij artikel 116, onder a en artikel 117 onder b t/m d van de Waterschapswet. De beperkte rechten die tot belastingplicht leiden zijn:

- appartementsrecht
- erfpachtrecht
- recht van opstal
- recht van vruchtgebruik
- recht van beklemming
- recht van gebruik en bewoning
- de bekleemde meier en
- het beperkt recht in de zin van artikel 5, derde lid, onderdeel b, van de Belemmeringenwet privaatrecht

Ingevolge artikel 119, eerste lid, van de Waterschapswet moet voor het antwoord op de vraag wie heffingplichtig is, van de basisregistratie kadaster worden uitgegaan:

heffingplichtig is degene die bij het begin van het jaar als rechthebbende in deze basisregistratie is vermeld, tenzij het tegendeel blijkt. Indien er naast eigendom ook sprake is van een beperkt recht of indien sprake is van meer dan één beperkt recht, is de vraag wie van de zakelijk gerechtigden in de heffing moet worden betrokken. Artikel 119, tweede en derde lid, geven voor deze situaties de rangorde aan.

Onderdeel g geeft aan wat onder buitendijks gelegen onroerende zaken moet worden verstaan. Buitendijks gelegen onroerende zaken zijn omschreven als onroerende zaken die geheel of gedeeltelijk buiten de primaire waterkering zijn gelegen.

Onderdeel h geeft aan wat onder onroerende zaken die in bemalen gebieden zijn gelegen moet worden verstaan. Bemaling kan plaatsvinden door polderbemaling, boezembemaling en/of opmaling.

Artikel 2 Kostentoedeling watersysteembeheer

In artikel 2 is aangegeven op welke wijze de kosten van de taakuitoefening over de vier heffingplichtige categorieën worden verdeeld. Artikel 2 vormt daarmee het kernartikel van de verordening. De kostentoedeling geschiedt in twee stappen. In de eerste stap wordt het kostenaandeel van de categorie ingezetenen bepaald en in de tweede stap worden de resterende kosten van de taakuitoefening over de categorieën ongebouwd niet zijnde natuur, natuur en gebouwd verdeeld.

Stap 1 - kostentoedelingsproces; toedelen aan de categorie ingezetenen.

De eerste stap in het kostentoedelingsproces is het toedelen van kosten aan de categorie ingezetenen. Dit gebeurt op basis van de gemiddelde inwonerdichtheid in het gebied van het waterschap. Voor het bepalen van de gemiddelde inwonerdichtheid wordt uitgegaan van het totaal aantal inwoners zoals dat uit de GBA-gegevens van de in het waterschapsgebied liggende gemeenten blijkt en de totale oppervlakte van het waterschap. Het minimum kostenaandeel voor de categorie ingezetenen bedraagt 20% en het maximum – indien van de mogelijkheid van de verhoging als bedoeld in artikel 120, lid 3, van de Waterschapswet gebruik wordt gemaakt – 60%. Bij een gemiddeld aantal inwoners per vierkante kilometer in het gebied van het waterschap van 500 of minder bedraagt het kostenaandeel minimaal 20% en maximaal 30%.

De inwonerdichtheid in het gebied van Wetterskip Fryslân is ongeveer 200 inwoners per vierkante kilometer. Bij deze inwonerdichtheid hoort een percentage van minimaal 20% en maximaal 30% kostenaandeel voor de categorie ingezetenen. In 2013 is besloten om het ingezetenen percentage vast te stellen op 28%. Bij de vaststelling van dit percentage is rekening gehouden met de inwonerdichtheid en de specifieke kosten van verkiezingen en heffing en invordering. De meer algemene kosten voor wonen, werken en recreëren binnen het gebied van Wetterskip Fryslân zijn eveneens verdisconteerd. Omdat de inwonerdichtheid en het algemeen belang van de categorie ingezetenen niet of nauwelijks is gewijzigd wordt het geldende percentage van 28% gehandhaafd.

Stap 2 - kostentoedelingsproces; toedelen van de resterende kosten aan de specifieke categorieën.

Nadat is bepaald welk aandeel in de kosten van het watersysteembeheer aan de ingezetenen wordt toegedeeld, vindt in stap 2 de toedeling van de resterende kosten van de taakuitoefening aan de categorieën ongebouwd niet zijnde natuur, natuur en gebouwd plaats. Dit gebeurt op basis van hun onderlinge waardeverhouding. In verband hiermee moet de waarde in het economisch verkeer van deze categorieën worden bepaald. In het Waterschapsbesluit is aangegeven hoe de waardebepaling dient te geschieden en welke regels daarbij gelden.

Tauw b.v. heeft een kostentoedelingsrapport opgesteld waarin voor Wetterskip Fryslân de kostenaandelen zijn berekend. Hierna wordt beschreven hoe de bepaling van de waarden van de categorieën plaatsvindt.

Waardebepaling categorie ongebouwde onroerende zaken, niet zijnde natuurterreinen.

Deze categorie valt in het kader van de kostentoedeling uiteen in 'subcategorieën' (groepen) van typen grondgebruik, te weten:

1. Agrarische gronden;
2. Openbare landwegen en spoorwegen, inclusief kunstwerken;
3. Bouwpercelen en
4. Overige ongebouwde onroerende zaken.

Ingevolge het Waterschapsbesluit is een onderverdeling in groepen noodzakelijk, omdat tussen de groepen zowel de wijze van waardebepaling als de waarde per hectare verschilt. Van elke groep moet de waarde worden bepaald. Dit gebeurt globaal, hetgeen in dit geval betekent dat het waterschap niet van elk individueel object dat tot de betreffende groep behoort een exacte waarde behoeft te bepalen, maar dat kan worden volstaan met het bepalen van de waarde van het geheel van de onroerende zaken van de betreffende groep. Het product van de oppervlakte in hectare en de gemiddelde waarde per hectare vormt dan de waarde van de betreffende subcategorie. De optelsom van de waarden van de subcategorieën is de totale waarde van de categorie ongebouwd, niet zijnde natuur.

Ad 1 - Waardebepaling 'subcategorie' agrarische gronden

Onder agrarische grond wordt ingevolge artikel 6.1, onder a, van het Waterschapsbesluit de ten behoeve van de landbouw als bedoeld in artikel 312 van Boek 7 van het BW, bedrijfsmatig geëxploiteerde cultuurgrond verstaan, voorzover deze niet de ondergrond vormen van gebouwde eigendommen. Natte veenweidegebieden behoren tot de agrarische gronden. Bossen worden gerekend tot de categorie natuur. De gemiddelde waarde per hectare van de agrarische gronden wordt bepaald op basis van of afgeleid uit verkooptransacties van deze gronden in het gebied van het waterschap. In het tweede lid van artikel 6.5 van het Waterschapsbesluit is neergelegd dat de waarde wordt bepaald op de waarde die aan de gronden moet worden toegekend indien de volle en onbezwaarde eigendom daarvan zou kunnen worden overgedragen en de gronden als agrarische gronden in gebruik zouden blijven. Dit betekent dat transacties waarbij geen marktconforme prijs

tot stand is gekomen niet in de berekeningen mogen worden betrokken. Verder dient bij de waardebeoordeling van gronden die zijn bezwaard met beperkte rechten of die worden verpacht, te worden geabstraheerd van de waardedrukkende invloed die hiervan uitgaat. Voor de waarde van agrarische grond is gebruik gemaakt van de Grondprijsmonitor van ASR, samengesteld in samenwerking met Kadaster en Wageningen Economic Research.

Ad 2 - Waardebepaling 'subcategorieën' openbare landwegen en banen voor openbaar vervoer per rail, inclusief kunstwerken.

In feite is voor de kostentoedeling sprake van twee afzonderlijke subcategorieën. Omdat de wijze waarop de waarde van deze subcategorieën moet worden bepaald aan elkaar gelijk is, worden ze in deze toelichting gezamenlijk besproken.

Bij de waardebeoordeling van openbare landwegen en banen voor openbaar vervoer per rail worden behalve de landwegen en spoorbanen als zodanig ook verkeersvoorzieningen en kunstwerken betrokken.. Bij verkeersvoorzieningen moet worden gedacht aan grond die dienstbaar is aan het verkeer over de weg (grond die een bijdrage levert aan de verkeerskundige functionaliteit van de weg), zoals tussenbermen, geluidswerende voorzieningen, obstakelvrije zone's, bermsloten, e.d. Voorbeelden van kunstwerken zijn bruggen, viaducten en tunnels.

De gemiddelde waarde per hectare wordt ingevolge het Waterschapsbesluit gesteld op de vervangingswaarde. Dit is het bedrag dat met de herbouw van een identiek vervangend object gepaard zou gaan, waarbij tevens rekening moet worden gehouden met een correctiefactor voor technische en functionele veroudering. Om te voorkomen dat de waterschappen van geval tot geval steeds zelf de component voor de technische en functionele veroudering van de onroerende zaken moeten bepalen, heeft de wetgever de correctiefactor in het Waterschapsbesluit zelf vastgelegd. Deze bedraagt 25%. De door Tauw bv opgestelde Taxatiewijzer voor de waardebeoordeling van openbare wegen en spoorwegen is toegepast.

Ad 3 - Waardebepaling 'subcategorie' bouwpercelen

Bouwpercelen zijn ongebouwde, al dan niet bouwrijp gemaakte percelen, waarop gebouwd mag worden (artikel 6.1, onder b, Waterschapsbesluit). Hoewel bouwpercelen (tot het moment waarop bouwactiviteiten aanvangen) ongebouwde onroerende zaken zijn, moeten de gemeenten er wel een WOZ-waarde voor bepalen. Bouwpercelen zijn immers niet opgenomen in de uitvoeringsregeling uitgezonderde objecten Wet WOZ (Regeling van 23 december 1994, Stcrt 1994, 252, zoals laatstelijk gewijzigd op 20 december 2007, Stcrt. 2007, 251). Voor de waarde van bouwpercelen wordt dan ook uitgegaan van de vastgestelde WOZ-waarden (artikel 6.7, Waterschapsbesluit).

Ad 4 - Waardebepaling 'subcategorie' overige ongebouwde onroerende zaken.

De subcategorie overige ongebouwde onroerende zaken is een restcategorie waartoe onder andere volkstuinen, begraafplaatsen, openbare parken en plantsoenen en recreatie- en sportterreinen behoren, voorzover zij althans niet op grond van artikel 118, lid 2, van de wet deel uitmaken van een gebouwd eigendom. De gemiddelde waarde per hectare wordt ingevolge het Waterschapsbesluit gesteld op de gemiddelde waarde per hectare van de agrarische gronden in het gebied van het waterschap. De wetgever heeft om redenen van eenvoud hiervoor gekozen. Dit blijkt uit de toelichting op artikel 6.8 van het Waterschapsbesluit.

Waardebepaling categorie natuurterreinen

Ook voor de categorie natuurterreinen moet in het kader van de kostentoedeling een waarde worden vastgesteld. Natuurterreinen zijn in artikel 116, onderdeel c, van de Waterschapswet gedefinieerd als "ongebouwde onroerende zaken waarvan de inrichting en het beheer geheel of nagenoeg geheel en duurzaam zijn afgestemd op het behoud of de ontwikkeling van natuur. Onder natuurterreinen

worden mede verstaan bossen en open wateren met een oppervlakte van tenminste één hectare". Tot de categorie natuurterreinen behoren onder andere heidevelden, moerassen, zandverstuivingen en duingebieden. Stadsparken, plantsoenen, e.d. zullen wegens hun recreatieve functie niet als natuurgebied worden aangemerkt. Bij open wateren moet worden gedacht aan vennen, meren, plassen en daarmee vergelijkbare wateren met een open en weids karakter. De gemiddelde waarde per hectare van natuurterreinen bedraagt 20% van de gemiddelde waarde per hectare van de agrarische gronden in het gebied van het waterschap.

Over de vraag wat wel en niet als natuurterrein in de zin van de Waterschapswet moet worden aangemerkt, bestaan in de praktijk in een aantal gevallen verschillen van inzicht tussen waterschappen en grondeigenaren. De verschillen van inzicht concentreren zich voornamelijk rond graslanden en akkers die in de praktijk (mede) agrarisch worden gebruikt, of waar agrarische beheersmaatregelen worden ingezet. De vraag in deze gevallen is meestal of de inrichting en het beheer van het betreffende perceel geheel of nagenoeg geheel is afgestemd op het behoud of de ontwikkeling van natuur.

Om hierover duidelijkheid te krijgen, hebben de Unie van Waterschappen en het Bosschap in het verleden in gezamenlijk overleg enkele proefprocedures gevoerd. In 2014 heeft de Hoge Raad een uitspraak gedaan (ECLI:NL:HR:2014:3118) waarin uitleg wordt gegeven over het begrip natuurterrein. Deze uitspraak is sindsdien bepalend voor de afbakening van natuurterreinen.

Waardebepaling categorie gebouwde onroerende zaken

Voor het bepalen van de waarde van de gebouwde onroerende zaken moet worden aangesloten bij de waarden, zoals die voor deze objecten in het kader van de wet WOZ door de gemeenten zijn vastgesteld. Wat onder een gebouw object moet worden verstaan, is in artikel 118, eerste en tweede lid, van de Waterschapswet geregeld. Op grond van deze regeling wordt een samenstel van ongebouwde en gebouwde onroerende zaken als één gebouwde onroerende zaak aangemerkt. Het ongebouwde eigendom verliest in deze gevallen zijn ongebouwde karakter en wordt samen met het gebouwde object één gebouwde onroerende zaak. Als het ongebouwde eigendom echter een object is waarvoor de gemeente op basis van artikel 18, vierde lid, wet WOZ in combinatie met de Uitvoeringsregeling uitgezonderde objecten Wet WOZ, geen waarde behoeft vast te stellen, dan vormt dit ongebouwde eigendom geen samenstel met een gebouwde eigendom. In deze gevallen blijft het ongebouwde eigendom dus gewoon ongebouwd.

Waardepeildatum

Artikel 6.11 van het Waterschapsbesluit bepaalt dat de waardepeildatum van de categorie ongebouwde onroerende zaken en van de categorie natuurterreinen plaatsvindt naar de hoedanigheid en de staat van deze onroerende zaken op de waardepeildatum. De waardepeildatum ligt ingevolge het eerste lid van deze bepaling maximaal twee jaren voor het begin van het eerste kalenderjaar waarop de verordening betrekking heeft. De waardepeildatum kan in het onderhavige geval dus op 1 januari 2017 of 1 januari 2018 worden vastgesteld. Er is uitgegaan van 1 januari 2018, zie hiervoor onder Algemeen. Deze waardepeildatum is ook gehanteerd in bovengenoemde taxatiewijzer wegen.

Artikel 3 Kosten van heffing en invordering en van de verkiezing

Het waterschap kan ervoor kiezen om de kosten van heffing en invordering van de watersysteemheffing en de kosten van de verkiezing van de leden van het algemeen bestuur rechtstreeks aan de betrokken categorieën toe te rekenen. Maar zij is hiertoe niet verplicht. Indien gekozen wordt voor rechtstreekse toerekening van kosten, moet deze methodiek integraal worden toegepast. Dit betekent dat dit principe ten aanzien van alle categorieën ten behoeve waarvan de betreffende kosten worden gemaakt, moet worden toegepast.

De kosten van verkiezingen kunnen onder de gewijzigde Waterschapswet alleen nog betrekking hebben op de categorie ingezetenen; de andere in het waterschapsbestuur vertegenwoordigde categorieën van belanghebbenden worden immers niet verkozen maar benoemd. Deze kosten kunnen dus alleen aan de categorie ingezetenen in rekening worden gebracht. Bij kosten van heffing en invordering van de watersysteemheffing kan met name worden gedacht aan kwijtscheldingskosten en kosten voor het verkrijgen van WOZ-gegevens. Kwijtscheldingskosten hebben met name betrekking op de categorie ingezetenen en WOZ-kosten op de categorie gebouwd. Een deel van de kwijtscheldingskosten moet met andere woorden ten laste van de zuiveringsheffing worden gebracht.

De lijn is dat gekozen is voor rechtstreekse toerekening van de betreffende kosten aan de categorieën en verrekening in de percentages als bedoeld in artikel 2. Voor verwerking in de percentages is gekozen om praktische redenen. Het voordeel is dat niet ieder jaar bij de vaststelling van de begroting de omvang van de betreffende kosten behoeft te worden berekend.

Artikel 4 Tariefdifferentiaties

Het algemeen bestuur van een waterschap kan besluiten de belastingtarieven, zoals die voor de categorieën ongebouwd, natuur en gebouwd in de verordening op de watersysteemheffing zijn vastgesteld, te differentiëren. Het gaat hier om een facultatieve bevoegdheid van het waterschapsbestuur en niet om een verplichting. Differentiatie is slechts toegestaan in een beperkt aantal gevallen die in artikel 122 van de Waterschapswet met zoveel woorden zijn genoemd. Ook de maximale omvang van de tariefdifferentiatie (de verhogingen en de verlagingen) is in de wet geregeld. De hoofdregel die uit artikel 121, eerste lid, onderdelen b, c en d van de Waterschapswet voortvloeit, is dat het tarief van de belasting per eenheid van de heffingmaatstaf gelijk is. De regeling van de tariefdifferentiatie maakt het mogelijk om van deze hoofdregel af te wijken. Indien tarieven worden gedifferentieerd zal voor de betreffende belastingcategorieën geen sprake meer zijn van gelijke tarieven per heffingsmaatstaf.

De wet schrijft in artikel 122 voor dat de tariefdifferentiatie in de verordening moet worden geregeld. De wetgever heeft gewild dat de waterschappen in hun verordening de situaties aangeven waarin tariefdifferentiatie zal plaatsvinden alsook de mate waarin dit zal geschieden. Omdat de verordening geen bepaling over de tarieven bevat (deze staan in de verordening op de watersysteemheffing), is het nodig om in deze verordening een verwijzing naar de verordening op de watersysteemheffing op te nemen.

Zoals zojuist is opgemerkt, worden in artikel 122 van de Waterschapswet maximale tariefafwijkingen genoemd. Voor welke percentages in specifieke gevallen precies wordt gekozen, behoort tot de bestuurlijke vrijheid van het waterschap.

Het waterschap heeft gekozen voor de tariefdifferentiaties buitendijks- binnendijks, bemalen-onbemalen en wegen. De tariefdifferentiatie buitendijks heeft betrekking op alle onroerende zaken, niet zijnde natuurterreinen.

De tariefdifferentiatie bemalen geldt alleen voor ongebouwde onroerende zaken.

De tariefdifferentiatie wegen geldt voor alle openbare verharde wegen. Hierna worden de tariefdifferentiaties toegelicht.

Tariefdifferentiatie buitendijks voor gebouwde en ongebouwde onroerende zaken

Als buitendijkse onroerende zaken worden aangemerkt de onroerende zaken gelegen buiten de primaire waterkering (zie artikel 1, onder g).

Motieven voor tariefdifferentiatie buitendijks:

1. De buitendijks gelegen onroerende zaken hebben aanzienlijk minder belang bij de taken van het waterschap;

2. In het stelsel voor 2009 waren de buiten de primaire waterkering gelegen onroerende gebouwe en ongebouwde onroerende zaken - uitgezonderd de bemalen gebieden in het IJsselmeergebied - in de nulklasse opgenomen.

De verlaging met 75%.

Omdat de gebieden voor het jaar 2009 in de niet betalende klasse waren opgenomen is gekozen voor de maximaal mogelijke verlaging van 75%. Dat betekent dat de gebouwe en ongebouwde onroerende zaken buiten de primaire waterkering 25% betalen van het tarief voor gebouwd respectievelijk voor ongebouwd.

Tariefdifferentiatie bemalen voor ongebouwde onroerende zaken

Alle ongebouwde onroerende zaken op het vasteland achter de primaire waterkeringen zijn bemalen. Al deze bemalen gronden hebben hetzelfde hogere tarief. Anders dan in het vroegere systeem dat gold voor 2009 kan in het huidig systeem geen rekening worden gehouden met de omstandigheid dat er verschil is in soort bemaling (boezembelang, polderbemaling, opmaling) of intensiteit van bemaling. Op het vasteland zijn alle gronden bemalen doordat zij in ieder geval belang hebben bij de boezembemaling. Van die gronden heeft een aanzienlijk deel daarnaast ook nog belang bij de polderbemaling of opmaling. Onbemalen (vrijafwaterend naar buitenwater) is alleen een deel van de buiten de primaire waterkering gelegen gronden en gronden (buitendijks en binnendijks) op de Waddeneilanden.

Motief voor tariefdifferentiatie bemalen

Motief is dat de bemalen onroerende zaken ongebouwd duidelijk meer belang bij de taken van het waterschap hebben.

De tariefdifferentiatie heeft alleen betrekking op het ongebouwd. Er is geen reden om de tariefdifferentiatie bemalen ook van toepassing te laten zijn op het gebouwd. In het oude stelsel (voor 2009) was geen sprake van omslagklassen binnen de categorie gebouwd (behoudens de nulklasse). Er werd dus geen onderscheid gemaakt tussen gebouwd in bemalen en gebouwd in onbemalen gebied. Dit had te maken met de hoogte van de vervangingsinvesteringen van de waterhuishoudkundige voorzieningen. Binnen de categorie ongebouwd zijn de vervangingsinvesteringen voor bemalen gebieden beduidend hoger dan voor boezemgronden. Binnen de categorie gebouwd is dat verschil kleiner omdat de hoofdwatgangen en bergingsgebieden een relatief groot deel van de totale kosten vormen (als gevolg van de hoge grondprijs van bebouwd gebied). De bemalingskosten vormen binnen bebouwd gebied dus een relatief klein deel van de totale waterbeheersingskosten. Om die reden heeft het bestuur er in het verleden voor gekozen om binnen het gebouwd geen onderscheid te maken tussen bemalen gronden en andere gronden.

Omdat in het nieuwe systeem niet meer het voorzieningenniveau maar alleen de bemaling een reden kan zijn voor differentiatie, is er in het nieuwe systeem nog minder reden voor het maken van onderscheid binnen de categorie gebouwd dan in het oude systeem. Bovendien zijn bemalingsgrenzen in bebouwd gebied bijzonder arbitrair door het ontbreken van oppervlaktewater in combinatie met afwatering via rioolstelsels.

De tariefdifferentiatie bemalen heeft daarom alleen betrekking op de ongebouwde onroerende zaken. Voor de gebouwe onroerende zaken geldt dus één tarief behalve voor gebouwe eigendommen die buitendijks zijn gelegen.

De verhoging met 50%

Voor wat betreft bemaling is gekozen voor een verhoging van 50%. De verhoging wegens bemalen is voor onroerende zaken buitendijks en binnendijks op hetzelfde percentage gesteld. Er is niet gekozen voor de maximale verhoging van 100% hoewel de wet voor bemalen gebieden een verhoging met maximaal 100% mogelijk maakt. Bij de maximale verhoging van 100% zou het verschil in tarief tussen bemalen en onbemalen gronden onnodig groot zijn. Anders dan in het